

- Study Permit
- CAQ/CSQ
- Work Permit
- Tourist Visa
- PNP
- Super visa
- Family sponsorship
- Express entry
- Citizenship
- FCC / PR Card Renew

Real

Gagan Preet Singh
RCIC, M. Engg

ਦੇਸੀ ਟਾਈਮਜ਼

Desi Times

www.desitimes.ca

ਹਰਤਾਵਾਰੀ

Matrimonial

Canadian Well settled Sikh khatri ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ Canadian Born ਲੜਕੀ ਉਮਰ 29 ਸਾਲ ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 9 ਇੰਚ, Accounting ਦੀ Degree Holder Reputed Company ਦੇ Finance department ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਲਈ ਲੜਕੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕਾ Canadian Born ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ well settled ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਹੋਵੇ ਅੱਛੀ Job ਜਾਂ ਆਪਣਾ (ਕਾਰੋਬਾਰ Business) ਲੜਕਾ Clean Shave ਜਾਂ ਦਾੜੀ Trim ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕੱਦ 6 ਫੁੱਟ ਹੋਵੇ।

Please Send Biodata and

Pictures. Contact :

rsingh_65@hotmail.com

Phone 438-836-3281

VOLUME 7, ISSUE NO # 481 Friday, 11 August 2023, MONTREAL TEL : (438) 500-6024

ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਜੋੜੇ ਨੂੰ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਫਿਲਹਾਲ ਟਲਿਆ

ਮਾਂਟਰੀਅਲ (ਦੇਸੀ ਟਾਈਮਜ਼ ਬਿਓਰੋ) : ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਕਿਊਬਿਕ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਇੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਜੋੜੇ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਲਟਕ ਰਹੀ ਸੀ, ਹੁਣ ਫਿਲਹਾਲ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਟਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਸ ਪੰਜਾਬੀ ਜੋੜੇ ਨੂੰ ਡਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਉਕਤ ਪੰਜਾਬੀ ਜੋੜੇ ਵੱਲੋਂ ਸਾਊਥ ਏਸ਼ੀਅਨ ਡਾਇਸਪੋਰਾ ਐਕਸ਼ਨ ਕਲੈਕਟਿਵ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਜੋੜੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉੱਧਰ ਇਸ ਪੰਜਾਬੀ ਜੋੜੇ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਹਿਰ ਨਾਲ ਕਬਿਤ ਸਬੰਧਾਂ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ

ਡਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ। ਸੀਟੀਵੀ ਨਿਊਜ਼ ਦੇ ਆਉਟਲੈੱਟ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਦਰਜੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਵਿਊ ਸੀ ਥਰਡ (ਆਈਆਰਬੀ) ਨੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸ਼ੱਕ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉੱਧਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸਟੀਵਰਟ ਇਸਟਵਾਨਫੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 3 'ਤੇ)

ਛੁੱਟੀਆਂ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ ਟਰੂਡੋ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ

ਓਟਵਾ, : ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਆਵਿਸ਼ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿਖੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਮਨਾਉਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਛੁੱਟੀਆਂ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਧ ਚੱਲਣਗੀਆਂ। ਪੀਐਮਓ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿਣਗੇ ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 18 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਓਟਵਾ ਪਰਤ ਆਉਣਗੇ। ਟਰੂਡੋ ਤੇ 18 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਰਹੀ ਸੋਫੀ ਗ੍ਰੈਗੋਇਰ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਅਜੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਹੀ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਵਜੋਂ ਇੱਕਠਿਆਂ ਸਮਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਿਆ ਕਰਨਗੇ। ਆਪਣੇ ਤਿੰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਆਵਿਸ਼ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਿੱਖ ਨੂੰ ਐਥਿਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਟਰੂਡੋ ਆਪਣੇ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਆਪਣੇ ਪਿੱਲਓ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਗੈਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਉੱਤੇ ਸਫਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

2035 ਤੱਕ ਕਲੀਨ ਪਾਵਰ ਟੀਚੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲਣਗੀਆਂ ਰਿਆਇਤਾਂ ਤੇ ਫਾਇਦੇ

ਓਟਵਾ, : ਰਿਸ਼ਾਅ ਮੁਕਤ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਸਿਟੀ ਗ੍ਰਿੱਡ ਲਈ 2035 ਦੇ ਟੀਚੇ ਪੂਰੇ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸਾਂ ਨੂੰ ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਟੈਕਸਾਂ ਵਿੱਚ ਫੋਟ ਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਸਿਟੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗ੍ਰਾਂਟਸ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਣ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਂ ਰਿਫੰਡਯੋਗ 15 ਵੀਂ ਸਦੀ ਸਫੰਡ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਸਿਟੀ ਇਨਵੇਸਟਮੈਂਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਈ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਨਿਵੇਸ਼ ਰਿਸ਼ਾਅ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਸਿਟੀ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ, ਸਟੋਰੇਜ ਤੇ ਇੰਟਰਪ੍ਰੋਵਿੰਸੀਅਲ ਟਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਹਾਈਡਰੋਜਨ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ, ਕਲੀਨ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਤੇ ਕਾਰਬਨ ਨੂੰ ਜਜ਼ਬ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਟੋਰੇਜ ਸਿਸਟਮਜ਼, ਜੋ ਕਿ ਕਈ ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਹਨ ਲਈ ਅਗਲੇ 12 ਸਾਲਾਂ ਵਾਸਤੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੁੜ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਸਿਟੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ ਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੂੰ ਅਪਗ੍ਰੇਡ

ਕਰਨ ਲਈ 3 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਤਾਂ ਕਿ ਗ੍ਰਿੱਡ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਕਾਰਗਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੁੱਝ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਟਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਲਾਈਨਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਐਨਰਜੀ ਮੰਤਰੀ ਜੋਨਾਥਨ ਵਿਲਕਿਨਸਨ ਤੇ ਐਨਵਾਇਰੋਮੈਂਟ ਮੰਤਰੀ ਸਟੀਵਨ ਗਿਲਬਰਟ ਨੇ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸਾਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੰਡ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ 2035 ਤੱਕ ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਾਅ ਵਾਲੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਸਿਟੀ ਗ੍ਰਿੱਡ ਲਵਾਏ ਜਾਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸੁੱਚਮੁੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟਸ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਪੱਖ ਸੁਣਾਂਗੇ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਨਿਯਮ ਵੀ ਗਿਲਬਰਟ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਪਬਲਿਸ਼ ਕਰ ਲਏ ਜਾਣਗੇ। ਕਲੀਨ ਪਾਵਰ ਸਬੰਧੀ ਟੀਚਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਵੀ ਜਲਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

CLASS 1 DRIVERS NEEDED

Transport PAD is looking for drivers with at least 3 years Class 1 experience within North America to join our team here in Montreal. Experience at CP, CN and Purol is an asset. This will be an employee driver (on our pay roll), not incorporated. Will be entitled to vacation days, sick days and paid for all federal statutory holidays.

Transport PAD is a family-owned business operating for almost 40 years. Fully independent and not affiliated with any third party or logistics company. We are a leader in **intermodal drayage** in Quebec, serving many local clients. We have an experienced operations team that takes pride in treating our clients with respect. The safety and security of our drivers is our top priority. We offer a competitive remuneration package (including monthly and annual bonuses) and a great work environment.

We are located at 10765 Chemin Côte de Liesse in Dorval Montreal. If you are interested in joining our team, please call Marc at 514-264-4630.

Transport PAD
<http://www.transportpad.com>

ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਟੋਰ

ROGERS™ fido

Abdul Rehman

6700 Ch de la cote des neiges k-27 H3S2B3

514-638-2222, 514-629-0000

Canada

HOUSE OF COMMONS
CHAMBRE DES COMMUNES
CANADA

BONNE FÊTE DE L'INDÉPENDANCE DE L'INDE!

VOS DÉPUTÉS FÉDÉRAUX LIBÉRAUX TIENNENT
À SOULIGNER CETTE DATE IMPORTANTE

HAPPY INDIAN INDEPENDENCE DAY!

YOUR FEDERAL LIBERAL MPs WISH TO
HIGHLIGHT THIS IMPORTANT DATE

TRÈS HON. JUSTIN TRUDEAU

Député / MP
Papineau
Justin.Trudeau.c1c@parl.gc.ca
(514) 277-6020

ANJU DHILLON

Députée / MP
Dorval — Lachine — LaSalle
Anju.Dhillon@parl.gc.ca
(514) 639-4497

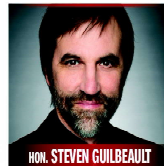
EMMANUEL DUBOURG

Député / MP
Bourassa
Emmanuel.Dubourg@parl.gc.ca
(514) 323-1212

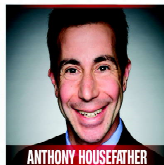
FAYÇAL EL-KHOURY

Député / MP
Laval — Les Îles
Fayçal.El-Khoury@parl.gc.ca
(450) 689-4594

HON. STEVEN GUILBEAULT

Député / MP
Laurier — Sainte-Marie
Steven.Guilbeault@parl.gc.ca
(514) 522-1339

ANTHONY HOUSEFATHER

Député / MP
Mont-Royal / Mount Royal
Anthony.Housefather@parl.gc.ca
(514) 283-0171

ANGELO IACONO

Député / MP
Alfred-Pellan
Angelo.Iacono@parl.gc.ca
(450) 661-4117

HON. MÉLANIE JOLY

Députée / MP
Ahuntsic-Cartierville
Melanie.Joly@parl.gc.ca
(514) 383-3709

ANNIE KOUTRAKIS

Députée / MP
Vimy
Annie.Koutrakis@parl.gc.ca
(450) 973-5660

EMMANUELLA LAMBROPOULOS

Députée / MP
Saint-Laurent
Emmanuella.Lambropoulos@parl.gc.ca
(514) 335-6655

HON. DAVID LAMETTI

Député / MP
LaSalle — Émard — Verdun
David.Lametti@parl.gc.ca
(514) 363-0954

PATRICIA LATTANZIO

Députée / MP
Saint-Léonard — Saint-Michel
Patricia.Lattanzio@parl.gc.ca
(514) 256-4548

HON. SORAYA MARTÍNEZ FERRADA

Députée / MP
Hochelaga
Soraya.MartinezFerrada@parl.gc.ca
(514) 283-2655

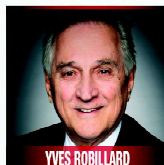
ALEXANDRA MENDÈS

Députée / MP
Brossard — Saint-Lambert
Alexandra.Mendes@parl.gc.ca
(450) 466-6872

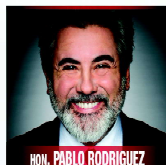
HON. MARC MILLER

Député / MP
Ville-Marie — Le Sud-Ouest — Île-des-Sœurs
Marc.Miller@parl.gc.ca
(514) 496-4885

YVES ROBILLOARD

Député / MP
Marc-Aurèle-Fortin
Yves.Robillard@parl.gc.ca
(450) 622-2992

HON. PABLO RODRÍGUEZ

Député / MP
Honoré-Mercier
Pablo.Rodriguez@parl.gc.ca
(514) 353-5044

FRANCIS SCARPALEGGIA

Député / MP
Lac-Saint-Louis
Francis.Scarpaleggia@parl.gc.ca
(514) 695-6661

SAMEER ZUBERI

Député / MP
Pierrefonds — Dollard
Sameer.Zuberi@parl.gc.ca
(514) 624-5725

ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੀ ਹੈ ਰੌਲਾ, ਜਿਸ ਤੇ ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਨੇ ਜਤਾਇਆ ਇਤਰਾਜ਼

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੋਰਡ ਕੰਮ ਕੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ?

ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, @ਏਸ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਹੋਰ ਕਈ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਰੂਟ ਮੈਪ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਬੋਰਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਕਾਰਜ ਦੇਖਦਾ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਸੰਗਤ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਹਸਪਤਾਲ, ਕਾਲਜ ਆਦਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇਖਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਬੋਰਡ ਸੁਤੰਤਰ ਰੂਪ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਹੱਤਵ ਤਖ਼ਤ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਅਬਿਚਲ ਨਗਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ @ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ, ਇਸ

ਸਥਾਨ ਦਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਚੁਗਤ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਇਸੇ ਅਸਥਾਨ @ਤੇ ਜੀਤ ਜੋਤ ਸਮਾਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ @ਗੁਰ-ਤਾ-ਗੋਦੀ @ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਮੰਨਣ ਦੇ ਬਚਨ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਮਾਧੋ ਦਾਸ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਪਨਾ ਕੇ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਬਣੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸਿਤਿਹਾਸ @ਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਨਾਂਦੇੜ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਚਖੰਡ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਗੀਨਾ ਘਾਟ, ਬੰਦਾ ਘਾਟ, ਸੰਗਤ ਸਾਹਿਬ, ਬਦਲੀ ਸਾਹਿਬ, ਮਾਲ ਟੇਕੜੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਘਾਟ, ਹੀਰਾ ਘਾਟ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਹਨ।

ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਅਬਿਚਲ ਨਗਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਹੈ। ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਇਸ ਬਾਬਤ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇਵਨਾਥ ਸੰਥਾਨੀ ਸਿੱਧੇ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਾਂਦੇੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕਲੈਕਟਰ ਅਭਿਜੀਤ ਰਾਜੇਂਦਰ ਰਾਉਤ ਨੂੰ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੋਰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਗ਼ੈਰ ਸਿੱਖ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਿੱਧੇ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ @ਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਚੁਰੇਤ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ।

ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਗ਼ੈਰ ਸਿੱਖ ਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ - ਧਾਮੀ ਧਾਮੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦਾ

ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਹ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਸਥਾਨ ਪੰਜ ਤਖ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਸਦੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਗ਼ੈਰ ਸਿੱਖ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੱਸ ਪਹੁੰਚਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ 5 ਤਖ਼ਤਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿੱਖ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਗ਼ੈਰ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ

ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਦੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨੀਕ ਵਿਭਾਗ @ਚ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਪਬਲਿਸ਼ਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਚਖੰਡ ਬੋਰਡ, ਨਾਂਦੇੜ ਦੀ ਚੋਣ ਹਰ ਤਿੰਨ

ਸਾਲਾਂ @ਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੋਂ 2022 @ਚ ਬੋਰਡ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਾਲ ਹੋ ਗਿਆ ਪਰ ਚੋਣਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀਆਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਦੇਰੀ ਕਈ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਅਹਿਮ ਅਹੁਦੇ @ਤੇ ਕਿਸੇ ਗ਼ੈਰ ਸਿੱਖ ਦੀ ਚੋਣ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ, ਨਾਂਦੇੜ ਵਿਖੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੋਰਡ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ 15 ਮਾਰਚ 2022 ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜੇ ਤੱਕ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਸਾਲ ਲਈ, ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਆਈਪੀਐੱਸ ਅਫ਼ਸਰ ਡਾਕਟਰ ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਸਰੀਚਾ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵੀ 31 ਜੁਲਾਈ 2023 ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਿੱਖ ਸਰਕਾਰ ਚਾਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਡਾਕਟਰ ਪਸਰੀਚਾ ਦੇ ਹੀ ਕਾਰਜਕਾਲ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਚਿੰਨੀ ਵਿੱਚ

ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਛੇਤੀ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ ਤਾਂ ਜੋ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਬੋਰਡ ਦੀ ਚੋਣ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?

ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੋਰਡ 3 ਸਾਲ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ 4 ਮੈਂਬਰ ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਵੱਲੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਆਪ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕਲੈਕਟਰ ਵੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਵਿਭਾਗ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਜੋਂ ਚੁਣ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਦੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਸਥਾਨਕ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

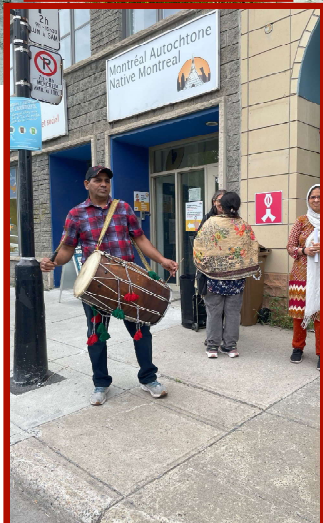
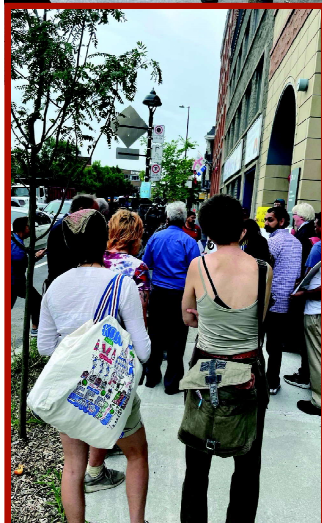
ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਜੋੜੇ ਨੂੰ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਫਿਲਹਾਲ ਟਲਿਆ

(ਸਫਾ ਇੱਕ ਦੀ ਬਾਰੀ)

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਮੀਦ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਪਹਿਲਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਸੰਭਾਵੀ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਰਨ ਲੈਣ ਲਈ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸ਼ੱਕੀ ਸਬੰਧਾਂ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਐਂਡਮਿਨਿਸਟਰੇਟਿਵ ਰਹਿ ਰਹੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਐਂਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਐਨ ਪਰਮਿਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਈ ਸਾਬਕਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਇੱਥੇ ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। 2023 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਿਮਾਹੀ ਵਿੱਚ IRB ਨੇ 833 ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 722 ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨਾਲ ਅਸਵੀਕਾਰ ਸੰਖਿਆ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ। IRB ਦੇ ਐਂਕਡਿਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 2022 ਵਿੱਚ 3,469 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 3,797 ਦੀ ਦਾਅਵੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 2021 ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੁੱਲ 1,043 ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ 1,652 ਅਸਵੀਕਾਰ ਹੋਏ।

PHOTOS BY ANDREY QUERRY

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ

‘ਪਾਣੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੋਂ ਉਤਰੇਗਾ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੁਣ ਕਾਹਦੀ ਹੈ, ਹੌਂਕਿਆਂ ਦੀ ਹੈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ’

ਪੁੱਤ ਦੀ ਕੱਸਾਂ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਾਹਦੀ ਆ ਹੌਂਕਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਆ, ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮੁੰਡੀ ਚੌਲੀਆਂ ਦੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਕੌਰ ਦੇ। ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਜਿਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਹੜ੍ਹ ਆਉਣ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਹਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਦੁਆਬੇ ਦੇ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹਨ ਬਲਕਿ ਮਾਲਵੇ ਤੇ ਮਾਝੇ ਦੇ ਵੀ ਜਿਲ੍ਹੇ ਪਿੰਡ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਆਏ ਉਥੇ ਵੀ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਲੋਕ ਆਮ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਪਰਤ ਨਹੀਂ ਸਕੇ। ਬੀਬੀਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਕਰੀਬ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਪਏ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹਾਂ ਕਾਰਨ ਹੜ੍ਹ ਆ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਛੱਡ ਕੇ ਨੇੜਲਿਆਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜਾਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਰੀਬ 19 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸੈਂਕੜੇ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਰ੍ਹੇ ਮੀਂਹ ਕਾਰਨ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਸੀ।

ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਦਰਿਆ ਕੰਢੇ ਵਸੇ ਪਿੰਡ
ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹ ਆਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਬੀਬੀਸੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਾਲਾਤ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸ਼ਾਹਕੋਟ ਅਤੇ ਨਕੋਦਰ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਕਈ ਪਿੰਡ ਅਜੇ ਵੀ ਹੜ੍ਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਘਿਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਾਨ ਘਰ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਉੱਤੇ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਪਨਾਹ ਲਈ ਹੋਏ ਹਨ। 70 ਸਾਲਾ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਕੌਰ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਉਹ ਇਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਕੇ ਆਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਹੜ੍ਹ ਦੇਖੇ ਹਨ। ਹੜ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਕੌਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪੱਤਾ ਪੱਤੀ ਬੇੜੀ ਰਾਹੀਂ ਸਕੂਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਆਪਣੇ ਪੱਤਾ ਅਤੇ ਪੱਤੀ ਨੂੰ ਬੇੜੀ ਰਾਹੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਕੂਲ ਛੱਡ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੇੜੀ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਘਰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਕੌਰ ਦੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਡਰਾਉਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਭੂ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਬੇੜੀ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲਾਭਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਕੂਲ ਛੱਡਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਮਲਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਗਾਹਗੀਰ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਗਾਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਪੂਰੇ ਪਿੰਡ ਲਈ ਬੇੜੀ ਹੀ ਇੱਕ ਮਾਤਰ ਸਹਾਰਾ ਹੈ।

ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਜੋੜਿਆ ਪਲਾਂ 'ਚ ਗਵਾਇਆ
ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਦੋਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਿਹਨਤ ਕਰ ਕੇ ਘਰ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਦਿਨ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਪਾਣੀ ਸਭ ਕੁਝ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤਾਂ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਿਕਲ ਗਈ, ਹੜ੍ਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੇ ਫ਼ਸਲਾਂ, ਘਰ ਦਾ ਸਮਾਨ ਸਭ ਕੁਝ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਮੰਗਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੋੜਿਆ ਚੁੱਕੇ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਛੱਡਣ ਜਾਣ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਆਸ ਲਕੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਚੁੱਕੇ ਪੜ੍ਹ ਲਿਖ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਬਣ ਜਾਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਜਾ ਕੇ ਵੱਸ ਜਾਣ।

ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਚਿੰਤਾ
ਮੁੰਡੀ ਚੌਲੀਆਂ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਿਮਰੋ ਬਾਈ ਕਰੀਬ 23 ਦਿਨ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਨਹੀਂ ਗਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਘਰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਜਾਣਕਾਰ ਦੇ ਘਰ ਦਿਨ ਰੋਟ ਕਰੀ ਸਿਮਰੋ ਬਾਈ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਸਤਲੁਜ ਦਾ ਬੰਨ੍ਹ ਟੁੱਟਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਛੱਤੀ ਛੱਤੀ ਘਰ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਾਨ ਛੱਤ ਉੱਤੇ ਰੱਖ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਈ। ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬੀ ਸਿਮਰੋ ਬਾਈ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਅੱਗੇ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿੰਨੀ

ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਕਮਾਈ ਸੀ ਉਹ ਘਰ ਉੱਤੇ ਲੱਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਘਰ ਉਹ ਰਹਿਣ ਲਾਇਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਮਰੋ ਬਾਈ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਘਰ ਜਾਣ ਲਈ ਲੋਥੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਹਾਲੇ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਸਿਮਰੋ ਬਾਈ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਅਤੇ ਪਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਹਨ ਕਿ ਹੜ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫ਼ਸਲ ਅਤੇ ਘਰ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਤਾਂ ਕੀਤੀ ਹੀ ਹੈ ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਮੈਂਬਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਨ ਕੱਟੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹੜ੍ਹ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ। ਸਿਮਰੋ ਬਾਈ ਆਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਫ਼ਲਾਇੰਗਰ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦਰਿਆ ਉੱਤੇ ਬੰਨ੍ਹ ਲਗਾਉਣ ਉਪਰਾਲਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਕਿਉਂ ਦਰਿਆ ਕੰਢੇ ਬੈਠੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਫ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਿੰਨੀ ਤਬਾਹੀ ਹੋਈ
ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ 19 ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਤਰਨਤਾਰਨ, ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਫ਼ਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਰੂਪਨਗਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ, ਪਟਿਆਲਾ, ਮੋਗਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਐੱਸਐੱਸ ਨਗਰ, ਜਲੰਧਰ, ਸੰਗਰੂਰ, ਐੱਸਬੀਐੱਸ ਨਗਰ, ਫ਼ਾਜ਼ਿਲਕਾ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਮਾਨਸਾ, ਪਠਾਨਕੋਟ ਅਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਮੁਤਾਬਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਕੁੱਲ 42 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਰੂਪਨਗਰ ਵਿੱਚ 3 ਫ਼ਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਐੱਸਬੀਐੱਸ ਨਗਰ ਵਿੱਚ 2-2, ਐੱਸਐੱਸ ਨਗਰ ਵਿੱਚ 8

ਫਰੀਦਕੋਟ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ 3-3, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ 10, ਸੰਗਰੂਰ ਵਿੱਚ 4, ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਮੋਗਾ, ਫ਼ਾਜ਼ਿਲਕਾ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ 1-1 ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ 19 ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਰਦਾਵਰੀ 15 ਅਗਸਤ ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਫ਼ਾਜ਼ਿਲਕਾ: ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਸੂਬੇ ਤੋਂ ਟੁੱਟਿਆ ਸੰਪਰਕ ਬੀਬੀਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਕੁਲਦੀਪ ਬਰਾੜ ਨੇ ਫ਼ਾਜ਼ਿਲਕਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਭਰੇ ਪਾਣੀ ਕਾਰਨ ਸੂਬੇ ਨਾਲੋਂ ਰਾਬਤਾ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਨਾਨਕਾ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਸੜਕ ਕਿਤੇ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੌਣ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਹਨ ਕਿਉਂਜੋ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਭਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਲਾਬ ਅਤੇ ਬਦਰੂ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਕਈ ਮਕਾਨ ਡਿੱਗ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਈਆਂ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਤੇ ਛੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਰੇੜਾਂ ਆ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ @ਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਧਿਆ ਤਾਂ ਆਏ ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ-ਪਾਕ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਵਸੇ ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਸੜਕੀ ਸੰਪਰਕ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਹਾਲੇ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਹਾਲੇ ਵੀ ਕਰੀਬ 10-10 ਫੁੱਟ ਡੂੰਘੇ ਟੋਏ ਹਨ। ਆਮ ਲੋਕ ਇਥੋਂ ਲੰਘਦਿਆਂ ਡਰਦੇ ਹਨ। ਪਸ਼ੂਆਂ ਲਈ ਚਾਰਾ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਚਟਾਨੀ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਣੀ ਆਉਣ ਦੇ ਕਰੀਬ 20 ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇੜੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਗਈ।

ਉਸੀ ਬੰਨ੍ਹ ਦਾ ਪਾੜ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਮੰਗ 10 ਜੂਨ ਦੀ ਰਾਤ ਸ਼ਾਹਕੋਟ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ

ਲਈ ਬਹੁਤ ਅੱਖੀ ਬੀਤੀ। ਉਸੀ ਬੰਨ੍ਹ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਤੇ ਲਾਗਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਭਰ ਗਿਆ। ਬੀਬੀਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਜਾਣਿਆ ਕਿ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਹਕੋਟ ਤਹਿਸੀਲ 'ਚ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਮੁੰਡੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਤੇ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਭਰ ਗਿਆ ਤੇ ਮਜਬੂਰ ਸਕੂਲ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਪਰ ਸਕੂਲ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਕਾਫ਼ੀ ਹਿਮਤ ਦਿਖਾਈ। ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਵਰਦੇ ਮੀਂਹ ਕਾਰਨ ਸਕੂਲ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਭਰਨ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ 10 ਜੂਨ ਦੀ ਸਵੇਰ ਹੀ ਸਕੂਲ ਦਾ ਕੁਝ ਸਮਾਨ ਉੱਚੀ ਥਾਂ ਰਖਵਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਬਾਕੀ ਦਾ ਸਮਾਨ ਇੱਕ ਟਰੈਕਟਰ ਟਰਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਆਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਕੁਲ 177 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ। ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਥੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਹਾਲੇ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਛੱਤਾਂ ਜਾਂ ਗਾਹਤ ਕੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨਹੀਂ ਛੁੱਟੀ। ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋਸਨ ਆਪਣੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨਾਲ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕੰਪਾਂ @ਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਮੋਟਰਗਾੜੀਆਂ 'ਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਨਹਿਲ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ 'ਚ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੰਪਾਂ @ਚ ਛੱਡ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਚਾਹੇ ਕੁਦਰਤ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਸਾਡੇ ਅਧਿਆਪਕ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਰਹੇ ਤੇ ਸਿਹਤਰ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।

ਜਦੋਂ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੋਤੀ ਸੋਫੀਆ ਪੰਜਾਬ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਖ਼ਾਸ ਗੱਲ ਕਹੀ

ਬ੍ਰਿਟਨ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੱਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕ ਦਵਾਉਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਾਣੀ ਸੋਫੀਆ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੇ ਮੁਲਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਲੋਕ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵੱਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ 300 ਜਣਿਆਂ ਦੇ ਉਸ ਵਫ਼ਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ ਜਿਸ ਨੇ 1910 ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਨ ਦੇ ਤਰਕਾਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਐਂਚਰੋਚ ਅੰਸਕੁਇਬ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵੱਲ ਮਾਰਕ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਅੰਸਕੁਇਬ ਨੇ ਵਫ਼ਦ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਪੁਰਬਸ਼ਨ ਨੇ ਗਿਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਬਾਹਰ ਮੌਜੂਦ ਹਜ਼ਮ ਵਿਚਲੇ ਪੁਲਿਸ ਵਾਹਿਦਾਂ ਅਤੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੁਰਬਸ਼ਨਕਾਰੀ ਗੋਡੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਖ਼ਮੀ ਹੋਏ ਜਿਸ ਮਗਰੋਂ ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਯੂਕ ਵਿੱਚ @ਬਲੈਕ ਫਰਾਈਡ@ ਆਖਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ।

ਸੋਫੀਆ ਉਨ੍ਹਾਂ 119 ਬੀਬੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੋਫੀਆ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸਿੱਖ ਸ਼ਾਸਕ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਧੀ ਸਨ ਅਤੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਰਾਣੀ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਦੀ ਮੁਖਰਬਾਨ ਵੀ ਰਹੇ ਸਨ। ਸੋਫੀਆ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਲਿਖਣ ਵਾਲੀ ਅਨੀਤਾ ਆਨੰਦ ਨੇ ਇਹ ਇਕੱਠੀਉਂ ਵਿਚ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਸੋਫੀਆ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਨਵੰਬਰ 1910 ਵਾਲੇ ਮਾਰਚ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਉਘਾਏ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲੁਕਾਇਆ ਗਿਆ। ਸੋਫੀਆ ਬਾਰੇ ਜਿੰਨੀ ਕੁ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਹਿੱਸਾ ਅਨੀਤਾ ਆਨੰਦ ਦੀ 2015 ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਖੋਜ-ਭਰਪੂਰ

ਜੀਵਨੀ, @ਸੋਫੀਆ ਪ੍ਰਿੰਸਿਪ, ਸਰਗੋਦਾ, ਰਿਵਲੂਸ਼ਨਰੀ@ ਵਿਚੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਆਰਕਾਈਵਲ ਰਿਸਰਚ ਹੈ ਜੋ ਪੁਲਿਸ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਸੋਫੀਆ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੇ ਵਰਣਨਾਂ @ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਲਾਲਾ

ਲਾਲਪਤ ਰਾਏ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਤੋਂ ਹੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ 1876 ਵਿੱਚ ਜਮੀਂ ਸੋਫੀਆ, ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਘਰਵਾਲੀ ਬਾਬਾ ਮੁਲਕ ਨਾਲ ਹੋਏ ਛੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜਵੀਂ ਸੀ। ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 1849 ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਇਗਲੰਡ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਸਭ ਦੰਡਯੋਗ ਸੋਧੀ ਦੀਆਂ ਸਰਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਵਾਲੇ ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਆਨੰਦ ਲਿਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੋਫੀਆ ਸਲਾਕ ਵਿਚਲੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਹੋਈ ਪਰ ਉਸਦਾ ਅਨੀਤਾ ਆਨੰਦ ਦੀ 2015 ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਖੋਜ-ਭਰਪੂਰ

ਆਪਣੇ ਰਾਜ-ਤਖ਼ਤ ਨੂੰ ਮੁੜ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1886 ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜਲਾਵਤਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤਿਵਾਹ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਕਰਕੇ ਵਿੱਚ ਫੁਝਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮਹਾਰਾਣੀ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਨਾਲ

ਨੇੜਲੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇੱਛੀਆਂ ਆਰਿਸ਼ ਤੋਂ ਇੱਕ ਘਰ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਭੱਤਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਜਦੋਂ ਸੋਫੀਆ ਵੱਡੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਣੀ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਹੋਮਪਟਨ ਕੋਰਟ ਪੋਲੈਸ ਵਿੱਚ ਘਰ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਹਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵੱਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁਰਬਸ਼ਨ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਏਲੀਜ਼ਾਬੇਥ ਬੋਰਕ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ @ਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਵੁਮੈਨਜ਼ ਸਰਰੇਜਿਸ ਕੋਂਪੇਨ@ ਵਿਚਲੇ ਇੱਕ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਲਿਖਦੀ ਹੈ, “ਆਪਣੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਸੋਫੀਆ ਨੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਕੁਲੀਨ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ

ਸੋਧੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਆਪਣੀ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚਾਲੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖ ਲਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸੋਫੀਆ ਤਕਰੀਬਨ ਚਾਰ ਵਾਰ ਭਾਰਤ ਆਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਰੇਕ ਫੇਰੀ ਬਰਤਾਨਵੀ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਭਰ ਸੀ ਕਿ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। 1906-07 ਵਿੱਚ ਸੋਫੀਆ ਅਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ ਗੁਪਤ ਰਿਸ਼ਨ ਗਲੋਬਲ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਵਿੱਚ ਲਾਲਾ ਲਾਲਪਤ ਰਾਏ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਤੋਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ।

ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ: ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭੜਕ ਗਏ ਰਾਜਾ ਵਡੰਗ

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਬਾਦਲ ਤੋਂ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਾਟੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਖਰੀਦ ਵਿੱਚ ਕਬਿਤਾ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਥੇ ਬਿਨਯਾਨੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਬਾਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਲੱਗੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਨੂੰ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਬਾਦਲ ਦੇ ਬਿਲਾਫ਼ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਸਰੂਪ ਚੰਦ ਸਿੰਗਲਾ ਨੇ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿੱਚ ਸਨ ਪਰ 2022 ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਦਲੀਲ
ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਕਰੀਬ 12 ਵਜੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਦੇ ਬਠਿੰਡਾ ਸਥਿਤ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਮਰਥਕ ਵੀ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਅੱਗੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਗਏ।

ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਅੱਗੇ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਕਮਰਜ਼ੀਅਲ ਥਾਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਿਵਰੀ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਬਠਿੰਡਾ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲੀ ਵੀ ਕਰਵਾਈ ਗਈ, ਜੋ ਕਿ ਅਸਫਲ ਰਹੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ, “ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਪਲਾਟ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਠਿੰਡਾ ਪੁਲਿਸ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਨਾਲ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਮਰਜ਼ੀਅਲ ਪਲਾਟਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਪਲਾਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, “ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਚੌਜ ਆਫ਼ ਲੈਂਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਾ ਤਾਂ ਮੰਤਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਰੂਪ ਚੰਦ ਸਿੰਗਲਾ ਖ਼ੁਦ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ

“ਬੇਬੇਕ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਬਾਦਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲੈਣਗੇ।”

ਸਰੂਪ ਚੰਦ ਸਿੰਗਲਾ, ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ

“ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਚੌਜ ਆਫ਼ ਲੈਂਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਰੂਪ ਚੰਦ ਸਿੰਗਲਾ ਖ਼ੁਦ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।”

ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ

ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ਪਲਾਟ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ 2018 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖਰੀਦਿਆਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ, ਜੋ ਵੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਕਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਮਾਂ ਲਈ ਬਾਦਲ ਪਿੰਡ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਆਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਠਿੰਡਾ ਪਲਾਟ ਖਰੀਦਿਆਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਗੁਮ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਫਲੈਟ ਨੂੰ ਵੇਚ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਪਲਾਟ ਖਰੀਦਿਆਂ ਸੀ।

ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਡੇਰੇ ਵਲੋਂ ਜਵਾਬ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਤੋਂ ਹੋਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਬਕਾ ਸਾਥੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਰਿੰਦਰ

ਸਿੰਘ ਰਾਜਾਵਡਿੰਗ ਉੱਤੇ ਤੌੜ ਕੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਨਾ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਤੇਰੀ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਤੋਂ ਡਰਦਾ, ਤੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਹਿਮ ਨਾ ਰਹੇ ਕਿ ਤੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਮੈਂ ਡਰਦਾ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਨਾ ਹੀ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਟੋਪੀ ਅਤੇ ਮਾਸਕ ਪਾ ਕੇ ਰਾਜਾਵਡਿੰਗ ਵਾਗਾਂ ਤੇਰੇ ਪੈਰੀਂ ਹੱਥ ਲਾਵਾਂਗਾ। ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਬਾਦਲ ਦਾ ਬਿਆਨ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰਿੰਦਰ ਰਾਜਾਵਡਿੰਗ ਨੇ ਵੀ ਪਲਟਵਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਮੇਰਾ ਤੇਨੂੰ ਚੇਲਿੰਜ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਟੋਪੀ ਵਾਲੀ ਫੋਟੋ ਤੇ ਮਾਸਕ ਲੱਗੇ ਵਾਲੀ ਫੋਟੋ ਦਿਖਾ, ਮੇਰੀ ਪੰਗ ਵਾਲੀ ਤਾਂ ਫੋਟੋ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਟੋਪੀ ਪਾ ਕੇ ਲੁਕ ਕੇ ਮਿਲਣਾ ਮੇਰੀ ਵਿਭਰਤ ਨਹੀਂ।” ਮੇਰੀ ਤਹਿਜੀਬ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਾ ਸਮਝੋ। ਸਵਾ ਸਾਲ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ,

ਹੁਣ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਨੇ ਬੁਲਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਿਉਂ ਯਾਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਲ 2011 ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਵਿੱਤ

ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਸਫ਼ਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਬਾਦਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਹੋਏ ਹਨ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਲੜੀ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। 5 ਵਾਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਮਰਹੂਮ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਮਰਹੂਮ ਗੁਰਦਾਸ ਬਾਦਲ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹਨ। ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ 2007 ਤੋਂ 2012 ਤੱਕ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਸਨ। ਪਰ ਅਕਤੂਬਰ 2010 ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਉਂਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ

ਕੀ ਹੋ ਪੂਰਾ ਮਾਮਲਾ

ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਸਰੂਪ ਚੰਦ ਸਿੰਗਲਾ ਵੱਲੋਂ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਮੰਤਰੀ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕਬਿਤਾ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਥੇ ਘੱਟ ਰੇਟ 'ਤੇ ਵੇਚਿਆ। ਪੁੱਜਾ ਦਾ ਇਹ ਕਬਿਤਾ ਖ਼ਰਾਕ ਨਿਗਮ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਨਤ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮੁਤਾਬਕ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਦਾ ਦਾਪਾਰਕ ਪਲਾਟਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਪਲਾਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਖਰੀਦਿਆਂ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਬ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਿੰਗਲਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਬਾਦਲ ਨੇ ਆਪਣਾ ਆਰ ਗੁਰੂ ਵਰਤਦਾਰ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਪਲਾਟ ਦੀ ਬਲੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਪਲਾਟ ਉੱਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ, ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਧਰੀ ਵੱਲੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਸਰੂਪ ਚੰਦ ਸਿੰਗਲਾ ਵੱਲੋਂ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਬਾਦਲ ਦੇ ਬਿਲਾਫ਼ ਸਤੰਬਰ 2021 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਗੱਲਾਂ ਗੱਲਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਬਠਿੰਡਾ ਜਨ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਬੀਬੀਸੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸਰੂਪ ਚੰਦ ਸਿੰਗਲਾ ਨੇ ਆਖਿਆ, “ਬੇਬੇਕ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਬਾਦਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲੈਣਗੇ।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਬਿਲਾਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਖ਼ਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕਬਿਤਾ ਟੱਡਰ ਘੁਟਾਨੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਬਾਦਲ ਦਾ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ @ਅਸਿਰੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਰਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜੰਗ ਲੜ ਰਹੀ ਹਵਾ

ਉੱਚੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਲ 2011 ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ‘ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਪੰਜਾਬ’ ਬਣਾਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ 2017 ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਰਲਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਟਿਕਟ ਤੋਂ ਹੀ 2017 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਬਠਿੰਡਾ (ਸ਼ਹਿਰੀ) ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜੀ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। ਇਸੇ ਸੀਟ ਤੋਂ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਬਾਦਲ 2022 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੋਏ ਹਨ। ਪਰ 7 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। 18 ਜਨਵਰੀ 2023 ਨੂੰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ।

CLASS 1 DRIVERS NEEDED

Transport PAD is looking for drivers with **at least 3 years Class 1 experience within North America** to join our team here in Montreal. Experience at CP, CN and Port is an asset. This will be an employee driver (on our payroll), not incorporated. Will be entitled to vacation days, sick days and paid for all federal statutory holidays.

Transport PAD is a family-owned business operating for almost 40 years, totally independent and not affiliated with any third party or logistics company. We are a leader in **intermodal drayage** in Quebec, serving many logistics partners. We have an experienced operations team that take pride in treating our drivers with respect. The safety and security of our drivers is our top priority. We offer a competitive remuneration package (including monthly and annual bonuses) and a great work environment.

We are located at 10765 Chemin Côte de Liesse in Dorval Montreal. If you are interested in joining our team, please call Marc at 514-264-4630.

Transport PAD
<http://www.transportpad.com>

DAN-IPTV

contact Info: 438-929-8017

CHANNELS FROM AROUND THE GLOBE.

live channels, Punjabi, all Indian, Pakistani, English and All over The World with Sports package, Movies, PpV, HBO, Sports, Netflix, Amazon, Disney, Apple,

ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਇੰਡੀਅਨ ਲਾਈਵ ਚੈਨਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤੁਸੀਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਚੈਨਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਸਪੋਰਟਸ ਚੈਨਲਾਂ, ਮੂਵੀਜ਼ ਚੈਨਲਾਂ, ਐਚਬੀਓ, ਨੈਟਫਲਿਕਸ, ਡਿਸਨੀ ਅਤੇ ਐਪਲ ਦੇ ਚੈਨਲਾਂ ਦਾ ਵੀ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਹੋ

Instagram: IAMDJANNY
FACEBOOK: DANNY DANNY

ਅੱਜ ਦਾ ਵਿਚਾਰ

ਭੈੜੇ ਨਿਯਮ ਘਟੀਆ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਿੰਦੇ ਹਨ : ਬਰਕ

ਸੰਪਾਦਕੀ.....
ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੇ ਜਵਾਨੀ ਦਾ ਕੀਤਾ ਨਾਸ਼

ਇਹ ਚਰਚੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਖਾਹ ਲਿਆ ਹੈ। ਘਰ ਘਰ ਸੌਂਹ ਰਿਹਾ ਵਿੱਡ ਫਿੱਡ ਹੈ। ਚਿੰਟਾ-ਚਿੰਟਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿੱਥਾ ਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ +ਪੰਜ ਚਿੰਟਿਆਵਾਂ ਦੀ ਧੜਤੀ। ਗੁਰਮਾ, ਪੀਰਾਂ ਪੈਰੀਬਾਰ ਦੀ ਧੜਤੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਸ ਚਰਚੇ ਨੂੰ ਕਲੇਂਡਰਿਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨੀਵੀਆਂ ਦਾ ਛੱਛਾ ਦਰਿਆ ਵੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਸੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨੀ ਖੋਟਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪ ਨੂੰ ਕਮ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਤੀਰੀ ਕੀਤੀ ਨੂੰ ਤੁਸਰੀਂ ਚਿੰਟਾ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਘਰ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ, ਦਰੀ, ਪਹੀਰ, ਸਾਈ, ਲੱਲੀ ਦੀ ਸਿਤਰ ਲਈ ਗੁਣਕਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਚਿੰਟੇ ਤੋਂ ਨੂਰ ਘਪਕਦਾ ਸੀ, ਛੇ ਫੁੱਟ ਦੇ ਚਿੰਟੇ ਚਾਚਰੇ ਨੌਵੇਂ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨ ਚਿੰਟਾ ਦਾ ਕੋਰ ਬਣਦੇ ਸਨ। ਸਮਾਂ ਬਦਲਿਆ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਚੰਦਰਾ ਨਸਾ+ ਚਿੰਟਾ-ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਆ ਵੜਿਆ। ਗੁਮਾਹੀ ਸਹੁੰਦਾ ਤੋਂ ਆਇਆ ਇਹ +ਚਿੰਟਾ- ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਪਸਾਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਦੀ ਘਰਾਂ ਦੇ ਚਿਰਾਗ ਬੱਝ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਅੰਦਰ ਇਹ ਉਰਬੇਜ਼ ਕਾਨਨ ਮੱਤਾਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਖ਼ਬਰਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਹੁੰਦੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੱਲੇ ਹੋਇਨਾ ਆਥਾ ਨੇ ਸਹੁੰਦੀ ਪੇਤਰ ਵਿੱਚ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਕਰਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਆਇਆ ਡੁੱਨ ਸੁੱਟਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਕਿੱਲੇ ਹੋਇਨਾ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਐਸਟੀਐੱਫ ਵਲੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਖੇ 3 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ ਨਸਾ ਭਵਿੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਸਹੁੰਦੀ ਸੁਖਿਆਂ ਨਾਲ ਨਸਾ ਚਿੰਟੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜ਼ਿਲਿਆਂ @ਚੰਦ ਹੋਰ ਹੁਣ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਨੇ ਹੀ ਨਸੀਲੀ ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ ਡੱਫ਼ੇ ਫੜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕੁਲੀ ਨਾ ਕਿਸੇ ਬਾਜ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਾਨਵਰਸ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੇ ਨਸ਼ੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਫੜਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੁਤਾਬਕ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੀ ਕਲੋਨੀਆਂ, ਫਲੈਟਾਂ ਦੀ ਛਾਪਮਾਰੀ ਕਰਕੇ ਵੀ ਨਸਾ ਅਤਰਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਹ ਨਾਜ਼ਾਘੋਰਤਾ ਪਹਿਲ ਹੈ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਨਸਾ ਅਤਰਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਚੁੱਕੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੀਆਈਏ ਸਟਾਫ਼ ਵੀ ਨਸਾ ਸਮੱਗਲਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚੰਦਰੀਆਂ ਦੀ ਹੁਣ ਤਾਂ ਚਿੰਟੇ ਦੀ ਆਦੀ ਹੋ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਵੱਡੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਚਿੰਟੇ ਬਾਈ ਸੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਸਾ ਅਤਰਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਖ਼ਬਰ ਪੜ੍ਹੀ ਕਿ ਹੋਇਨਾ ਤੇ ਡਰਗ ਮਾਰੀ ਸਣੇ ਨਾਜ਼ਾਘੋਰਤਾ ਨੂੰ ਗਿ੍ਹਤਾਰ ਕੀਤੀ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਚੋਕੋਲੋਂ 15 ਕਿੱਲੇ ਹੋਇਨਾ ਫੜੀ ਗਈ ਹੈ। ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਨਾਜ਼ਾਘੋਰਤਾ ਦਾ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਦਾਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੀਵੀਆਂ ਦੀ ਅਤਰਕੀ ਕਰਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹਨ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 10,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਸਾ ਅਤਰਕ ਫੜੇ ਹਨ। ਅਤਰਕੀਏਨ ਪਿਛਲੇ 10 ਮਹੀਨਿਆਂ @ਚ ਨਸਾ ਅਤਰਕਾਂ ਨੂੰ 10 ਕੱਤਰ ਕੁਝ ਵੀ ਡਰਗ ਅਨੀਲ ਬਰਾਮਦ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਜ਼ਿਲਾਘਾਯੋਗ ਪਹਿਲ ਹੈ। ਗਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਮੋਰਚੀ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਵਿਖੇ ਨੀਵੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੇ ਕਰੀਬ 10 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੌਜਵਾਨ ਨੀਵੀਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਨ। ਤੇ ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਨੌਜਵਾਨ ਸਰਕਾਰੀ ਨਸਾ ਛਾਫ਼ੀ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਇਲਾਜ ਕਰਵਾ ਹੋ ਗਏ। ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਂਟਰਾਂ ਤੇ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਂਟਰ ਨਿਓਆ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੁੱਟ-ਖਾਟੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਖਬਰ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲੀ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨਾਨਾ ਮੁਕਤੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਮਾਰਕੁਟਾਈ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। 35 ਤੋਂ 40 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਸਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿਤਾਰ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਂਟਰਾਂ ਤੇ ਸ਼ਸਤੀ ਨਾਲ ਪੈਸਾ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਂਟਰਾਂ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫਿਰੀਕੇਸ਼ ਵਾਲਾ ਨਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪੁੱਤ ਮੁਖੇ ਮੁੱਗ ਰਿਕੋਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਸੀ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਮਾਦਾ ਤਰਨ ਨੌਜਵਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਤੋਂ 25 ਸਾਲ ਲੱਗਦੀ ਹੈ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਹ ਵਿਦਰਭੋਜ ਕਾਰਨ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਕੱਟੜਾ ਬੰਗੀਆਂ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਕੂਲ ਭਾਰਵਾਂ ਦੀ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਵਿਦਰਭੋਜ ਕਾਰਨ ਮਰ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਭਰਾ ਜੇਲ ਵਿਚ ਬੰਦ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਵਿਦਰਭੋਜ ਕਾਰਨ ਮਰ ਗਈ ਹੈ। ਤੇ ਦੂਜੇ ਭਰਾ ਦੀ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਜ਼ਿਮਾਦਾ ਵਿਦਰਭੋਜ ਕਾਰਨ। ਆਏ ਦਿਨ ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਵਿਦਰਭੋਜ ਕਾਰਨ ਮੌਤਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਕੁਝੀਆਂ ਵੀ ਚਿੰਟੇ ਦੀ ਸ਼ੰਕੀਨ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਖਬਰ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਕਿ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਖੇ ਇਕ ਕੁਝੀ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਮੰਗ ਕੇ ਚਿੱਟਾ ਪੀਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਹੋਰਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਆਹੁਤਾ ਦਾ ਪਤੀ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਤਾਅਕਰੀ ਕਾਰਨ ਜੇਲ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਚੰਦਲਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਇਕ ਸਿਸਮਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੋ ਦੋਵਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਵਿਦਰਭੋਜ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਵੱਡੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀਆਂ ਅੱਤਮ ਗਰਮਾਂ ਵੀ ਹਜੇ ਪੁਰੀਆਂ ਹੋ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ, ਕਿ ਛੋਟੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਵੀ ਵੱਡੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਗੁਲਸ਼ਨ ਫਿੱਟੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਤੋਂ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੇ ਹੈਰੋਇਨ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਹੱਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਭਰੋਨ ਗਾਰੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਰਿਵਰਸਪੁਰ ਵਿਖੇ ਬੀਐਸਐਫ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵੱਡੇ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਫ਼ਗ਼ਾਨਿਸਤਾਨ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਅਫ਼ੀਮ ਦੀ ਖੇਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਮੁੱਚੀ ਸ਼ਸਤਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵਾਲੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਵੀ ਖ਼ਤਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ਼ ਦੀ ਨਸ਼ੇ ਵਾਲੀ ਸਰਿਸ ਲਾਜ਼ਮ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਖਬਰ ਪੜ੍ਹੀ। ਮਾਂ-ਪਿਉ ਮਰ ਮਰ ਕੇ ਜੀਉਂਦੇ ਹਨ। ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਕਈ ਨਸ਼ੇਜ਼ੀ ਘਰ ਵੀ ਸਮਾਨ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਣ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਾਂ ਬਾਪ ਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਇਥੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਪਰ ਨਹੀਂ ਉਹ ਚਿੰਟੇ ਨੇ ਆਈ ਹੀ ਨਾਂ ਹੋ ਜਾਏ। ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਚੰਦਰ ਸੈਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਤਾਅਕਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲੰਗੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਆਦੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਨੰਨੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਗੁਲਾਮ ਕਿਉ?

ਬੱਚੇ' ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਵੇਦਨਾਵਾਂ ਦਾ ਇਜ਼ਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਮੁਖ਼ਬਰਤਾ ਸਲਾਹ ਹੈ। ਆਪਣੀਆਂ ਮਾਮੂਲ ਹਕੂਕਾਂ ਤੇ ਇਹ ਬੱਚੇ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਚੇਹਰੇ 'ਤੇ ਮੁਸਕਾਹ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਅੱਜ ਅੱਜੀ ਇਸ ਨੂੰ ਤੱਕ ਪੱਧਰ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਅੱਜੀ ਹਕੂਕਾਂ ਦੀ ਹੀ ਗੁਲਾਮੀ ਵਾਂਗ ਕਮੀ ਕਰਦੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਝਿਜਕਦੇ। ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਇਹ ਅੱਕੜੇ ਅੱਕੜੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਅਣ-ਮਨੁੱਖੀ ਖਾਸ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। 2008 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਕਰੋੜ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਗ਼ਰਾਤ ਬੇਨੀਮਾ ਵਿੱਚ ਸੱਥਾਂ ਪਹਿਲੇ ਨੇੜੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਯੂਨੀਸੈੱਫ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ ਮੁਤਾਬਕ ਅੱਜ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ 15 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਬਰਖਪਨ ਇਸ ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇ ਦਰਦਲ ਵਿੱਚ ਗਲ-ਸ਼ਨ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਮਾਂਤਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੰਘ ਵੱਲੋਂ 2002 ਵਿੱਚ 12 ਜੂਨ ਦੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵੱਖੋਂ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਜਿਹੇ ਅਣ-ਮਨੁੱਖੀ ਵਰਤਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀ ਚੇਤਨਾ ਵੈਲਾਣੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਬੱਚੇ ਕਡਨੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਮੌਤੀ ਵੱਧੇ ਹਨ, ਪ੍ਰਗਤੀਦਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੋਂ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਮਾਂਤਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਮੁਤਾਬਕ ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਸਮਲਬ ਉਹਨਾਂ ਬੱਚਿਆਂ 'ਤੇ ਹੈ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਰਖਪਨ ਤਾਂ ਵਾਰਿਸ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਭਾਰਤ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਦਨੀਸ਼ਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਭਾਰਤ 'ਚ ਬਦਨੀਸ਼ਾ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਰਵੇਖਣਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤ 'ਚ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦਾ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

1. ਅੱਕੜਨ ਵਾਲੇ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਰਤ ਦੇ 11 ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੀ ਇਸ ਚੱਕ ਵਿੱਚ ਪਿਸ਼ਟਾ ਹੈ।
2. ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਵਿੱਚ 10 ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ 3-4 ਬੱਚੇ ਚੰਗੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਡਨੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
3. ਸੱਥ ਦੇ ਚਾਲਿਸ ਲੱਖ ਤਾਂ ਇਹੋ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਵੱਡੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਬਿਹਾਰ, ਮੁੱਧੇਸ਼, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰ-ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਸੰਸਥਿਆਂ ਸੱਥਾਂ ਵੱਧ ਵਿੱਚਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਹੋ ਹੀ। ਕਰੋੜ ਬੱਚੇ ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।
4. ਇਹੋ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਮੁਤਾਬਕ ਜਿੱਥੇ ਦੇਸ਼ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ 2.2% ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ ਉੱਥੇ ਸਹਿਰਾ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ 50% ਵਧ ਰਹੇ ਨਾਲ ਵਧੀ ਹੈ।

ਪਰ ਇਹ ਅੱਕੜੇ ਵੀ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸੰਤੋਖੀ ਉਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਭਿਆਨਕਤਾ ਨੂੰ ਬੇਅਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋਗੇ। ਕਮਾਂਤਰੀ ਦੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਖਪਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ 'ਚ ਅੱਜ ਵੀ ਬੰਬੂਆਂ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇ ਨਾਮੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਾ ਸਾਦਾ ਉਸ ਗੁਲਾਮੀ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ 'ਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਇਹ ਬੰਬੂਆਂ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹੱਕੂਮਤ ਵੱਲੋਂ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਜਿਹੜੀ ਅੱਜ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ ਭਾਰਤ 'ਚ ਇਹ ਕਰਮਾਂ ਬੰਬੂਆਂ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਹੈ। 1996 'ਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਮੀਆਂ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਹ ਤਮਿਲਨਾਡੂ 'ਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਵੇਖਣ 'ਤੇ ਇਸ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਉੱਥੇ 50 ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਮਲ ਜੋ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਲ

ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਠੇਕੇਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਰਜ਼ਾ ਲਾਉਣ ਲਈ 1983 'ਤੇ 14 ਪੈਂਟ ਹੱਸ ਕਰਦੇ ਸਨ। 2015 'ਤੇ ਵੀ ਮੱਧ-ਭਾਰਤ 'ਚ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਇੱਕ ਸਰਵੇਖਣ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਘਰ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੰਨੀਆਂ ਨੂੰ ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਲਈ ਹਰ ਬਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਤਨਖਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਸੇ ਸੌ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਂ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਹੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਦੀ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਘਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਠੇਕੇਦਾਰ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਕੀਮਤਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਇਸ ਬੰਧੂਆ ਮਜ਼ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਸਾਪਣਾ ਤਾਂ ਅੰਧਾ ਹੈ ਪਰ ਸਮਾਜ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਗਰੀਬ ਘਰ ਦੀ ਇਹਨਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਪਹੁੰਚ ਮੁਤਾਬਕ 2013 'ਚ ਇਸ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ-ਘੱਟ ਲੱਖ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਹੱਕ ਨਾਮ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਪੱਛਤੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਜਿਵੇਂ 'ਏ.ਬੀ.ਸੀ' ਅਨੁਸ਼ਚੀਤ ਜਾਤੀਆਂ ਤੇ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ 'ਚ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੀਮੀਆਂ ਤੋਂ ਮੱਜੂਦ ਪਾਗਿਰੀਆਂ ਤੇ ਜਾਤ ਦੇ ਗਲਬੇ ਨੂੰ ਨੰਗਿਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬੰਧੂਆ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਾਡੀਆਂ ਨਥੀਨ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਤਾਂ ਨਾਟਕ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਹੋਰ ਨਾਮ ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ 1976 ਦੇ ਬੰਧੂਆ ਮਜ਼ਦੂਰ ਐਕਟ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਇਸ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਿੱਧਾ ਜਿਹਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਿੱਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਮਾਸੂਮ ਬੰਧੂਆ ਦੇ ਖੂਨ ਦੇ ਦਲਾਲੀ ਕਰਨ 'ਚ ਸਾਡੇ ਇਹਨਾਂ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵੀ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕੌਮੀ ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤਹਿਤ 1981 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਬੱਚੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ 14 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਲੈਣਾ ਕਰਾਈ ਜਾਂ ਸਦਰੀ ਅਤੇ 14-18 ਦੀ ਉਮਰ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਬਾਵਾਂ ਦੇ ਇਸ ਮਾਈਨਿੰਗ ਜਾਂ ਵਿਸਫੋਟਕ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਾਇਆ ਜਾਂ ਸਦਰਾ ਪਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਲਾ ਇਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੀ ਪੱਸੀਆਂ ਬੁੱਝਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਦੌੜਾ ਮਾਸੂਮ ਬੰਧੂਆ ਦੇ ਜਿਸਮ ਵਿੱਚੋਂ ਲਹੁ ਬਹਾਅ ਰਿਹਾ। ਸਰਵੇਖਣ ਮੁਤਾਬਕ 1 ਲੱਖ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਬੱਚੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੀ ਖਤਰਨਾਕ ਬਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਇਸਦੇ ਹੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਬਣਨ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗ਼ੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕਿਸੇ ਮਨਮਾਨੀ ਵਾਂਗ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘਰਾਉਲੇ ਕੰਮ ਬੰਨ੍ਹ ਬੰਨ੍ਹ ਆਪਣੀ ਚੁਪੌਟ 'ਚ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਚਾਰ ਇਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਤਾ ਹੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰਬੰਦੀ ਦੀਆਂ ਵੈਸਾਖੀਆਂ ਤੇ ਤੁਰੰਦ ਫੌਰੀਆਂ ਕਾਗਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਾਂਗ ਹੀ 1986 ਦੇ ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ 'ਚ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਤਨਾਸ਼ਾਹੀ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। 2016 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਬਿਲ ਮੁਤਾਬਕ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੰਧੂਆ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਚੁਣਵੇਂ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਕੰਮ

ਕਰਾਉਣ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਾਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕ ਲਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਇਸ ਸਾਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ-ਸੰਸਥਾ ਦਿਹੀ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਸੱਚੇ ਭਾਰਤ ਆਰਥਿਕ ਸਕੱਟ 'ਤੇ ਲੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਸਰਮਾਇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਸੁੰਗੜ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮਾਹ ਹੈ, 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਮਾਇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਇਕੱਤੀਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ 'ਚ ਰੋੜ੍ਹਾ ਅਟਕਾਉਣਾ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਕਮੀਨਗੀ ਭਰੀ ਚਾਲ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਹੁਨਮੱਦ ਕਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਮੀਨਗੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਿਚੋੜਨ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਵਿੱਚ ਸੰਸਾਰ ਵਿਆਪੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਾਲ 12 ਕਰੋੜ ਬੱਚੇ ਭਿਆਨਕ ਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਏਸ਼ੀਆ 'ਚ ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੀ ਦਰ 22% ਹੈ, ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਇਸ ਦੀ ਦਰ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 32% ਹੈ, ਲਾਤਿਨ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ 16% ਹੈ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਸਮੇਤ ਹਰ ਵਿਕਸਿਤ ਮੁਲਕਾਂ 'ਚ 1% ਹੈ। ਗਲੋਬਲ ਐਸਟੀਮੇਟ 2018 ਮੁਤਾਬਕ ਅਮਰੀਕਨ ਕਰਦਾਰਾਂ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹਰ ਸਿੱਖੇ ਵੀ ਥੋੜ੍ਹਾ ਤੋਂ ਵੱਧ 7 ਕਰੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 3 ਕਰੋੜ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ 'ਚੋਂ 59% ਬੱਚੇ 5-11 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਦੇ ਹਨ, 26% ਬੱਚੇ 12-14 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਤੇ 15% ਬੱਚੇ 15-18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹਨ। ਤਕਰੀਬਨ 25,000 ਬੱਚੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਧਰਤੀ 'ਚ 100 ਵੱਡੇ ਬੱਲੇ ਜਾਂ ਕਣੀਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਤੇ ਹਥਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ 'ਚ 8-10 ਘੰਟੇ ਨਾਇਨਗੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਲਾਵੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਪੰਜ ਵੱਡੇ ਤਾਬਕਾ ਉਤਪਾਦਕਾਂ 'ਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਇਸ 'ਚ ਜਿਆਦਾਤਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 5-15 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿ 12 ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇੱਕ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਵੀ 5.7 ਲੱਖ ਬੱਚੇ ਇਹਨਾਂ ਅਣ-ਮਨੁੱਖੀ ਹਾਲਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਜ਼ਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜਿਸਮਾਨੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਡਰੋਂਗ ਵਪਾਰ 'ਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੂਰ੍ਵ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੋਨਾ ਦਾ ਉਤਪਾਦਕ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ 120 ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਦਾ ਸੋਨਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ 50,000 ਕਾਰਮੇ ਬੱਚੇ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਕਈਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਤਾਂ 10 ਸਾਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਇਕੀ, ਕੋਕਾ ਕੋਲਾ ਜਾਂ ਗੈਪ ਜਿਹੀਆਂ ਬਹੁ-ਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ 'ਚ ਕਮੀ ਤੋੜ ਨੂੰ ਕਾਰਮੇ ਚੁੱਪੀ ਦੀਆਂ ਕਬਜ਼ਾ 'ਚ ਦਮ ਤੋੜ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਨਾਇਕੀ ਅੱਜ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਸਮਾਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਵਿਸ਼ਲਾਸ ਮੁਖਾਣਾ 12 ਅਰਬ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੈ। ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ 'ਚੋਂ 61% ਬੱਚੇ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿ ਉਮਰ 14 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਹ ਬੱਚੇ ਕੋਟਰਟੀਆਂ 'ਚ 12 ਤੋਂ 16 ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਫ਼ਤੇ 'ਚ 65 ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 10 ਡਾਲਰ ਹੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਮਤਲਬ ਕਿ ਇਹ ਇਨ ਦੇ 2 ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਪੈਸਿਆਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 12 ਘੰਟੇ ਦੀ ਹਰ ਭੱਜਵੀਂ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਿਰ 'ਤੇ ਮਾਰ ਪਾਨ, ਸੂਈਆਂ ਦੀ ਦਰਦ ਭਰੀ ਚੋਭ ਜਿਹੇ ਤਸੀਹੇ ਵੀ ਝੱਟਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਦੇਸੀ ਟਾਈਮਜ਼

Head Office :
424 Bourbonnais
LaSalle, QC H8R 2Z1

Publisher	:	Manjeet Singh Athwal
Managing Director	:	Manpreet Singh
Editor-in-Chief	:	Amarjit singh
Office Admin	:	Satnam Singh
Design by	:	
Videographer	:	Navjeet Sharma
Photographer	:	Paul Awasthi, Nirmal
Arts Critic	:	Wendy Rockburn
Free Lance Reporter	:	Joanne Penhale

Tel : 514-827-2929
Fax : 514-363-0957

Fax : 514-363-0957

Email : singhatthwal@gmail.com

smanjeet@sympatico.ca

Publishers Note

Desi Times and people associated with it are not responsible for any claims made by the advertisers or endorse any of their products or service advertised within. The views expressed in the Desi Times do not necessarily reflect the views of the publisher and editor. Desi Times is in the business of selling space but does not test or confirm the legitimacy of the claim made in the paper. Desi Times does not promote a healthy forum for discussion of a myriad of views in peaceful civilized manner while trying to dissuade any form of discrimination and abuse.

Contribution to the growth of the paper is most appreciated and sponsors and advertisers are trained for their support. We would like to thank all the well wishers and supporters of Desi Times for making this endeavor possible. Let us be proud of our roots, humble in our temperament and rigorous in our efforts to attain greatness in our achievements

ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਲੋਕ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਕੁੱਖ ਲਈ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ

ਲੰਡਨ: ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਐਲਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਸਰੋਤ ਮਾਮਲੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਕੁੱਖ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੱਲ੍ਹ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰੀਬ 21 ਲੱਖ ਪੌਂਡ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਕਲੀਨਿਕ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਲੇਕਿਨ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਸੋਚਾ ਨਹੀਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਜੋਬੋ ਨੂੰ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਬਣਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਹਸਲ ਹੋ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਮਹਿਲਾ ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ਵਰ ਓਗਨਾਲ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਕੁੱਖ 'ਚ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਮੁਤਾਬਕ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸਰੋਗੇਸੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ। ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਮਾਹਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਅਜਿਹਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਰੋਤ ਹੈ, ਜਿਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ

- ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਔਰਤਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਕਰਦੀਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਗੇਸ਼
- ਸਰੋਗੇਸੀ ਉਦਯੋਗ ਕਰੀਬ ਡੋਢ ਅਰਬ ਪੌਂਡ ਸਾਲਾਨਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਿਆ

ਬਣੇ। ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸੰਭੇ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਰੋਗੇਸੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਅੰਡਾ ਦਾਨ ਦੇਣ ਤੇ ਆਪਣੀ ਕੁੱਖ ਵਿੱਚ ਬੱਚਾ ਪਾਲਣ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ ਪੰਜ ਲੱਖ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਰੋਗੇਸੀ ਉਦਯੋਗ ਕਰੀਬ ਡੋਢ ਅਰਬ ਪੌਂਡ (ਕਰੀਬ 1.3 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ) ਸਾਲਾਨਾ ਦਾ ਹੈ ਗਿਆ ਤੇ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਡਿਓਰੇਟ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਅਖਬਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਔਰਤਾਂ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋ ਕੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਕੁੱਖ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਇਹ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏ

‘ਤੇ ਕੁੱਖ ਲੈਣਾ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਸੀਨੀਅਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਬੈਂਕਰ ਤੇ ਬੁਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਰੋਗੇਸੀ ਰਾਹੀਂ ਪਿਤਾ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ।

ਭਾਰਤੀ ਨਾਮੀਂ ਟੈਨਿਸ ਖਿਡਾਰਨ ਕਰਮਨ ਕੌਰ ਥਾਂਦੀ ਨੇ ਇਵਾਨਸਵਿਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤਿਆ ਖਿਤਾਬ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ, (ਰਾਜ ਗੋਗਨਾ) - ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇੰਡੀਆਨਾ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਇਵਾਨਸਵਿਲੇ ਵਿੱਚ ਇਨਾਮੀ ਆਈਟੀਐਫ ਵੇਮੇਨ ਵਰਲਡ ਟੈਨਿਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਟੈਨਿਸ ਖਿਡਾਰਨ ਕਰਮਨ ਕੌਰ ਥਾਂਦੀ ਨੇ ਤੀਸਰਾ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਕਰਮਨ ਕੌਰ ਥਾਂਦੀ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੂਬੇ ਇੰਡੀਆਨਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਇਵਾਨਸਵਿਲੇ ਵਿੱਚ 60,000 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਦਾ ਇਨਾਮੀ ਆਈਟੀਐਫ ਵੇਮੇਨ ਟੈਨਿਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੇ ਫਾਈਨਲ ਵਿੱਚ ਚੌਥਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਯੂਕਰੇਨ ਦੇ ਸ਼ੇਲੀ ਯੂਲੀਆ ਸਟਾਰਚੁਕੋਵਾ ਨੂੰ 7-5, 4-6, 6-1 ਦੇ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ। 25 ਸਾਲ ਦੀ ਕਰਮਨ ਕੌਰ ਥਾਂਦੀ ਦਾ ਇਸ ਪੱਧਰ ਦਾ ਇਹ ਦੂਜਾ ਖਿਤਾਬ ਹੈ, ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਰਗੇਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਜਿੱਤਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਕਰਮਨ ਕੌਰ ਥਾਂਦੀ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ ਦਾ ਚੌਥਾ ਸਿੰਗਲ ਤਾਜ ਸੀ। ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਦੋ ਘੰਟੇ 45 ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਚੱਲੇ ਸ਼ਖਤ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ, ਕਰਮਨ ਥਾਂਦੀ ਨੇ ਵੈਸਲਾ ਕੁਨੋਂ ਮੈਚ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ? ਪੇਡ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ 23 ਸਾਲਾ ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 11 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।

ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸਾਈਬਰ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਵਾਇਰਸ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਸੂਸ

ਮਾਸਕੋ - ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸਾਈਬਰ ਵਾਇਰਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਜੋ ਕੰਪਿਊਟਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਸੂਸ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਕੜ 'ਚ ਆਏ ਸਾਈਬਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਚੋਰੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬੇਹਦ ਖਤਰਨਾਕ ਵਾਇਰਸ ਪਿਛਲੇ 2 ਸਾਲ ਤੋਂ ਸਾਈਬਰ ਸਪੇਸ 'ਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਹੁਣੇ ਹੀ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹ ਵਾਇਰਸ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਸੱਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਾਇਰਸ 'ਸਟਕਸਨੈਟ' ਅਤੇ 'ਫੂਕੂ' ਤੋਂ ਵੀ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਇਰਸ ਦਾ ਸੱਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਤਾ ਮਾਸਕੋ ਸਥਿਤ ਕੈਸਪਰਸਕਾਈ ਲੈਬ ਦੇ ਸੁਰਖਿਆ ਮਾਹਰਾਂ ਨੇ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬੇਹਦ ਖਤਰਨਾਕ ਵਾਇਰਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਕੈਸਪਰਸਕਾਈ ਦੇ ਮਾਹਰ ਏਲਕਸੈਂਡਰ ਗੋਸਤੋਵ

ਨੇ ਆਪਣੀ ਕੈਸਪਰਸਕਾਈ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਦੇ ਬਲਾਗ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ, 'ਸਟਕਸਨੈਟ' ਅਤੇ 'ਫੂਕੂ' ਨੇ ਮਿਡਲ ਇਸਟ 'ਚ ਚਲ ਰਹੇ ਸਾਈਬਰ ਜੰਗ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਸਾਈਬਰ ਸਪੇਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਵਾਇਰਸ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। 'ਮਾਸਕੋ' 'ਚ ਸਥਿਤ ਕੈਸਪਰਸਕਾਈ ਲੈਬ, ਇਰਾਨ ਦੀ ਮੋਹਰ ਹੁਣੇ ਹੀ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹ ਵਾਇਰਸ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਸੱਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਾਇਰਸ 'ਸਟਕਸਨੈਟ' ਅਤੇ 'ਫੂਕੂ' ਤੋਂ ਵੀ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਇਰਸ ਦਾ ਸੱਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਤਾ ਮਾਸਕੋ ਸਥਿਤ ਕੈਸਪਰਸਕਾਈ ਲੈਬ ਦੇ ਸੁਰਖਿਆ ਮਾਹਰਾਂ ਨੇ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬੇਹਦ ਖਤਰਨਾਕ ਵਾਇਰਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਕੈਸਪਰਸਕਾਈ ਦੇ ਮਾਹਰ ਏਲਕਸੈਂਡਰ ਗੋਸਤੋਵ

ਉਸਦੇ ਨੈਟਵਰਕਿੰਗ ਟਰੈਫਿਕ 'ਤੇ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਕਰੀਨਸ਼ਾਟ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਕਮਾਂਡ ਸੈਂਟਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਮਾਇਕਰੋਫੋਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਇਸ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵੀ ਰਿਕੋਰਡ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਾਸਵਰਡ ਚੋਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਬੋਰਡ ਹਨ। ਇਰਾਨ 'ਚ ਹੋਏ ਇਸ ਦੇ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 'ਤੇ ਕਿਹੜੇ ਵਰਡ ਦਬਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ 68 ਹਮਲੇ ਹੋਏ ਹਨ।

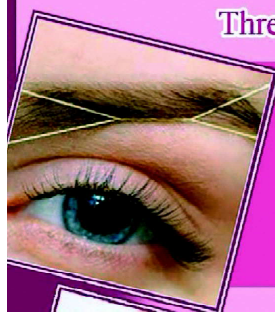
Salon de Beauté ZeeGee

Services d'embellissement féminin

Ameliorer votre beauté

ਥਰੈਡਿੰਗ, ਵੈਕਸਿੰਗ, ਫੈਸ਼ੀਅਲ, ਮੈਟੀਕਿਊਰ, ਪੈਡੀਕਿਊਰ, ਹੇਅਰ ਸਟਾਈਲ

Threading, Waxing, Facial, Manicure, Pedicure, Hair Styling

ਬਰਾਈਡਲ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਮੇਕਅੱਪ
Bridal and Party Makeup

ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਬਿਊਟੀ ਸਬੰਧਤ ਸਰਵਿਸ
Other female beautifying Services

ਉਤਮ ਕੁਦਰਤੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨਾਲ ਫੈਸ਼ੀਅਲ ਮਸਾਜ

Specialize in facial massage with best organic products.

« MAALISH » avec rendez-vous with appointment

ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਸਰਵਿਸ - More services soon

Tel: 514-360-5444

745 Cote Vertu Ouest,
St. Laurent H4L-1Y3

ਨੂੰਹ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਸੋਹਨਾ ਦੀ ਮਸਜਿਦ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ, ਦੰਗਾਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਬਚਾਏ-ਗਰਾਊਂਡ ਰਿਪੋਰਟ

31 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਨੂੰਹ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਣਾਅ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਕਰੀਬ 20 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਸੋਹਨਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਾਲਾਤ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮਸਜਿਦ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਮਸਜਿਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸ਼ਾਹੀ ਜਾਮਾ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਇਮਾਮ ਕਲੀਮ ਕਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸ਼ੱਕ ਸੀ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੰਗਾਕਾਰੀ ਤੋਂ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਮਾੜਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨੂੰਹ ਦੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਲੀਮ ਕਾਸ਼ੀ ਸੁਚੇਤ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਂ @ਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪਰ 1 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਸੋਹਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਕਮੇਟੀ (ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ) ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਖੇਤਰੀ ਕੌਲਰ ਹੋਏ ਪੱਤਰੀ ਕੌਲਰ ਦੇ ਪਤੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਮਾਮ ਕਲੀਮ ਕਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਂ 'ਤੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਲੀਮ ਕਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਹੁਣ ਠੀਕ ਹੋਣ ਦੇ ਸ਼ੱਕ ਹਨ'।

ਇਮਾਮ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸ਼ਾਹੀ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਨੂੰਹ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਸਜਿਦ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਤੈਨਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਲੀਮ ਕਾਸ਼ੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਭਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਸੀਂ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਇੱਥੇ ਰੁਕੇ ਰਹੇ। ਸੋਹਨਾ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਸੀਮਤ ਆਬਾਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਹੀ ਜਾਮਾ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਕੁ ਘਰ ਹੀ ਹਨ ਅਤੇ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਇਮਾਮ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ 40 ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਥੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਕੁਝ ਹੋਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਨ। ਸ਼ਾਹੀ ਜਾਮਾ ਮਸਜਿਦ ਦਾ ਸਹੀ-ਸਹੀ ਇਤਿਹਾਸ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਪਰ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਸਜਿਦ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ।

ਹਮਲਾ ਕਰੀਬ ਦੁਪਹਿਰੇ ਇੱਕ ਵਜੇ ਹੋਇਆ ਇਮਾਮ ਕਲੀਮ ਕਾਸ਼ੀ ਮੁਤਾਬਕ, ਇਹ ਮਸਜਿਦ ਅਲਾਉਦੀਨ ਖਿਲਜੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ @ਤੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਵੱਡੇ ਗੁੰਬਦਾਂ ਵਾਲੀ ਇਹ ਮਸਜਿਦ ਉਚਾਈ @ਤੇ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਬਾਰਾਂ ਬੰਦਾਂ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਗੁੰਬਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਇੱਕ ਮਕਬਰੇ ਵਰਗੀ ਇਮਾਰਤ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਇਮਾਮ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੰਗਲਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰੇ ਕਰੀਬ ਇੱਕ

ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ।

ਮਸਜਿਦ

ਮਸਜਿਦ ਤੋਂ ਕਰੀਬ ਦੋ ਸੌ ਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ @ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਆਬਾਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਮਿਲੇ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਨਾ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, 'ਇੱਥੇ ਸਿੱਖ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਆਏ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਫਸ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਕੀ ਹੈ, ਮਾਇਨੇ ਇਹ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣੀ ਸੀ।

ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਇਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਦੰਗਾਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਖਦੇੜ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਆਸ-ਪਾਸ ਰਹਿੰਦੇ ਸਿੱਖ ਇੱਥੇ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਹਾਲ-ਚਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਕਿਤੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ। ਪਰ ਫਿਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬੰਸ ਦਾ ਇਤਿਜਾਮ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਲੈ ਕੇ ਆਏ।

ਇਮਾਮ ਕਲੀਮ ਕਾਸ਼ੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਸਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਗੁਆਂਢੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹਨ। ਹਮਲੇ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖ ਭਰਾ ਇੱਥੇ ਆਏ ਸਨ, ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਸੈਣੀ ਹਸਪਤਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਤੇ ਲੋਕ ਵੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆਏ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਹਾਲ ਚਾਲ ਪੁੱਛਿਆ।

ਕਲੀਮ ਕਾਸ਼ੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਸਾਡਾ ਪਰਿਵਾਰ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇੱਥੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਸਜਿਦ 1947 ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੰਦ ਪਈ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਨੇ ਆ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਬਾਦ ਕੀਤਾ। 92 ਦਾ ਦੰਗਾ ਹੋਇਆ ਪਰ ਇੱਥੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਸਥਿਤੀ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਬਣੀ ਪਰ ਮਸਜਿਦ @ਤੇ ਕਦੇ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਮਸਜਿਦ ਦੀ ਤੌੜ-ਭੰਨ

ਇਸ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਦੰਗਾਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਮਸਜਿਦ ਨੇੜੇ ਖੜੀ ਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਭੰਨ-ਤੌੜ ਕੀਤੀ। ਮਸਜਿਦ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਵਾਹਨ ਕੁਲਰ, ਕੁਰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਖਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤੌੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਸਜਿਦ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਹਰ ਪਾਸੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਿਥਰ (ਉਹ ਜਗ੍ਹਾ ਜਿੱਥੇ ਇਮਾਮ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ) ਨੂੰ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਉਥੋਂ ਹਟੇ ਹਨ। ਮਜ਼ਬੂਤ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤਰੋੜਾਂ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਮਸਜਿਦ ਵਿਚਲੀ ਘੜੀ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਰੁਕ

ਨੂੰਹ ਹਿੰਸਾ ਬਾਰੇ ਮੁੱਖ ਗੱਲਾਂ

- 31 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੇਵਾਤ ਦੇ ਨੂੰਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ @ਚ ਹਿੰਸਾ ਭੜਕ ਗਈ
- ਇਹ ਹਿੰਸਾ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਭੜਕੀ
- ਇਹ ਯਾਤਰਾ ਹਿੰਦੂ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਤੇ ਬਜਰੇਜ ਦਲ ਨੇ ਕੱਢੀ ਸੀ
- ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕਾਫ਼ੀ ਪੱਥਰਬਾਜ਼ੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਹਨ ਵੀ ਭੁਕੇ ਗਏ
- ਪੁਲਿਸ ਮੁਤਾਬਕ, ਹਿੰਸਾ ਵਿੱਚ 6 ਮੌਤਾਂ ਤੇ ਘੱਟ-ਘੱਟ 60 ਲੋਕ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ ਸਨ
- ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰਗ੍ਰਾਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇੱਕ ਮਸਜਿਦ ਨੂੰ ਸਾੜਿਆ ਗਿਆ
- ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਇਮਾਮ ਦਾ ਵੀ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ
- ਇਸ ਪੂਰ ਮਾਮਲੇ @ਚ ਮੌਨੇ ਮਾਨਸਰ ਦਾ ਵੀ ਨਾਮ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ
- ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਯਾਤਰਾ @ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬਵਾਲ ਹੋਇਆ

ਗਈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਡੰਡੇ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਦੁਪਹਿਰੇ 1:30 ਵਜੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੀ ਦਿਖਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਇਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਹਮਲਾਵਰ ਜੋ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਕੀਤਾ। ਸਾਡੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਅੰਗਤਾਂ ਵਸੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹ ਰੁਕੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅੰਦਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਉਹ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਤੋੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕਰਦੇ। ਸਾਇਕ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਦਵਤਰ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਹੁਣ ਘਰੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਇਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਹਮਲੇ ਨਾਲ ਹੋਏ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਤਾਂ ਭਰਪਾਈ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਮਨਾਂ @ਤੇ ਪਏ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਿਟਾਉਣਾ ਸੱਖਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਇਕ ਦੀ ਭੂਆ ਦਾ ਬੇਟਾ ਸੁਹੇਲ ਵੀ ਉਸੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰਗ੍ਰਾਮ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਮਲੇ ਵੇਲੇ ਸੁਹੇਲ ਵੀ ਇੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਘਰੋਂ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੁਹੇਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਭੁੱਲਣਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗੋਲੀ ਨਾ ਚਲਾਈ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੁਹੇਲ ਆਖਦੇ ਹਨ, +ਮੇਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੋਸਤ ਹਨ, ਜੋ ਹੁਣ ਇਸ ਗੁਰਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਮਸਜਿਦ ਵਿਲਹਾਲ ਜਾਮਾ ਮਸਜਿਦ @ਚ ਪੁਲਿਸ ਤੈਨਾਤ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਹੁਣ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਸਥਿਤੀ ਹੈ। ਇਮਾਮ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਅੰਗਤਾਂ ਨੇ ਇੱਥੋਂ ਕਰੀਬ ਅੱਠ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਲੀਮ ਕਾਸ਼ੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਘਰ ਪਰਤਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।

ਪਰ ਕੀ ਭਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਸਕੇਗਾ? ਕਲੀਮ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਹਮਲਾ ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੌਤ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਭਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮਸਜਿਦ ਛੱਡ ਕੇ ਅਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਜਾਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਰਾਸਤ ਕਿਸ ਦੇ ਆਸਰੇ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਵਾਂਗੇ? ਗੁਰਗ੍ਰਾਮ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਇਸ ਹਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੋਹਨਾ ਦੇ ਏਸੀਪੀ ਨਵੀਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਅਜੇ ਅਸੀਂ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਰੱਬ ਦਾ ਰੂਪ ਬਣਕੇ ਬਹੁੜੇ

ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਈ ਭੀੜ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ/ਸਿੱਖ/ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੈਕਟ ਮੈਚਨ ਬਣਕੇ ਅੱਗੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ/ਸਿੱਖ/ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਤੰਤਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ/ਸਿੱਖ ਬਹਾਦਰ, ਮਿਹਨਤੀ ਅਤੇ ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਮਿਸਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਬਚਾਓ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਡੂੰਘੇ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਰਾਹਤ ਸਮਗਰੀ ਵੰਡਣ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹ ਹਰ ਮੁਸ਼ੀਬਤ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਕਰੋਧੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲੋਕਾਈ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ ਨੇ ਕਹਿਰ ਮਚਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਸੂਬੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਲੋਕ ਤਰਾਹ ਤਰਾਹ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਏਕੜ ਫਸਲਾਂ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜਾਨ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦਾ ਬੇਇਤਰਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇਸ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ ਨੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਾਰਸ਼ਾਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੇ ਤਿੰਨ ਦਰਿਆ ਸਤਲੁਜ, ਬਿਆਸ ਅਤੇ ਰਾਵੀ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਵਗਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਜ਼ਮਾਰ ਪਾਣੀ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਭਾਖੜਾ

ਅਤੇ ਹੋਰ ਭੋਮਾ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਣੀ ਵੀ ਛੱਡਣਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਰਸਾਤੀ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਨਦੀਆਂ, ਨਾਲਿਆਂ, ਚੌਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਛੋਟੇ ਮੋਟੇ ਰਸਤਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਪਾਣੀ ਕਹਿਰ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਗਹਿਰੀ ਸੱਟ ਵੱਜਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਹਰ ਸਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਤਾਪ ਭੋਗਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤਾ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦਰਿਆ ਅਤੇ ਨਦੀਆਂ ਨਾਲ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਪਟਿਆਲਾ, ਮੋਹਾਲੀ, ਰੋਪੜ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੂੰ ਵੀ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ 2 ਲੱਖ 40 ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰ ਝੋਨੇ ਦੀ ਫਸਲ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 83000 ਹੈਕਟੇਅਰ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋਏ ਰਕਬੇ ਵਿੱਚ ਪੇਂਡੂਬਾਸੀ ਵਿਭਾਗ ਵਾਲੇ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਦੁਬਾਰਾ ਝੋਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਦੁਬਾਰਾ ਝੋਨਾ ਲਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਪਨੀਰੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਫਸਲਾਂ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਲਗਪਗ 2500 ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੜ੍ਹ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। 35 ਲੱਖ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਹੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ 1390 ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਤਾਂ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਆਬਾਦੀ ਅਜੇ ਵੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਦੀ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਜੀਰੀਆਂ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬੁੱਝ ਕੇ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਤਲੀ 'ਤੇ ਧਰ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਹੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਾਲੋਨੀਆਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਰਸੇ ਹੋਏ ਬੱਚੇ,

ਬੁਜ਼ਰਗ, ਇਸਤਰੀਆਂ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੇ ਸਮਾਨ ਲਈ ਤਰਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਹਾਕਰ ਮੱਚੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਬੱਚੇ ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਕਰਕੇ ਕੁਰਲਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਬਹੁਤੀ ਮੁਸ਼ੀਬਤ ਝੱਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਪਾਣੀ ਦਾ ਕਹਿਰ ਤਾਂ ਮੌਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਸਤਕ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਪੋਸ਼ ਕਾਲੋਨੀ ਅਰਬਨ ਅਸਟੇਟ-1 ਅਤੇ 2 ਵਿੱਚ 10 ਜੁਲਾਈ ਦੀ ਸ਼ਮ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਆਇਆ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸੁਰਜ ਦੀ ਟਿੱਕੀ ਨਿਕਲਦਿਆਂ ਹੀ ਦੁੱਧ, ਪਾਣੀ, ਡਬਲ ਰੋਟੀ, ਬਿਸਕੁਟ ਅਤੇ ਲੋਗਰ ਲੈ ਕੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ, ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ, ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਅਤੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੀ ਕਦਰ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀਨ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੇ ਵਾਰੇ ਵਾਰੇ ਜਾਈਏ ਜਿਹੜੇ ਆਪ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕੋਪ ਹੋਵਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਗੁਆਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਆ ਬਹੁੜਦੇ ਹਨ। ਸੇਵਾ ਦੇ ਪੁੰਜ ਇਹ ਪਿੰਡਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਟੈਕਟਰਾਂ ਟਰਾਲੀਆਂ ਤੇ ਲੋਗਰ, ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਲੈ ਕੇ ਡੂੰਘੇ ਹੜ੍ਹ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਵਿਤਰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤਾਉਂਦੇ ਵੇਖੇ ਗਏ। ਮੌਮ ਬੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮੱਛਰ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਮੱਛਰਦਾਨੀਆਂ ਵੀ ਤਕਸੀਮ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬੁਲਾ ਕੇ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦਾ ਸਮਾਨ ਤਕਸੀਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਇਕ ਸੱਚ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਸਦਭਾਵਨਾ, ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਅਤੇ ਸਭੇ ਸਾਝਵਾਲ ਸਦਾਇਨ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਭਾਈ ਘਨਈਆ ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪਿਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੋਗਰ ਪਹੁੰਚਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਕ ਘਨਈਆ ਦੇ ਵਾਰਸ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ

ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਮਰਪਣ ਭਾਵਨਾ ਅੱਗੇ ਸਿਰ ਝੁਕ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਵਾਰਸ ਬਣਕੇ ਵਿਚਰਦੇ ਰਹੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ਜ਼ਬੇ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਲਾਘਾ ਕਰਦੇ ਬੱਝਦੇ ਨਹੀਂ। ਹਰ ਪਾਸੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਨਸਾਨ ਹੀ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਮੁਸ਼ੀਬਤ ਵਿੱਚ ਦਾਹੂ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤੀਆਂ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਸਕੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਵਾਂ ਤੇ ਇਹ ਲੋਕ ਟੈਕਟਰਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੈਕਟਮਈ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲੋਕ ਸੈਕਟ ਮੈਚਨ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਹੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਕੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕੈਂਪ ਲਗਾ ਕੇ ਮੁਫਤ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਏਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ ਸਾਡੇ ਸਫਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜੁੱਟ ਗਏ ਹਨ। ਨਦੀਆਂ, ਨਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਰਸਵਾਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਣ ਪਾੜਾਂ ਨੂੰ ਵਰ੍ਹਦੇ ਮੀਂਹ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਹਾਓ ਦਰਮਿਆਨ ਬੰਬ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਈ ਸਮਾਂ ਸੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਤਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵਖਵਾਦੀ ਕਹਿ ਕੇ ਗਰਦਾਨਿਆਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਬਣਕੇ ਵਿਚਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨਾਂ 'ਤੇ ਸਾਜੇ ਸਮਾਨ ਲੈਣ ਲਈ ਆਇਆਂ ਦੀ ਛਿੱਲ ਲਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਪਿੰਡਾਂ ਵਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੁੱਖ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹੋ ਹੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ ਉਹ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਆਂ ਲਈ ਹਰਾ ਚਾਰਾ ਅਤੇ ਮੱਕੀ ਦਾ ਅਚਾਰ ਟਰੱਕਾਂ ਟਰਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਸਤਲੁਜ, ਬਿਆਸ, ਰਾਵੀ, ਘੱਗਰ, ਮਾਰਕੰਡਾ, ਟਾਂਗਰੀ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੇ ਪਾੜ ਪਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾੜਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਪਾੜ ਬੰਦ ਕੀਤੇ।

Best Indian Beauty Salon in Montreal

Spa et Sourcils

EYEBROWS 7\$

ਸਾਨੂੰ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਪਾਰਟ ਟਾਈਮ ਜਾਂ ਫੁੱਲ ਟਾਈਮ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਵਧੀਆ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ

Both Salon are
two minutes
from Metro

• Threading • Waxing
• Facial • Henna

4.8 RATING & REVIEWS
★★★★★

450 +

Spaetsourcils.com

1444 Cote-Vertu
514.439.7020

8071- A Saint Denis
514.382.9333

ਪਰਲੂ ਜਿਮੇਂਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ, ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸੰਪੀਆਂ ਗਏਆ, ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਦੁੱਖੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਹਾਰੀ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਨਵੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਹਨ। ਥੋਟੀ ਬਚਾਉ, ਥੋਟੀ ਪੜ੍ਹਾਉ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਵਿੰਦਿਆਂ ਹਾਰੀ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਲੱਖ ਦੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਭੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਖਤ ਕਰਨ ਦੀ। ਦੱਸ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲੀ ਦੇ ਗੱਲੀ ਸਮਕਾਲ, ਵਪਾਰਕ ਭਾਈਚਾਰਾ, ਗੈਰ ਲਾਭਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਕੋਰ ਚਾਰਜਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ। ਜਦੋਂ ਅੰਦਰਨ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਹਾਰੀ ਜਨ - ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਔਰਤ ਭਾਰਤ ਹੋਵੇਂ ਜਾਂ ਫਿਨ, ਸੁਨ ਭਾ ਦੇ ਹੋਵੇਂ ਜਾਂ ਭੀਤ ਵਿਚ, ਪਰ ਵੀ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਵੇਂ ਜਾਂ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਹਫਲ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਹਿਭੂਜ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕੇ।

ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਾ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਹਾਂ

ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਆਮ ਜਿਹੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਫ਼ੋਟੋ ਤੇ ਚੁੱਕੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵਸੀਲਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਕਾਰਨ ਕਰ ਕੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੇ ਗਿਆ ਉਹ ਮਸਲਾ ਤਾਂ ਜਿਉਂ ਦਾ ਤਿਉਂ ਹੀ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਤਾ ਦੀ ਬਖ਼ਸ਼ੀ ਇੱਕ ਅਨਮੋਲ ਦਾਤ ਹੈ। ਨਾਲੋਂ ਜਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਸਾਡੀ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਇੱਕ ਅਮਾਨਤ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਸਮਾਂ ਆਉਣ 'ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲੈਣੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ-ਟਾਵਾਂ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਸ਼ਕਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਆਪਣਾ ਪਿਆਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਸਦਮਾ ਨਾ ਝੱਲਦਿਆਂ ਦੁਖੀ ਆਸ਼ਕ ਦਾ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਕੱਠੇ ਜਿਉਣ ਮਰਨ ਦੀਆਂ ਕਸਮਾਂ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੀ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਲੀਨ੍ਹਾ ਸਾਪਾਤ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਿਆਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਮਹਿਜ਼ ਆਪਣੇ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪਾਉਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਨਾ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਸਲਮਤੀ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਅਣਮਿਲੇ ਪਰ ਸੱਚੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਸੁੱਖ ਮੰਗਦਿਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਵੇਂ ਸਿਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਕਰ ਕੇ ਕਿਸਾਨ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿੱਚ ਫਸਦੇ ਚਲੇ ਗਏ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨੀ ਨੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਰਾਹ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਹਰ-ਰੋਜ਼ ਅੰਸਤ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੁੱਲ ਰਕਮ ਤਾਂ ਕਈ ਗੁਣਾਂ ਵੱਧ ਬਣਿਆ ਵਿਆਜ ਮੌਜੂਦ ਤਾਂ ਅਸਮਰਥ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਰਜ਼ਾ ਰੂਪੀ ਦੈਂਤ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਰੁਪਏ-ਵੱਸਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੈਣ ਪਵਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਤੀਹ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਭਾਅ ਸਿਰਫ਼ ਸੱਤ ਗੁਣਾਂ ਵਧੇ ਹਨ ਪਰ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵੱਧਣ ਦੀ ਦਰ ਤੀਹ ਗੁਣਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਾਰਥਿਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਦਿਨ ਵੀ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਕਿਸਾਨ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਕਰ-ਕਰ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੀ ਬੰਜਰ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਵਿੱਡ ਭਰਨ ਵਾਲਾ ਕਿਸਾਨ ਜਦੋਂ ਆਪ ਭੁੱਖਾ ਸੌਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਕਿਵੇਂ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਹ ਵੀ ਸਚਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਾਤਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਲਰ-ਏ.ਸੀ. ਲਾ ਕੇ ਸੁੱਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਦੋਂ ਕਿਸਾਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀਆਂ ਵੱਟਾਂ 'ਤੇ ਸੱਪਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਰੀਆਂ ਮਿੱਥਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੰਧ ਦੀਆਂ ਠੰਢੀਆਂ ਰਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਰਜਾਈਆਂ ਦਾ ਨਿੱਘ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨ ਸਾਰੀ-ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਆਪਣੀ ਪੁੱਤਾਂ ਵਾਂਗੂ ਪਾਲੀ ਫਸਲ ਦੀ ਆਵਾਹ ਫਿਰਦੇ ਪਛੁਆਂ ਤੋਂ ਰਾਖੀ ਕਰਦਾ ਫਿਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸਫਲ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ 'ਤੇ ਇਲਾਵਾ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸੱਲਾਂ-ਸਤਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਪਾਛੇ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਵੀ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦਾ ਰਾਹ ਚੁਣਨ ਲੱਗੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਲਤ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਸਵੀਂ ਜਾਂ ਬਾਹਰਵੀਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੁੱਲ ਨਾ ਲਾਉਣ

ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਮ ਜਾਂ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਦੇ ਭਰੋਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇਹੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤਾਂ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਪਈ ਹੈ ਫੇਰ ਦਸਵੀਂ ਜਾਂ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਸਤਾ ਕਿਉਂ? ਇਹ ਇਮਤਿਹਾਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੋਈ ਅਖੀਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੀ ਹੋਇਆ ਜੇ ਇਹਨਾਂ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਏ, ਕੀ ਪਤਾ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਕਿੱਡੇ-ਕਿੱਡੇ ਵੱਡੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਪਾਸ ਕਰ ਲੈਣੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਰੱਬ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਰੂਪੀ ਦਾਤ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ।

ਅਮਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ
ਸਰਹਿੰਦ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸਾਹਿਬ
ਸੰਪਾਦਕ ਨੰ: 9888940211

ਉਕਤਾਂ ਦੀਆਂ ਤਾਂ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਜਾਂ ਅਲੁਪਤਾ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸ਼ੁਸ਼ਾਂਤ ਸਿੰਘ ਵਰਗਾ ਸੁਲਭਿਆ ਇਨਸਾਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਾਮਯਾਬ ਤੇ ਉਮਦਾ ਫਿਲਮੀ ਅਦਾਕਾਰ ਅਜਿਹਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਤੇ ਸ਼ੰਕੇ ਉਠਣੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਉੱਚਾ ਮੁਕਾਮ ਤੇ ਸ਼ੇਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਕੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਹੋ ਰਹੇਗੀ? ਸੱਚ ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਣੇ ਕਿ ਫਿਲਮ ਨਗਰੀ ਮੁੰਬਈ 'ਚ ਗਾਡਵਾਦਰ ਬਿਨਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਕੋਣ ਸਮਝਾਵੇ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਥੋਂ ਤੀਕਰ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਗਾਡਵਾਦਰ ਦੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵੱਧਣ ਤੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ। ਨਾਲੋਂ ਜੋ ਰੱਬ ਨੇ ਕਿਸਮਤ 'ਚ ਲਿਖ ਹੀ ਦਿੱਤਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਣ ਖੋਹ ਸਕਦੇ? ਸ਼ੁਸ਼ਾਂਤ ਵਰਗੇ ਕਿੰਨੇ ਹੋਰ ਇਨਸਾਨ ਵੀ ਹੋਣਗੇ ਜਿਹੜੇ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀ ਗਲੈਮਰ ਤੇ ਚਕਾਚੌਂਧ ਭਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਇਕੱਲੇਪਨ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ

ਹਨ, ਇਹ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਸੱਚਾਈ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਤਾਂ ਜਾਂਚ ਉਪਰੰਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਹੀ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਸ਼ੁਸ਼ਾਂਤ ਦਾ ਮਾਸੂਮ ਜਿਹਾ ਚਿਹਰਾ ਹੁਣ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੁਸਕਰਾਇਗਾ। ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਫਿਰ ਵੱਡੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਪਾਸ ਕਰ ਲੈਣੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਰੱਬ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਰੂਪੀ ਦਾਤ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ।

ਸਰੀਰ ਦਾ ਹਰੇਕ ਅੰਗ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਤਾਂ ਜਾਂਚ ਉਪਰੰਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਹੀ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਸ਼ੁਸ਼ਾਂਤ ਦਾ ਮਾਸੂਮ ਜਿਹਾ ਚਿਹਰਾ ਹੁਣ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੁਸਕਰਾਇਗਾ। ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਫਿਰ ਵੱਡੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਪਾਸ ਕਰ ਲੈਣੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਰੱਬ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਰੂਪੀ ਦਾਤ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ।

Student Visa and Canadian PR

Minimum requirements
10+2 and IELTS in 6.0 Bands

Bring your relatives to Canada through a student visa. Permanent Residence in 2 years upon completion of diploma studies.

ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਸਟੂਡੈਂਟ ਵੀਜ਼ਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੀ. ਆਰ

ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਟੂਡੈਂਟ ਵੀਜ਼ੇ ਰਾਹੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਮੰਗਵਾਓ। 2 ਸਾਲ ਦਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੱਕੀ ਪੀ. ਆਰ. ਲਓ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੜ੍ਹਾਈ 10+2, ਅਤੇ IELTS ਵਿੱਚੋਂ 6.0 ਬੈਂਡਸ

Call 514-798-1794

Century 21

- Commercial Realty Services
- Residential Realty Services
- Homeowner Related Services

Residential Real Estate Broker
ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸ਼ਲ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਬਰੋਕਰ

Hindi, Punjabi, English, French

Free consultation .
Free market evaluation .

Mortgage arrangements can also be made

ਮੋਰਗੇਜ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ
ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ, ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ, ਫਰੈਂਚ

Ph : (514)663 4883
Email: komal.arora@century21.ca

ਕਮਲ ਅਰੋੜਾ
ਰਿਅਲਟਰ

Komal Arora Realtor

15 ਅਗਸਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖ-

ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਤੇ ਅੰਨ੍ਹਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ !

ਜਨਵਰੀ 1922 ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ ਦਾ ਮੋਰਚਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ।

ਸਰਕਾਰ ਅਖੀਰ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਤਸੱਦਕ ਕਰ ਕਰਕੇ ਹਾਰ ਗਈ ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵੱਧਦੇ ਵਿਦਰੋਹ ਮੁਹਰੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹਾਰ ਮੰਨਣੀ ਪਈ। 17 ਜਨਵਰੀ 1922 ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਜੇਲਾਂ ਤੋਂ ਰਿਹਾ ਕਰਕੇ ਸੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭਰੇ ਦੀਵਾਨ ਵਿੱਚ ਚਾਬੀਆਂ ਦਾ ਗੁੱਛਾ ਸ਼ੇਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਰਦਾਰ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਲਈ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਮੋਰਚੇ ਲੱਗੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇਣੀਆਂ ਪਈਆਂ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਉੱਤੇ ਵੀ ਆ-ਮਨੁੱਖੀ ਤਸੱਦਕ ਝੱਲਣੇ ਪਈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਸਿੱਖ ਅਡੋਲ ਰਹੇ। ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਮਹੰਤਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਜੋ ਅਸਲ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੁਖਮਤ ਹਿੰਦੂ ਹੀ ਸਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਬੁਖਮਤਵਾਦੀ ਲੋਕ ਜਿਵੇਂ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ, ਪੰਡਤ ਨਹਿਰੂ ਵਰਗੇ ਉਸ ਮਹੰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸ਼ਹਿ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਚਾਬੀਆਂ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇਹ ਦੇਖ ਲਿਆ ਸੀ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਚੁਹੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਖ ਹੀ ਲੈ ਕੇ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲਾ ਸ਼ੇਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲੈਣ ਦੀ ਵਾਂਗਡੋਰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅੱਗ ਵਾਸਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਇੱਥੋਂ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਜੋ ਕੁਝ ਹਨ ਹਿੰਦੂ ਹੀ ਹਨ।

ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ 1930 ਵਿੱਚ ਕੌਲੋਨ ਚੋਣਾਂ

ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਉਹ ਤਾਂ ਇਹ ਦੇਖ ਰਹੇ ਸਨ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਕੀ ਵਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ? ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾ ਸੋਚੇ ਸਮਝੇ ਆਪ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਰੱਖ ਰਹੀ ਸੀ ਉਹ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਸਿੱਖਾਂ ਕੋਲੋਂ ਲਿਆ ਸੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਵਾਪਿਸ ਕਰਕੇ ਜਾਣਾ ਹੈ ਪਰ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਸਿੱਖ ਆਪਣਾ ਦਿਮਾਗ ਨਹੀਂ ਵਰਤ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਦ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਵਾਇਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਰਾਹ ਪਾ ਕੇ ਮੁੱਢ ਰੱਖਦੇ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1921 ਵਿੱਚ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੇ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਆਉਣਾ ਸੀ। ਪਰ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਹੋਰਾ ਨੂੰ ਜਦ ਪਤਾ ਲਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਕਾਲਜ ਦੇ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਕੇ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਹੜਤਾਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਸ਼ੇਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਗਰਮ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਜਦ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਾਲਵੀਆ ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੀਡਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਉਸ ਦਾ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਆਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਗਰਮ ਸੀ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਚਾਅ ਸੀ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਕਾਲਜ ਤੱਕ ਬੜੇ ਜਸ਼ਨਾ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਏ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਸਿੱਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਣਨ ਦੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਹੱਥ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਲਈ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕੀ ਲਈ ਬਣਾ ਸੀ ?

ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੀਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੁਵਾਦੀ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਦੁਆਰੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੇਕਰ ਸਾਡਾ ਰਾਜ ਮਿਲਦਾ ਹੈ

ਸਹਾਰ ਸਕੀ। ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਕਾਂਗਰਸ ਜੋ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਆਪ ਦੇ ਲਈ ਹੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ-ਹਿੱਤਾਂ ਖਾਤਰ ਅਲੱਗ ਲੜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕੇ ਵੀ ਸੋਚੀ ਨਾ ਆਈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ-ਹਿੱਤਾਂ ਖਾਤਰ ਅਲੱਗ ਹੋ ਕੇ ਲੜੀਏ।

1921 ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਵੱਧ ਗਿਣਤੀ ਦੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਵਡਿਆਈ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁੱਲਾਪੁਰ
9914184794

ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਾ ਹਰ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਮੁਹਰੇ ਹੋ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਡਿਆਈਆਂ ਦੇ ਭੁੱਖੇ ਸਨ ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਮੰਗਾਂ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਪੂਰਨ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਮਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੰਦੀ ਸੀ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਿੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਾਂਗਰਸ, ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਿਖਦੀ ਸੀ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਤਾਂ ਆਪ ਇਹ ਸੋਚ ਰਹੀ ਸੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਮਗਰ ਲਗ ਕੇ ਆਪਣਾ ਆਪ ਤਬਾਹ ਕਰ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵਾਰ ਵਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨਾਲ ਵੱਖ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਕੇ ਇਹ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲੈ ਸਕਣ।

ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ ਇਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਸਾਂਝੇ ਰਾਜ ਦੀ ਮੰਗ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਮੰਗ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਪੂਰਨ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਮੰਗ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਅਲੱਗ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਉਹ ਗੱਲ ਵੱਖਰੀ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੁਵਾਦੀ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਦੁਆਰੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੇਕਰ ਸਾਡਾ ਰਾਜ ਮਿਲਦਾ ਹੈ

ਤਾਂ ਹੀ ਸਿੱਖ ਪੂਰਨ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਹਿੰਦੂਵਾਦੀ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਲਾਹਾ ਲੈਣਾ ਚੁਹੰਦਾ ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਤਰਾਂ ਦਾ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਉਂ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਜਲਿਆਂਵਾਲੇ ਬਾਗ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸਿੱਖ ਗੁਮਰਾਹ ਹੋ ਜਾਣ। ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਵਾਸਤੇ ਗਿਣਤੀ ਮਿਥੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਦੱਸ ਕੇ ਸਿਆਸੀ ਰੰਗਤ ਸੋਚਣ ਵਾਲੀ ਇਹ ਗੱਲ ਸੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਵੱਖਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਸੀਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਗੁਲਾਮ ਹੋ ਕੇ ਉਧਾਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਇਹਨਾਂ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਰਹਾਗੇ ? 1920 ਵਿੱਚ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਹੁਣ ਜੋ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਹੇਠ ਕਈ ਜਿੱਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਕਈ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਬਾਬੇ ਦੀ ਬੋਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਆਦਿ ਮੈਂ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਨ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਤਸੱਦਕ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਇਹ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਝੱਲਦੇ ਹੋਇਆ ਮਸੱਦਾਂ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਏ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋਣੀਆਂ ਹਰੇਕ ਮੋਰਚੇ ਮੁਹਰੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਝੁਕਾ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਦਾ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਪਿਆ। ਇਸੇ ਹੀ ਸਾਲ ਵਿਚ ਸ਼ੇਮਣੀ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਜਸ਼ਨੀ ਹੋਏ ਦਿਲਾਂ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਤੇ ਮਲਮ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਸਿਆਸੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਆਈ। ਇਸ ਧਾਰਮਿਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਕਈ ਲਾਹਾ ਲੈਣ ਲਈ ਗਾਂਧੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮਸਲਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਗਿਆ। 16 ਮਾਰਚ 1931 ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਲਈ ਇਕ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀ ਸ਼ੇਮਣੀ ਸਾਹਿਬ ਸੀਸ ਗੰਜ ਦਿਲੀ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ। ਇਹ ਦੋਨੋਂ ਵੱਡਾ ਸਮਾਗਮ ਰੱਖਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਹਾਤਮਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੇ ਬੜੇ ਆਦਰ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ 27 ਮਾਣ ਨਾਲ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਮਹਾਤਮਾ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆ ਇਹਨਾਂ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਜੇਕਰ ਕੋਲ ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਕਾਂਗਰਸ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਤੋਂ ਮੁੱਕਰ ਸਮਾਂ ਸੀ ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ ? ਅਸੀਂ ਸਿੱਖਾਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਮੇਟੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੀ ਨਹੀਂ ਜਵਾਬ ਦੇਵਾਂਗੇ ?

ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, + ਕਾਂਗਰਸ ਮੁਹਰੇ ਹੋ ਕੇ ਤਨੇ ਮਨੇ ਖੂਨ ਵਹਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਹ 20 ਫਰਵਰੀ 1921 ਨੂੰ ਭਾਈ ਲਛਮਣ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗੀ ਸਿੱਖ ਧਾਰੇਵਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸਿੱਖ ਜਥੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਨੇ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਪੂਰਾ ਪੂਰਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੁਸੀਂ ਲਈ ਹੱਲਾ ਬੋਲ ਦਿੱਤਾ। ਜੱਥੇ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੋਰੇ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖੋ :-

ਸਿੱਖ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਸਾਰ ਹੀ ਮਹੰਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਈ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ ਪਰ 16 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰੋਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਤੇ ਪੰਡਿਤ ਨਹਿਰੂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਸਾਜਿਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਲਗ ਪਏ ਸਨ ਹਥਿਆਰਾਂ, ਕੋਠੇ ਤੇ ਰੱਖੇ ਪੱਥਰਾਂ, ਟਕੂਦੇ ਆਦਿ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੇ ? ਜਿਹੜੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੇਹੀ ਹੱਥੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਇਸ ਸਾਕੇ ਵਿੱਚ 130 ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ। ਉਧਰ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੀ ਨਾ ਗਿਆ 3 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਹੀਦੀ ਕੇ ਆਪਣੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਪਾਸੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਵੀ ਪੁੱਹਚ ਕਰ ਲਈਏ।

Life is a Story. Tell it Well
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਹੈ, ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖੋ

Proud to Provide the Community with
grief support and healing experiences

ਸੋਗ ਭਰੇ ਮਹੌਲ ਨੂੰ ਸੌਖਾਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਸੀਂ
ਤੁਹਾਡੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

Maison funéraire Rideau Funeral Home
4275, boul. des Sources, Dollard-des-Ormeaux (Qc) H9B 2A6
514-685-3344 • www.rideaumemorial.com

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਨਸ਼ੇ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ 'ਘੋੜੇ ਵਾਲੇ ਕੈਪਸੂਲ' ਕੀ ਹਨ ਅਤੇ ਏਮਜ਼ ਦੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੀ ਚੇਤਾਇਆ ਹੈ

ਮਾਨਸਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਝੋਟਾ', ਜੋ ਕਿ ਨਸ਼ਾ ਰੋਕੇ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਤੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨ ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਧਰਨੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰ

ਪ੍ਰੀਗਾਬਲਿਨ -300 ਐਮਜੀ ਕੈਪਸੂਲ ਕੀ ਹਨ?

ਡਾਕਟਰ ਗੁਰਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਹਨ। ਡਾਕਟਰ ਗੁਰਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰੀਗਾਬਲਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਰਗੀ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਬਣੀ ਸੀ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਵਾਈ ਦਾ ਸੁਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ @ਤੇ ਕਾਰਗਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਦਵਾਈ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਵਾਈ ਦੀ ਨਿਆਮਕ ਡੋਜ਼ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਗੁਰਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, ਚਾਰ ਪੈਸੇ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰੀਗਾਬਲਿਨ ਕੈਪਸੂਲ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਅਧੀਨ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਗਾਬਲਿਨ 75 ਐਮਜੀ ਦਵਾਈ ਦਿੰਦੇ ਸੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਕੈਦੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਦਵਾਈ ਦੋਣ ਲਈ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ?

ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਗੁਪਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਾਨਸਾ ਵਿੱਚ 12 ਉਦੋਂ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ 8000 ਨਸ਼ੇਰੀ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਨ। ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, @ਇਹ ਗੋਲੀਆਂ ਐਂਡਰੀਪੀਐਸ ਐਂਕਟਰ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਜਦਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮਾਨਸਾ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 144 ਤਹਿਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੈਪਸੂਲਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ @ਤੇ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼ੰਕਰ ਅਹਿਮਦ ਪਰੇਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਗਾਬਲਿਨ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਨ ਤੇ ਪ੍ਰੀਗਾਬਲਿਨ 300 ਮਿਲੀਗ੍ਰਾਮ ਦੀ ਵਿਕਰੀ @ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ।

ਦੇ ਮਾਲਕ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਗਲੇ ਵਿੱਚ ਜੁੱਤੀਆਂ ਦਾ ਹਾਰ ਪਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬਾਜ਼ਾਰ ਰਾਹੀਂ ਸਿਟੀ ਬਾਏ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਸਟੋਰ ਤੋਂ ਸਿਗਨੇਚਰ ਕੈਪਸੂਲ (ਇਹ ਐਂਡਰੀਪੀਐਸ ਐਂਕਟਰ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ) ਖਰੀਦੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ 'ਪ੍ਰੀਗਾਬਲਿਨ-300 ਮਿਲੀਗ੍ਰਾਮ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮਾਲਵਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਨਸ਼ੇਰੀ ਸਿਗਨੇਚਰ ਕੈਪਸੂਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅਮ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸਿਗਨੇਚਰ ਕੈਪਸੂਲ ਨੂੰ 'ਘੋੜੇ ਵਾਲੇ ਕੈਪਸੂਲ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਮੈਡੀਕਲ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੈਪਸੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਗਾਬਲਿਨ-300 ਐਮਜੀ ਸਾਲਟ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਨਸਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 144 ਤਹਿਤ ਪ੍ਰੀਗਾਬਲਿਨ-300 ਐਮਜੀ ਕੈਪਸੂਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ @ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ 188 ਆਈਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਐਂਕਟਰੀਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਰਾਤ ਜ਼ਮਾਨਤ @ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਨਸ਼ੇ ਤੇ ਦਵਾਈ ਵੇਚਣ ਵਰਤੋਂ

ਡਾਕਟਰ ਗੁਰਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜੋ ਦਵਾਈ ਨਸ਼ੇ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਕਈ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਲਈ ਕਾਰਗਰ ਦਵਾਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ @ਤੇ ਕੇਂਸਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ ਜੋ ਕਿ ਦਰਦ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਟ੍ਰਾਮਾਡੋਲ ਦਵਾਈ ਮਦਦਗਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਵਾਈ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ @ਪ੍ਰੀਗਾਬਲਿਨ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਗੁਰਦੇ ਅਤੇ ਜਿਗਰ @ਤੇ ਵੀ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। @ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾਕਟਰ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵੀ ਡਾਕਟਰ ਪ੍ਰੀਗਾਬਲਿਨ-300 ਐਮਜੀ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਨਹੀਂ ਲਿਖਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ 75 ਐਮਜੀ ਤੱਕ ਦੀ ਨਿਧਾਰਤ ਡੋਜ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਸਿਗਨੇਚਰ ਨਾਮ ਦਾ ਕੈਪਸੂਲ ਬਰਾਂਡ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋ ਗਿਆ ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਇਸ ਨੂੰ ਘੋੜੇ ਵਾਲਾ ਕੈਪਸੂਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਂਸੀਸੀਏਸ਼ਨ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਜੇਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, @ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰ ਮਾਲਕ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜੋ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਦਵਾਈਆਂ ਵੇਚਦੇ ਹਨ। ਮਾਨਸਾ ਵਿੱਚ 580 ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਹਨ। ਨਸ਼ੇਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕੈਪਸੂਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 15 ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਅਸੀਂ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਡਾਕਟਰ

ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਭਿਆਨਕ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਾਲ 2019 ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੈਪਸੂਲ 75 ਮਿਲੀਗ੍ਰਾਮ ਹੀ ਉਪਲੱਬਧ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੇਵਿਡ-19 ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ @ਚ ਨਸ਼ੇਰੀਆਂ ਵਿੱਚ 300 ਮਿਲੀਗ੍ਰਾਮ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ 4 ਰੁਪਏ ਦਾ ਕੈਪਸੂਲ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਜੇਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਪ੍ਰੀਗਾਬਲਿਨ-300 ਮਿਲੀਗ੍ਰਾਮ ਦੀ ਬਿਨਾਂ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਪਰਚੀ ਤੋਂ ਵਿਕਰੀ ਕਰਨ @ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੈਪਸੂਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, @ਹੁਣ ਕਈ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੀ ਇਸੇ ਦਵਾਈ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਇਹ ਕੈਪਸੂਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਿਗਨੇਚਰ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਨ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਿਗਨੇਚਰ ਕੰਪਨੀ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਵੇਚਦੀ। @ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਖੇਤਰ 'ਚ ਗੰਭੀਰ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆ: ਏਮਜ਼ ਬਿਸਰਚ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਜ਼, ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਡਾਕਟਰ ਜਤਿੰਦਰ ਅਨੰਜਾ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਡਾਕਟਰ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਲ 2021 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਗਾਬਲਿਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ @ਤੇ ਇੱਕ ਬੱਸ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪੱਛਮੀ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰੀਗਾਬਲਿਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਰੂਪ

ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਭਿਆਨਕ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਗਾਬਲਿਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੈਬਾਪੈਂਟਿਨੋਇਡਜ਼ ਜ਼ਬਤ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਅਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਜੇਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਪ੍ਰੀਗਾਬਲਿਨ-300 ਮਿਲੀਗ੍ਰਾਮ ਦੀ ਬਿਨਾਂ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਪਰਚੀ ਤੋਂ ਵਿਕਰੀ ਕਰਨ @ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਬੱਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀਗਾਬਲਿਨ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਦੌਰੇ ਨਿਊਰੋ ਪੈਥਿਕ ਦਰਦ ਅਤੇ ਫਾਈਬਰੋਮਾਈਆਲਗੀਆ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਗਾੜਾਂ ਅਤੇ ਅਫ਼ੀਮ ਦੇ ਆਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬੱਸ ਪੱਤਰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ @ਤੇ, ਅਧਿਐਨਾਂ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਨਸ਼ੇਰੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਇਲਾਜ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਤੋਂ 3-20 ਗੁਣਾ ਖੁਰਾਕ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਗਾਬਲਿਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੈਬਾਪੈਂਟਿਨੋਇਡਜ਼ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਡਾਕਟਰ ਜਤਿੰਦਰ ਅਨੰਜਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ 300 ਮਿਲੀਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰੀਗਾਬਲਿਨ ਦੀਆਂ 10 ਕੈਪਸੂਲਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਜਾਨਲੈਵਾ ਵੀ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਕੁਝ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਦਵਾਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਯਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮਾਨਸਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਗਾਬਲਿਨ-300 ਮਿਲੀਗ੍ਰਾਮ ਕੈਪਸੂਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ @ਤੇ ਸੂਬੇ ਭਰ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੀ ਹਨ? ਡਾਕਟਰ ਗੁਰਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰੀਗਾਬਲਿਨ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਗੁਰਦੇ ਅਤੇ ਜਿਗਰ @ਤੇ ਵੀ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਲੇਧਰ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨਸ਼ਾ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਡਾਕਟਰ ਅਮਨ ਸੂਦ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰੀਗਾਬਲਿਨ-300 ਐਮਜੀ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਆਦੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ @ਤੇ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਟਰਮਾਡੋਲ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਘੱਟ ਉਪਲੱਬਧ ਨੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਦਿਮਾਗ ਗੁੰਮ ਜਿਹਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨੀਂਦ ਵੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਸ਼ੇ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਮੋਨਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਕੇ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਘੋੜੇ ਵਾਲਾ ਕੈਪਸੂਲ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਡਾਕਟਰ ਅਮਨ ਸੂਦ ਅਨੁਸਾਰ, ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਾਨਸਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਜਲੇਧਰ ਵਿੱਚ ਓਟ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 18000 ਨਸ਼ੇਰੀ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਨ।

ਕੌਣ ਹੈ ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਝੋਟਾ ਦੱਖਣੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਉਹ ਫ਼ੀ ਸਟਾਈਲ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀ ਵੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਸ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਈ ਮਾਮਲੇ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਝੋਟਾ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜੋ ਡੋਜ਼ੀਅਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਮੁਤਾਬਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਛੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਦਰਜ ਹਨ।

ਮੌਸਮ ਦਾ ਕਹਿਰ ! ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ ਨੀਤੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ, ਕਾਰਵਾਈ ਕੌਣ ਕਰੇ ?

ਉੱਤਰ ਭਾਰਤ ਇਸ ਵੇਲੇ ਮੌਸਮ ਦੀ ਜਿੱਥੇ ਮੀਂਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੈਦਾਨੀ ਤਬਾਹੀ ਹੋਣ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਮੌਸਮ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਸੁਣਦੇ ਹੀ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਠੰਢ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਅੱਜ ਉਸੇ ਮੌਸਮ ਦਾ ਨਾਮ ਸੁਣ ਕੇ ਅਸੀਂ ਕੰਬ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਉੱਤਰ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਤੇ ਵੀਡੀਓ ਖ਼ੱਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਅਸੀਂ ਆਉਂਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਹੱਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਕਾਰਨ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਪਾਣੀ ਹੀ ਪਾਣੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵੈਸੇ, ਅੱਜ ਜੋ ਹਾਲਾਤ ਪੰਜਾਬ ਸਮੇਤ ਉੱਤਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਣੇ ਪਏ ਹਨ, ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਪਿਛਲੇ 35/40 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣੇ। ਐਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਬਾਹੀ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ, ਇੰਝ ਲੱਗਦਾ ਕਿ, ਬਸ ਉੱਤਰ ਭਾਰਤ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਕੋਰਲ, ਗੋਆ, ਬਿਹਾਰ, ਉੱਤਰਾਖੰਡ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਦਿੱਲੀ, ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਹਿਮਾਚਲ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਗੁਜਰਾਤ, ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਆਦਿ ਵਿਚ ਇਸ ਵੇਲੇ ਮੀਂਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਜਿਹੜੀ ਤਬਾਹੀ ਮਚੀ ਪਈ ਹੈ, ਉਕਤ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁਣ ਤਾਂ, ਲੋਕ ਮਰ ਹੀ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਆਉਂਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਭਿਆਨਕ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਬਾਰਸ਼ ਦੇ ਗੰਢੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਵਾਇਰਸ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਸਾਡੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੀਂਹ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਈ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਇਸ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਜੋ ਖ਼ੈਨਾਤਾਨਾ ਵੀਡੀਓ ਅਤੇ ਫੋਟੋਆਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਨੇ। ਵੀਡੀਓ ਤੇ ਫੋਟੋਆਂ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਾੜਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ। ਪਹਾੜਾਂ ਵਿਚ ਮੌਸਮ ਦੇ ਕਹਿਰ ਨੇ ਮਚਾਈ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਵੀ ਗਈਆਂ, ਪਰ ਮੌਸਮ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ, ਉਹ ਮੈਦਾਨੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦਾ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਹਾੜਾਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਪਾਣੀ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਮੈਦਾਨੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵੱਲ ਰੁਖ ਕੀਤਾ ਤਾਂ, ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਫਿਰ ਵੀ ਨਾ ਸਮਝੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਪਾਣੀ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਸੋਸਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਵੀਨ ਸੁਵੇਨੀਆਂ ਕੋਪਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀਡੀਓ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਖ਼ੈਰ, ਪਹਾੜਾਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਤੇਜ਼ ਵਾਹਾ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਨੇ

ਬੋਲਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਹ ਡਰਦੇ ਨੇ। ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਇਸ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਐਨੀ ਲੁੱਟ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਬੋਲਦਾ ਹੈ, ਉਹਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਧਰੋਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਤੁੰਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦਾ ਏਜੰਟ ਕਹਿ ਕੇ ਭੰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਿਮਾਲਿਆ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਕੁੱਝ ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹੋਈ ਲੁੱਟ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਹਿਮਾਲਿਆ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਜਿਹੜੀ ਤਬਾਹੀ ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਕੁੱਝ ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਵੇਖੀ ਹੈ, ਉਹਨੇ

ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਪਹਾੜਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਟੁੱਕ ਕੇ, ਜਿਵੇਂ ਸੋਰ ਸਪਾਟੇ ਲਈ ਪੁੱਜੇਕਟ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ, ਨਦੀਆਂ ਖਤਮ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਉਸ ਸਭ ਦਾ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਇਸ ਸਮੇਂ ਹੋ ਰਹੀ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਤੋੜੇ ਗਏ ਪਹਾੜ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਵਸਾਈਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਮਹਿੰਗੇ ਹੋਟਲਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਸ਼ੁੱਧ ਪਾਣੀ ਤਾਂ ਖੋਹ ਹੀ ਲਈ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਡਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਚੱਲੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਦਾ, ਆਮ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਤੇ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਤਾਂ, ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਟੀਵੀ ਅਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦਾ ਕਿਧਰੇ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ। ਅਮੀਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਲੋਨੀਆਂ ਤੇ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਗੱਦੀ ਮੀਡੀਆ ਤਾਂ ਪੁੱਜ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਫਸਰਾਂ ਹੋ ਕਿ, ਇੱਕੋ ਮੁਲਕ ਅੰਦਰ ਰਹਿੰਦਾ ਗਰੀਬ ਧੜਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਕੋਲ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਉਹਦੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਬਹੁ-ਕਿੱਤਾਬੀ ਐਨ.ਜੀ.ਓਜ਼ ਵੀ ਪੁੱਜੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਨ ਵੰਡ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਪਾਸੇ ਤਬਾਹੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ, ਪਰ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਘਰ ਤਬਾਹੀ ਦੀ ਕਿਧਰੇ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ। ਗਰੀਬ ਨੂੰ ਵੇਟਾਂ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅੱਜ ਕੋਈ ਵੀ ਲੀਡਰ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਹਦਾ ਡੀਲਾ ਗਰੀਬ ਤੱਕ ਮਦਦ ਲੈ ਕੇ ਨਹੀਂ ਪੁੱਜ ਰਿਹਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬ ਦਾ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤ ਤੋਂ ਇਵਾਜ਼, ਕੋਈ ਹੈ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਖ਼ੈਰ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਇਸ ਵਿਚਾਲੇ ਕਿਧਰੇ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਚੀਕ ਚੀਕ ਕੇ, ਖ਼ੈਨਾਤਾਨਾ ਵੀਡੀਓ ਪੁੱਛ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ, ਸਾਡੇ ਪਹਾੜਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਸਾਜਿਸ਼ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਰਹੀ ਗਈ? ਹਿਮਾਲਿਆ ਵਿਚ ਇੰਨੀ ਲੁੱਟ ਕਿਉਂ, ਇੰਨਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਿਉਂ, ਜਾਨ-ਮਾਲ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਕੌਣ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ? ਖ਼ੈਰ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਹੀ ਛੱਡਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ, ਲੋਕ ਲੋਧ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖੱਬੇ ਸੱਜੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰ ਲੈਣਗੇ।

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ

095698-20314

ਜਦੋਂ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਵਾਂਗਡੋਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਸੰਭਾਲ ਲਈ

ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਤੇ ਸੰਕਟ ਪੈਂਦੇ ਰਹੇ। ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਇਸ ਦਰਬਰ ਕੌਮ ਨੇ ਸਪਾਸ਼ਤ ਕਰ ਕੇ ਮੋਰਚਾ ਲਾ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਜ਼ਬਰ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਚਾਲਿਸ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾ ਕੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਮੋਰਚੇ ਲਾਉਂਦੇ ਪਏ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਾਗ਼ ਦਾ ਮੋਰਚਾ, ਚਾਬੀਆਂ ਦਾ ਮੋਰਚਾ, ਜੀਤੋਂ ਦਾ ਮੋਰਚਾ, ਆਦਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਏ ਤੇ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਨਿਪਟਰ ਲਈ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚਾ ਲੱਗਿਆ।

13 ਅਪ੍ਰੈਲ 1978 ਨੂੰ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋਏ ਟਾਕਰੇ ਵਿੱਚ 13 ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਟਾਇਮ ਤੋਂ ਹੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੇ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਿਪੱਝਕ ਆਗੂ ਮੰਨਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

18 ਜੁਲਾਈ 1982 ਨੂੰ ਚਮਕਾਈ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਬਾਣੇਚਾਲ ਦੇ ਕਲਕ ਕੋਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਏ। 19 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਭਾਈ ਅਮਰਿਕ ਸਿੰਘ ਬਾਬਾ ਠਾਕਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ ਹੋਰ ਸਿੰਘ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਮਾਨਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਗਏ ਉੱਥੇ ਭਾਈ ਅਮਰਿਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜ਼ਾਮਤ ਅਤੇ ਇਥੇ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਠਾਕਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 29 ਨਵੰਬਰ 1981 ਨੂੰ ਮੀਟਰ ਚੜ੍ਹੇ ਵਿਚ ਦੋਹੇ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਕੇਸ ਪਾ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਅੰਨਾ ਤਸ਼ਦਦ ਕਰਕੇ

ਸਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿਖ ਜੀ ਨੇ ਉਸ
ਸ਼ਾਮ ਹੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਨਜ਼ਾਕਤ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦੇ
ਹੋਏ ਮਹਿਤਾ ਚੱਕ ਛੱਡ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ
ਜੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਵਿੱਚ
ਰਹਿਣਾ ਅਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦਿਨ ਹੀ
ਸ੍ਰੀ ਅਰਨਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ
ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਮੌਰਕਾ ਅਰੰਭ ਕਰ
ਦਿੱਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ 51 ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ
ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੱਥੇ
ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇਣ ਲੱਗੇ। ਸਤ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ
ਮੈਂ 25 ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਨੂੰ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰਗਰਮ
ਦੇਵਾਂਗਾ।

25 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਸ੍ਰ. ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਡਾ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਹਰਜਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦਿਲਗੀਰ, ਪ੍ਰੋ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜੀਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਘੁਮਨ ਆਦਿ ਨੇ ਮੌਰਚੇ ਦੀ ਅਗਲੀ ਰੁਥ ਰੇਖਾ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਜੋ ਸੰਤ ਸੰਤ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼੍ਰੋਮ ਕੋਲ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਾਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਟਾਇਮ ਜੱਦੋਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਏਹੜਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰ. ਭਾਨ ਸਿੰਘ ਸੰਤ ਜੀ ਕੋਲ ਚਲੇ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਇਆ ਕੋਲ ਸਾਡੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ
ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਫਤਿਹਗੁੜ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ
ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ
ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ
ਟੋਹੜਾ ਤੇ ਯਕੀਨ ਕਰਕੇ ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਤਿਆਰ
ਕੀਤਾ ਐਲਾਨ ਰੋਕ ਲਿਆ ਅਤੇ ਐਲਾਨ
ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਮੋਰਚਾ ਕਾਮਯਾਬੀ ਤੱਕ ਚਲਦਾ
ਰਹੇਗਾ।

ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਿੱਖ ਰਾਜਨੀਤਕ ਨਜ਼ਰ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤੀ ਫ਼ੌਜਦਾਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣਾ ਭਵਿੱਖ ਫ਼ੌਜਦਾਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਆਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਤ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮੋਹਰੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝੀ ਵਧਾ ਲੈਣੀ ਹੈ ਸਾਡੀ ਪੁੱਛ ਪ੍ਰਤੀਤ ਪ੍ਰਤੱਖ ਹੈ ਜਾਣੀ ਹੈ ਸਾਡੀ ਨਜ਼ਰ ਲੀਡਰ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣਾ ਸਿਆਸੀ ਭਵਿੱਖ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਬਾਕੀ ਆਦਮ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਸਿੱਖ ਲੋਗੋਵਾਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਹੁਕਮੇ ਸਨ। ਸੰਤ ਲੋਗੋਵਾਲ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀਆਂ 15 ਮੰਗਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਉਨ੍ਹੇ ਮੰਗਾਂ 30 ਸਤੰਬਰ 1981 ਤੱਕ ਨਾ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੋਰਚਾ ਲਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਰ ਲਾਲਾ ਜਗਤ ਨਾਰਾਇਣ ਦੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂ ਨਾਲੋਂ

ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਰਕੇ
ਮੰਗਾਂ ਨਾ ਮੰਨਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਮੋਰਚਾ
ਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ।
ਹੁਣ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ
ਦਿਹ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਵਾਉਣ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਜਾਲ

ਖੰਡਦੇ ਹੋਏ 26 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਕਾਰਜਕਰਨੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਸੱਦ ਲਈ ਤਾਂ ਕੇ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਵਾਲੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਲੈ ਸਕਣ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਨਹਿਰ ਰੋਕੂ ਮੋਰਚਾ ਜੋ ਪਟਿਆਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕਪੂਰੀ ਦੇ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਧੀਮੀ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਸ

ਨੂੰ ਠੱਕ ਰੱਖ ਸੱਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਹੱਦ ਆਲੇਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੱਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ ਜੋ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਅਤ ਰਾਜਨੀਤੀਕ ਚਾਪਣ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਧੂਰ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਪਣੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਆਲੇਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਮੋਰਚਾ ਸੱਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਵਲੋਂ ਲਗਾਏ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਨਾਮ ਾਧਕ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚਾ ਰੱਖ ਕੇ ਸੱਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ੁਮੈਲ ਅਕਾਲੀ ਤੇ ਡਿਕਟੇਟਰਸ਼ਿਪ ਹੇਠ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ 4 ਅਗਸਤ 1982 ਨੂੰ ਮੋਰਚਾ ਅਰੰਭ ਕਰਨ ਦੇ ਆਲੇਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਜਦੋਂ ਸਾਰੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕ ਮੰਚ ਤੇ ਇਕੱਠੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਮ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜਬਰ ਤੇ ਜ਼ਲਮ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਸ ਕਰ ਗਿਆ। ਸੰਗਤਾਂ

ਵਲੋਂ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਦੇਣ ਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਜੋਸ਼ ਠਾਠਾ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਲ ਵਹੀਰਾਂ ਘੱਤ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਬਣੀ ਦੇਖ ਕੇ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜੱਥੇ ਅਤੇ ਚੀਫ਼ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਵੀ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 23 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ

ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸਾਬਕਾ ਫ਼ੌਜੀਆਂ ਦੀ ਕਨਵੇਂਸ਼ਨ ਵਿਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣਿਆ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਡਰਾਵਿਆਂ ਦੀ ਕੌਣੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਾਬਕਾ ਫ਼ੌਜੀ ਵੀ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੌਰਚੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। ਜੱਥੇਬਾਰ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਵੀ ਸਾਢੇ ਸਤਾਰਾਂ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਮੌਰਚਾ ਚੱਲਾ ਰਹੇ ਸਨ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣਾ ਮੌਰਚਾ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੌਰਚੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ।

4 ਅਗਸਤ 1982 ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ 5000 ਸਿਆਂ ਦਾ ਜੱਥਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਜੱਥਿਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਜੋਰ ਵਧ ਗਿਆ ਸੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੋਰਚਾ ਵਾਲ਼ੇ ਕਰਨ ਖਾਤਰ 26-27 ਅਗਸਤ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ 1000 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਿੱਖਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਪਰ ਇਸ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਦੇਣ ਵਾਲ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੌਣੀ ਅਸਤੀਨ ਨਹੀਂ। ਸਾਧਨ

ਯੁੱਧ ਮੌਰਚੇ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਦੇਣ ਲਈ ਸ਼ਾਂਤ ਹਰਚੇਦ ਸਿੰਘ ਨੰਗੋਵਾਲ ਕੋਲ ਨਾਮ ਨਿਖਵਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। 16 ਅਕਤੂਬਰ ਦੀ ਦਿਵਾਲੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਹੱਥਿਆਂ ਸੰਤ ਹਰਚੇਦ ਸਿੰਘ ਨੰਗੋਵਾਲ ਨੇ 11 ਦਿਨ 16 ਅਕਤੂਬਰ ਤੱਕ ਮੌਰਚੇ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਦਿਨ ਰਾਤ ਜੱਥੇ ਭੇਜਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਦਿਵਾਲੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਕਾਲੇ ਦਿਨ ਵਜੋਂ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

15 ਤਾਰੀਕ ਨੂੰ ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਮੋਰਚੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜੂਠਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਵਿੱਚੋਂ 'ਪੱਕੇ ਨੀਲੇ ਬਾਰਡਰ ਕੱਢ ਦਿਓ'। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਅਥਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖਬਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਫੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ (ਪੰਟ ਗਿਣਤੀ) ਨੂੰ ਤੰਗ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਮੱਧੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਜਾ ਰਹੀ। 19 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ 4 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਏਸ਼ੀਅਨ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਡਰਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂ ਸਿੱਖ ਕਾਂਮ ਦਾ ਮਸਲਾ ਏਸ਼ੀਅਨ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਉਠ ਖੜੇ।

ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਅੰਦਰ 70,000 ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦਿੱਤੀਆਂ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ
 ਭੇਜੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਸਰਦਾਰ ਸਭਨਾ ਸਿੰਘ,
 ਫਾਰੂਕ ਅਬਦੁੱਲਾ, ਐਲ ਕੇ ਅਵਥਾਨੀ, ਮਧੂ
 ਦੇਭਵਤੀ ਅਯਿਓਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ
 ਸੁਰਜੀਤ ਆਦਿ ਸੰਮੇਲਨੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ
 ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇਣ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੰਚ ਦੇ ਡਿਕਟੇਟਰ
 ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ, ਗੁਰਚਰਨ
 ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ, ਪਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ,
 ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ, ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ
 ਆਦਿ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਉਹ ਮੱਧਾਂ
 ਨਾਲ ਲੈਣਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾ ਕੇ ਬਲੀ ਮਾਰਦੇ
 ਪਰ ਇਹਦਾ ਗਾਥੀ ਪੈ ਦਿਲ ਵਿਚੋਂ ਧੋਈਮਾਨੀ
 ਹੋਣਾ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮੰਗ ਸਿਰੇ ਨਾ ਚੜ੍ਹ
 ਸਕੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੋਇਆ
 ਇੱਕਦਾ ਸੰਮੇਲਨ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਇਹ
 ਕਹਿ ਕੇ ਲਾਹਾ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ
 ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਮੱਧਾਂ ਤੋਂ ਜਾਵਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ
 ਹੈ।

ਜੂਨ 1984 ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਜੋ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚਾ ਲਾ ਕੇ ਮੰਗ ਰਹੇ ਸਨ ਉਹ ਟੈਂਕਾਂ ਨਾਲ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਬਹੁਦ ਦੇ ਗੋਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾੜ ਕੇ ਸੁਆਹ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚਾ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਦੀ ਭੇਟ ਚੁੱਕ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਸੀਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅੰਤਵਾਦ ਦਾ ਦੌਰ 1982 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। 1993 ਤੱਕ ਚੱਲਿਆ ਸੀ। ਅੰਤਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਮੁਖੀ ਸ਼ਾਮਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣਿਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਸਾਬਕਾ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਸ਼੍ਰੀ ਜੂਲੀਓ ਫਰਾਂਸਿਸ ਰਿਬੇਰੋ ਦੇ ਸਿਰ ਬੱਝਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਥਰੀ ਨਾਟ ਬਰੀ ਪਾਰੀਫਲਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਸਟਾਰਟਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਲੋਕ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਾਰਦਾਤ ਸਰ ਕੇ ਕਿਤੇ ਦੇ ਕਿਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਥਾਣੇ ਵੱਲ ਪੱਕਾ ਲਾਗੇ ਕੇ ਗੱਡੀਆਂ ਸਟਾਰਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕਰੋੜਵਾਂ ਦੀਆਂ ਥੱਸਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਸਫਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਤ ਵੀ ਰਿਬੇਰੋ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀ ਬੱਸ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਜਦੋਂ ਕੋਡਕਰਟ ਟਿਕਟ ਮੰਗਦਾ ਤਾਂ ਅੱਗੋਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਕਹਿਣ ਤੇ ਅਲੱਗ ਹੀ ਜ਼ਮਾਨਾ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਅੱਤਵਾਦਾਂ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਸੋਚੋ ਚੰਗੇ ਕੋਡਕਰਟ ਤਾਂ ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਅਰਮ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਲੈਧਾ ਜਾਂਦੇ ਪਰ ਕੁਝ ਸਹੀਦੀਆਂ ਕੋਡਕਰਟ ਉਤਰ ਖੁਝ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਉਹੀ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਹੋਵੇ। ਕੋਡਕਰਟ ਤਾਂ ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਉੱਥੇ ਖੜਕੇ ਆਈਡੀਏ ਦੀ ਕਾਫ਼ਲ ਮੰਗ ਕੇ ਸਾਰੀ ਬੱਸ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਬੱਸ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਸੋਚ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਅੱਤਵਾਦਾਂ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਲਵੇ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਾ ਵੀ ਘੁੰਗੀ ਘੋਂਅ ਕਰੇਗਾ। ਲੰਬੇ ਸਫਰ ਵਾਲੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਦੇ ਕੋਡਕਰਟਾਂ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਟਿਕਟਾਂ ਵੱਟੇ ਦੇ ਸਨ ਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਸੀਟ ਨੰਬਰ ਲਿਖ ਦਿੰਦੇ ਸਨ।

ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਟਾਇਰਾਂ ਦੇ ਉੱਪਰ ਵਾਲੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਰੱਖੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਸਾਰੇ ਰਸਤੇ ਗੱਡੇ ਇੱਕ ਨਾਲ ਲੱਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਵੀ ਥੈਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕੰਡਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਜੂਝ ਪਠਾਣ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। 1995 ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਥਾਣੇ ਮੁਹਿੰਡ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ ਦੀ ਇਹ ਗਾਰਨ ਰੱਡਵੇਜ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਕੰਡਕਟਰ ਨਾਲ ਲੱਗੇ ਪਾਈ ਹੋ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਗੱਲ ਵਧ ਗਈ ਤਾਂ ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ ਬੰਦ ਟੇਬਲ ਵੱਖ ਕੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਅੱਗੇ ਸੜਕ ਵਿੱਚ ਲਗਾ ਕੇ ਆਵਾਜਾਈ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਵੇਖ ਵੇਖੀ ਰੱਡਵੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਦਰਜ਼ਨਾਂ ਬੱਸਾਂ ਉਥੇ ਲੱਗ ਗਈਆਂ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁੱਖ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਗੱਲ ਵਧਦੀ ਵੇਖ ਕੇ ਆਰ.ਐਚ.ਓ. ਤੇ ਡੀ.ਐੱਸ.ਪੀ. ਮਿੱਥੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ।

ਰੋਡਵੇਜ਼ ਵਾਲੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਅੜ ਗਏ ਕਿ ਸਿਪਾਹੀ ਬੰਸੇ
 ਦੇ ਉਹਦੇ ਚੜ੍ਹੇ ਸਾਡੇ ਕੰਡੇ ਕੰਡੇ ਨਹੀਂ। ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ
 ਅਸਫ਼ਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਖ਼ਾਤੇ ਵਿੱਚ ਬੰਸੇ ਕੱਟੀ
 ਕਸ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਕੰਡੇਕੁਝਰ ਹੀ ਬਿਨਾਂ ਕਾਨਨ ਮੋਰੇ ਗਲਾਨੀ
 ਪਿਆ ਸੀ। ਤੁਨੀਂ ਚਾਹੇ ਮੈਂ ਸਮਝੇ ਪਏ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਮਾਫ਼ੀ
 ਨਹੀਂ ਮੰਗਣੀ। ਚਲੋਂ ਗੱਲ ਔਸ ਪੀ. ਨੇ ਲੱਲੋਂ ਪੁੱਛ ਲਗਾ
 ਕਿ ਮੈਂ ਮਨਾ ਲਿਆ ਨੂੰ ਉਹ ਬੰਸੇ ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਰੋਡਵੇਜ਼
 ਦੇ ਮਲਾਜ਼ਮ ਇਸ ਨੂੰ ਬੋਲ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਵੇਖ ਕੇ ਆਪਣੀ
 ਜਿੰਤ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਹਰ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਨਾਅਰੇ ਲਾਉਣ ਲੱਗੇ
 ਪਏ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਸਿਪਾਹੀ ਹਰ ਸੜ ਬਲ ਗਿਆ। ਉਹ
 ਨੇ ਉਹੀ ਸਾਰੀ ਕਿਰਾ ਕਿ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਮੰਗਣਾ ਰਿਹਾ, ਜਾਉ
 ਜੋ ਕਰਨਾ ਨਾ ਕਰੇ ਲਈ। ਐਨਾ ਕਿਰਾ ਕਿ ਉਹ ਬੰਸੇ

ਉੱਤਰ ਕੇ ਦੌੜ ਗਿਆ।

ਕੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਰੰਗ ਉੱਡ
ਕਰ ਕੇ ਆਰਡਰ ਵਿਖ
ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਜਾਮ ਖੋਲ੍ਹ
ਦਬੰਗ ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ ਦੁਬ
ਕਈ ਨਵੇਂ ਭਰਤੀ ਹੋਏ ਪ
ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਬਸਦੇ ਦੇ ਅਰ
ਵਿੱਚ ਫਰੀਦਕੋਟ ਜਿਲ੍ਹੇ
ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੁ
ਫਰੀਦਕੋਟ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
ਨੇ ਟਿਕਟ ਪੁੱਛੀ ਤਾਂ ਮੈਂ
ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਹਾਂ ਤੇ ਕੰਡਕਰ
ਬਾਵਰਦੀ ਬੈਠਾ ਇੱਕ
ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉ
ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ
ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ (ਸਿੱਧੇ ਭਰਤੀ)
(ਹੁਣ ਸਬ ਇੰਸਪੈਕਟਰ)
ਡੀ ਆਦਿ ਕੋਰਸ ਕਰਾਏ
ਵਕੀਲ, ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ
ਚੱਲਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ
ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸ

ਇਹ ਵੇਖ ਭਾਣਾ ਵਰਤਦੇ ਰਹਾਂਗੇ। ਉਸ ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ ਸੋਚਾਣਾ ਦੋ ਜਾਂ ਕੇ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਤੇ ਹਫ਼ਤਿਆ ਬਾਅਦ ਉਹ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਗਿਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸਨ ਹੁੰਦੇ। ਮੈਂ ਵਿਖੇ ਨਵਾਂ ਨਵਾਂ ਤੇ ਐਸਾ ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਬੱਸ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਕੜਾ ਕੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅੱਗੇ ਲੰਘ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਹੁਲੇਦਾਰ ਹੱਸਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸਨ ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਕਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਹੀ

ਟਰੇਨਿੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਏ.ਐਸ.ਆਈ. ਅਤੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਕੰਮ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਏ.ਐਸ. ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕੌਰਸ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਥਾਣਿਆਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਲ ਵਾਲਾ ਕੌਰਸ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰ ਕੁਝ ਸਿਖਾਉਣ ਵਾਲੀ ਵਕੀਲ ਕੁਝ ਸਿਖਾਉਣ

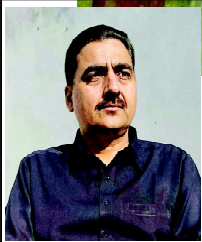
ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਸਾਡੇ ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਸਿੱਤਰੇਰਾਂ ਦੇ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਦੇ ਸਥੱਲ ਵਿੱਚ ਹਰਦਵਾਰ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਅ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਚਾਰ ਸਣੇ ਹੋਰ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ ਕਿ ਚਲੇ ਹਰਦਵਾਰ ਵੇਖ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਹੀ ਇੱਕ ਸਫਰ ਤਾਂ ਵਰਗੀ ਹੋ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਚਾਰ 11 ਕੁ ਵਜੇ ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਤੇ ਉੱਥੇ ਹਰਦਵਾਰ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰੋਡਬੱਸ ਦੀ ਬੰਸ ਲੱਭਣ ਲੱਗੇ ਪਰ ਉਹੀ ਕਿਸਮਤ ਨਾ ਅਸੀਂ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਬੰਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹਰਦਵਾਰ ਚਾ ਬੋਲ਼ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜੋ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਕੋਂਕਰਟ ਅਗਲੀ ਬਾਹੀ ਵਿੱਚ ਖੜਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਨੇ ਉੱਚੀ ਸਾਹੀ ਅਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ ਕਿ ਹਰਦਵਾਰ ? ਉਸ ਨੇ ਫੌਨ ਸੀਟੀ ਮਾਰ ਕੇ ਬੰਸ ਕੁਝਕੁਝ ਲਈ ਕਿ ਪੰਜ ਸਵਾਰੀਆਂ ਸਿੱਪੀਆਂ ਹਰਦਵਾਰ ਦੀਆਂ ਮਿਲ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੀ ਸਾਹੀ ਬਾਣੀ ਝਟਕੇ ਕੇ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਏ। ਕੋਂਕਰਟ ਫਟਾ ਫਟ ਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ਼ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਕਿ ਪਿਲਾਨਾਂ ਵਰ ਦੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਂਭ ਲਵੋ। ਉਸ ਨੇ ਫਟ ਟਕ ਫਟ ਟਕਾਂ ਵਾਲੀ ਦੱਬੀ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਫੜ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੌਂਕ ਫਟਾ ਫਟਾ ਫਟੇ ਅਨੇ ਐਨੇ ਗੁਪਣੇ। ਅਸੀਂ ਸਾਹੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਅਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਹਾਂ। ਵਿਚਾਰ ਕੋਂਕਰਟ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਬੜਾ ਡਿੱਗਿਆ ਜਿਹਾ ਦੱਬਿਆ। ਉਹ ਪਝ੍ਹੰਮ ਕਰਦਾ ਇੱਕ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠੀ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਬੰਗਿਆ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਤਾਂ ਬੰਸ ਦਿੱਲੀ ਕਿ ਇਹ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਅਸੀਂ ਭਾਣ ਨਹੀਂ ਹੁਣੇ ਵਾਂਗੋ ਕਰਨ ਦੇ ਚੁੱਕੇ।

ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਕਮਾਂਡੇਂਟ
ਪੰਡੋਰੀ ਸਿੱਧਵਾਂ 9501100062

ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦਾ ਚਮਤਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਜਿਸ ਦੀ ਹਰੇਕ ਫਿਲਮ ਸੁਪਰ ਡੁਪਰ ਹਿੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਹੀਰਾਨੀ ਉਰਫ ਰਾਜੂ ਹੀਰਾਨੀ ਹੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਫਿਲਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਫਿਲਮ ਫਲਾਪ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਰਾਜੂ ਹੀਰਾਨੀ ਦਾ ਜਨਮ 20 ਨਵੰਬਰ 1962 ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨਾਗਪੁਰ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਮੱਧ ਵਰਗੀ ਸਿੱਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹੀਰਾਨੀ ਦਾ ਪਿਤਾ ਸੁਰੇਸ਼ ਹੀਰਾਨੀ ਇੱਕ ਟਾਈਪਿੰਗ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਚਲਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਨਾਗਪੁਰ ਤੋਂ ਕਾਮਰਸ ਵਿੱਚ ਗਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਲਮ ਐਂਡ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਪੂਨਾ ਤੋਂ ਫਿਲਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਡਿਪਲੋਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਮੁੰਬਈ ਚਲਾ ਗਿਆ ਤੇ ਫਿਲਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਨਾ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਉਹ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਐਡਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਾਰ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲੀ। ਉਸ ਨੇ ਮਾਰੂਤੀ ਸਜੂਕੀ, ਮਹਿੰਦਰਾ, ਲੰਗੋਲਲ ਸ਼ੋਪ, ਕਾਈਨੈਟਿਕ ਹਾਫਾ, ਫੇਵੀਕੋਲ, ਟੌਇਟਾ ਅਤੇ ਟਾਟਾ ਸਫਾਰੀ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬਰਾਂਡਾਂ ਵਾਸਤੇ ਐਡਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਹ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਮਾਲ 'ਤੇ ਕਮਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਆਤਮਾ ਫਿਲਮਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਵੱਲ ਡਰਟ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਐਡ ਕੰਪਨੀ ਕੁਝ ਦੇਰ ਲਈ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਐਡਿਟਿੰਗ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮਾ ਸੌਂਪ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਅਤੇ ਪਰਟਨਰ ਕੇਸਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੋਪੜਾ ਤੇ ਇਸ ਨੇ ਟਿਕਟ ਖਿੜਕੀ 'ਤੇ ਤਹਿਲਕਾ ਬਣਾਨਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੀ ਤੇ ਖੁਦ ਉਸ ਦੀ ਫਿਲਮ ਮਿਸ਼ਨ ਕਸ਼ਮੀਰ (2000) ਲਈ ਮਚਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੇ 45 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕਮਾਏ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਅਚੇਤ ਤੋਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਵਿੱਧੂ ਐਡਿਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੋਂਦ ਰਹੀ। ਪਰ ਰੁਪਏ ਕਮਾਏ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਅਚੇਤ ਤੋਂ

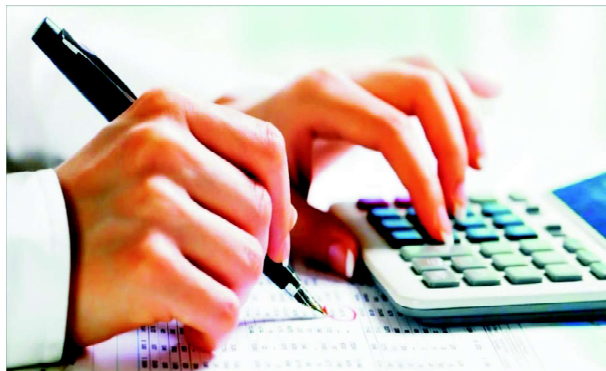

ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਕਮਾਡੋਟ ਪੰਡਰੀ ਸਿੱਧਵਾਂ
9501100062

ਵਿਨੋਦ ਚੋਪੜਾ ਹੀਰਾਨੀ ਐਡਿਟਿੰਗ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਬੱਝਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਮਾਂ ਲਗਾ ਕੇ ਮੁੱਨਾ ਭਾਈ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਉਹ ਐਮ.ਬੀ.ਬੀ.ਐੱਸ. ਦੀ ਸਟੋਰੀ ਅਤੇ ਐਡ ਨਿਰਮਾਣ ਸਕਰਿਪਟ ਲਿਖਿਆ ਤੇ ਵਿੱਧੂ ਵਿਨੋਦ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਚੋਪੜਾ ਨੂੰ ਇਸ ਫਿਲਮ ਲਈ ਫਾਇਨੇਂਸ ਨਾਮ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਚੋਪੜਾ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਚੋਪੜਾ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਐਨੀ ਪਸੰਦ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੱਥ ਹੱਥ ਆਈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਖੁਦ ਫਿਲਮ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਲਿਆ ਤੇ ਕਰਨ ਦਾ ਵੇਸਲਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਹੀਰਾਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਫਿਲਮ 2003 ਵਿੱਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਤੇ ਇਸ ਨੇ ਟਿਕਟ ਖਿੜਕੀ 'ਤੇ ਤਹਿਲਕਾ ਤੇ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੇ 45 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕਮਾਏ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਅਚੇਤ ਤੋਂ

ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਅਪਾਰ ਸਫਲਤਾ ਨੇ ਹੀਰਾਨੀ ਦਾ ਨਾਮ ਸਾਰੇ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਵਾਰਡ, ਫਿਲਮ ਫੇਅਰ ਕਰਿਟਿਕ ਅਵਾਰਡ ਅਤੇ ਫਿਲਮ ਫੇਅਰ ਅਵਾਰਡ ਫਾਰ ਬੈਸਟ ਸਕਰੀਨ ਪਲੇਅ ਮਿਲਿਆ ਤੇ ਹੀਰਾਨੀ ਨੂੰ ਬੈਸਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦਾ ਅਵਾਰਡ ਮਿਲਿਆ। ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਲੇਨੀ ਫਿਲਮ ਵਾਸਤੇ ਐਨੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਮਿਲੇ ਸਨ। ਮੁੱਨਾ ਭਾਈ ਐਮ.ਬੀ.ਬੀ.ਐੱਸ. ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀਰਾਨੀ ਨੇ 2006 ਵਿੱਚ ਲਗੇ ਰਹੇ ਮੁੱਨਾ ਭਾਈ ਤੇ 2009 ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਇਡੀਅਟਸ ਫਿਲਮਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕੀਤੀਆਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਤੇ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਫਿਲਮਾਂ ਆਪਣੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਦੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਸਾਬਤ ਹੋਈਆਂ। ਲਗੇ ਰਹੇ ਮੁੱਨਾ ਭਾਈ ਨੇ 72 ਕਰੋੜ ਅਤੇ ਬਰੀ ਇਡੀਅਟਸ ਨੇ 83 ਕਰੋੜ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ। ਦੋਵਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਵਾਰਡ ਫਾਰ ਬੈਸਟ ਪਾਪੂਲਰ ਫਿਲਮ, ਫਿਲਮ ਫੇਅਰ ਅਵਾਰਡ ਫਾਰ ਬੈਸਟ ਫਿਲਮ, ਬੈਸਟ ਸਕਰੀਨ ਪਲੇਅ ਅਤੇ ਬੈਸਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਹਾਸਲ ਹੋਏ। 2014 ਵਿੱਚ ਆਈ ਪੀ.ਕੇ. ਫਿਲਮ ਨੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੇ 103 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕਮਾਏ ਤੇ ਉਹ ਸਾਲ 2014 ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਮਾਈ ਵਾਲੀ ਫਿਲਮ ਬਣ ਗਈ। 100 ਕਰੋੜ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮ ਸੀ। 2018 ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਸੱਜੇ ਦੱਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਫਿਲਮ ਸੰਜੂ ਬਣਾਈ ਜੋ ਸੁਪਰ ਹਿੱਟ ਰਹੀ ਤੇ ਇਸ ਨੇ 67 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨੇ ਵੀ ਬੈਸਟ ਫਿਲਮ ਅਤੇ ਬੈਸਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦਾ ਫਿਲਮ ਫੇਅਰ ਅਵਾਰਡ ਜਿੱਤਿਆ ਅਤੇ ਪੀ.ਕੇ. ਨੇ ਫਿਲਮ ਫੇਅਰ ਬੈਸਟ ਸਕਰੀਨ ਪਲੇਅ ਅਵਾਰਡ ਵੀ ਜਿੱਤਿਆ। ਪੀ.ਕੇ. ਅਤੇ ਬਰੀ ਇਡੀਅਟਸ ਭਾਰਤ ਦੇ ਫਿਲਮੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਪੰਜਵੇਂ ਅਤੇ ਸੱਤਵੇਂ ਨੰਬਰ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਹਨ। ਪੀ.ਕੇ. ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਸੱਤਰਵੇਂ ਨੰਬਰ ਦੀ ਫਿਲਮ ਹੈ। ਅੱਜ ਕਲ੍ਹ ਹੀਰਾਨੀ ਦੀ ਫਿਲਮ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫਿਲਮ ਵੀ ਬਾਕੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਾਂਗ ਸੁਪਰ ਹਿੱਟ ਹੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਹੀਰਾਨੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਾਮੇਡੀਅਨ ਬੋਮਨ ਈਰਾਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੱਕੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹਰੇਕ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

DAR & ASSOCIATES ACCOUNTING & TAX SERVICES SMALL & MEDIUM BUSINESS

ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ

- BOOKKEEPING SERVICE
- REPORTS (DAS/ GST / QST, ETC.)
- PAYROLL SERVICE

DRBHNG@YAHOO.CA
RANJIT KAUR DARBHANGA
GULSHAN DARBHANGA
CELL (514)294-5588
HOME (450)465-6910

UBP LIMO SERVICE
514-581-1625
DJUNITEDBEAT DJ AQIB LIMO

ਤੁਰ ਗਿਆ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਬੇਤਾਜ ਬਾਦਸ਼ਾਹ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿਤਾ ਬਚਨ ਰਾਮ ਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਵਿਦਿਆਵਤੀ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ 20 ਮਈ 1953 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਇਆਲੀ ਖੁਰਦ (ਨੇੜੇ ਲੁਧਿਆਣਾ) ਵਿਖੇ ਰਾਮਗੜੀਆ ਪ੍ਰੀਤਵਾਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਨਾਮ ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੌਰ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਘਰ ਦੇ ਬੇਟੇ ਅਤੇ ਦੋ ਬੇਟੀਆਂ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰੂਪ ਮਕੰਨੀਕਲ ਵਰਕਸ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਧੌਮੀ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਗਿਆਜ਼ ਕਰਦਾ ਵੇਖਦਾ ਸੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸ਼ੌਕ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਫਿਰ ਸਮੇਂ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਇਆ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ ਨੇ ਬਗੀਚੀ ਵਿਚ ਸੂਰਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਉਸਤਾਦ ਜਸਵੰਤ ਭੰਵਰਾ ਜੀ ਤੋਂ ਲਈ ਅਤੇ ਜਸਵੰਤ ਭੰਵਰਾ ਦਾ ਲਾਡਲਾ ਸ਼ਗਿਰਦ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ।

1975 ਨੂੰ ਬਾਈ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਗੀਤ ਮੈਂ ਆਇਆ ਸਬਜੀ ਵਾਲਾ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋ ਕੇ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਆਇਆ। ਇਹ ਗੀਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦੇ ਨੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਕਪੂਰ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਜਸਵੰਤ ਭੰਵਰਾ ਜੀ ਨੇ ਦਿੱਤਾ।

1977 ਵਿਚ ਮਹਾਨ ਗੀਤਕਾਰ ਦੇਵ ਬਰੀਕੇ ਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਚਾਰ ਲੋਕ ਗਥਾਵਾਂ 'ਉਚਾ ਬੁਰਜ ਲਾਰੰਚ ਦਾ' ਦੇ

ਟਾਈਟਲ ਹੇਠ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਆਈਆਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਰਾਮ ਸ਼ਰਨਦਾਸ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਜਦ ਇਹ ਬਨਰਿਆਂ ਤੇ ਗੁੰਜੀਆਂ ਤਾ ਹਰ ਪਾਸੇ ਛਿੰਦਾ ਛਿੰਦਾ ਹੋ ਗਈ। ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਟਾਈਮ ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਦੇਵ ਬਰੀਕੇ ਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਗਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਲੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਸੀ ਪਰ ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਦੇ ਗਾਉਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਟੀਊਨ ਸੀ ਛਿੰਦੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਟੀਊਨ ਸੀ ਸਰੋਤ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਬੇਹੱਦ

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁੱਲਾਪੁਰ
991 41 84 794

ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਸਨ।

1978 ਵਿਚ ਫਿਰ ਛਿੰਦੇ ਦਾ ਗਾਇਆ ਬਾਰਾਂ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਲੋਕ ਪਲੇਅਰ ਨੈਣਾ ਦੇ ਵਣਜਾਰੇ ਹੇਠ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਆਇਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਚਰਨਜੀਤ ਅਹੂਜਾ ਜੀ ਨੇ ਸੰਗੀਤ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਬੇਹੱਦ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕਲਾਕਾਰ ਬਣ ਗਿਆ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ ਨੇ ਹਰ ਵਿਧਾ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਲੋਕ ਗਥਾਵਾਂ, ਕਲੀਆਂ, ਦੇਗਣੇ, ਲੋਕ ਤੱਬ, ਉਪਰੇ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਗਾਇਆ। ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਨੂੰ ਹਰ ਪਾਸੇ ਹੀ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ। ਕਈ ਕਲਾਕਾਰ ਆਪਣੀ ਗਾਇਕੀ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਤੋਰ ਸਕੇ ਤੇ ਉਹ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚੋਂ ਅਲਪ ਹੋ ਗਏ ਪਰ ਛਿੰਦਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਗਾਇਕੀ ਨੂੰ ਢਾਲਦਾ ਰਿਹਾ।

1981 ਵਿਚ ਦੇਵ ਬਰੀਕੇ ਵਾਲੇ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਛਿੰਦੇ ਦਾ ਗਾਇਆ 'ਜਿਉਂਦੇ ਮੜੇ' ਦਾ ਉਪਰਾ ਜਦ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਆਇਆ

ਤਾ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਇਹ ਉਪਰਾ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਜੁਬਾਨ ਤੇ ਚੜ ਗਿਆ ਹਜੇ ਤਾਂ ਛਿੰਦਾ ਇਸ ਉਪਰੇ ਫ਼ਿਲਮ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਸੀ ਨਾਲ ਲਗਦੀ ਹੀ 'ਫ਼ਿਲਮ ਪੁੱਤ ਜੱਟ' ਦੇ ਆ ਗਈ। ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ ਵਿਚ ਇਸ ਨੇ ਕੰਮ ਵੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਗੀਤ ਵੀ ਗਾਏ ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ ਲਈ ਗਾਇਆ ਗੀਤ 'ਪੁੱਤ ਜੱਟ' ਦੇ ਬਲਾਉਂਦੇ ਬੱਕਰੇ ਨੂੰ ਹਜੇ ਵੀ ਲੋਕ ਸੌਂਕ ਨਾਲ ਸੁਣਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਉਪਰੇ ਜੱਟ ਮਿਰਜ਼ਾ ਖਰਲਾਂ ਦਾ, ਸ਼ਹੀਦੇ ਆਜ਼ਮ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਗਾਏ ਇਸ ਦਾ ਗਾਇਆ 'ਜੱਬ ਚੜੀ ਅਮਲੀ ਦੀ' ਨੂੰ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗਾਇਕਾਵਾਂ ਨਾਲ ਗਾਇਆ ਜਿਵੇਂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੋਨੀਆਂ, ਗੁਲਸ਼ਨ ਕੌਮਲ, ਸੰਦੇਸ਼ ਕਪੂਰ, ਕੁਲਦੀਪ ਕੌਰ, ਸੁਖਵੰਤ ਸੁੱਖੀ, ਹਰਨੀਤ ਨੀਤੂ, ਸੰਦੇਸ਼ ਕੁਮਾਰੀ ਆਦਿ।

ਇਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੀਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਏ ਜਿਵੇਂ ਦੇਵ ਬਰੀਕੇ ਵਾਲਾ, ਅਮਰੀਕ ਤਲਵੰਡੀ, ਪਾਲੀ ਦੇਤਵਾਲੀਆ, ਜਸਵੰਤ ਸੋਹੀਲਾ, ਹਾਕਮ ਬਖਤੜੀ ਵਾਲਾ, ਸਨਮੁੱਖ ਆਜ਼ਾਦ, ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨਰੋਥ, ਜਸਵੀਰ ਗੁਣਾਚਰੀਆ, ਕਰਨੈਲ ਸਿਵੀਆ, ਬਚਨ ਬੇਦਿਲ, ਭੱਟੀ ਭੜੀਵਾਲਾ, ਸਮਸ਼ੇਰ ਸੰਧੂ, ਬਤ ਰਾਮਪੁਰ ਵਾਲਾ, ਮੋਹਨ ਬੰਸੀਆ ਵਾਲਾ, ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਚਮਕੀਲਾ, ਗਿੱਲ ਨੰਬੋੜੀ ਵਾਲਾ, ਕਾਲਾ ਸੰਘੀਆ ਵਾਲਾ, ਬਿਟੂ ਦੌਲਤ ਪੁਰੀਆ, ਲਾਲ ਪਾਪਿਆਣੇ ਵਾਲਾ, ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜੋਗੀ, ਦਰਸ਼ਨ ਬਰਸਾਲਾ ਵਾਲਾ ਆਦਿ। ਇਸ ਦੇ ਗਾਏ ਦੇਗਣਿਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਮੁਖੜੇ, ਨਵਾਂ ਲੈ ਲਿਆ ਟਰੱਕ, ਗੱਡੀ ਛੇ ਸਲੇਡਰ ਦੀ, ਜੇਠ ਗੁਗਲ ਦੀ ਧੂਣੀ, ਘੁੱਡ ਚੁੱਕ ਮੁਖੜਾ ਦਿਖਾਏ, ਬੱਦਲਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਗੰਗੀਏ, ਮੈਂ ਡਿਗੀ ਤਿਲਕ ਕੇ,

ਪੱਟਤਾ ਡਰਾਇਵਰੀ ਨੇ, ਦਿਊਰਾ ਸਾਕ ਗੌਰ ਰਤਨ ਅਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਭਾਈ ਜੀ ਹੈਲਪ ਕਰੀ ਮੈਂ ਵੱਟਾ ਵਿਚ ਖੜੀ ਆਦਿ ਸੈਕੜੇ ਗੀਤ ਗਾਏ। ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਚਮਕੀਲਾ ਅਤੇ ਕੁਲਦੀਪ ਪਾਰਸ ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦੇ ਦੇ ਸ਼ਗਿਰਦ ਸਨ ਜੋ ਨਾਮਵਰ ਗਾਇਕ ਸਨ ਪਰ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਹੀ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਚਲੇ ਗਏ। ਜਦ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਚਮਕੀਲਾ ਗਾਇਕੀ ਵਾਸਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ ਕੋਲ ਆਇਆ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚਮਕੀਲਾ ਗੀਤਕਾਰ ਹੋਣਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇ ਲਿਖੇ ਕੁਝ ਗੀਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ ਨੇ ਗਾ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ ਆਪਣੇ ਉਸਤਾਦ ਜਸਵੰਤ ਭੰਵਰਾ ਦੇ ਆਦਮ ਕੱਦ ਦੇ ਬੂਟ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰਵਾ ਕੇ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਬੂਟ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕੈਡਮੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਕੋਲ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗਾਇਕ ਅਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਲਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਵਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ

GKB MEDIA, ALAKH GROUP

PHOTO, VIDEO, GRAPHIC AND MUCH MORE

4K
ULTRAHD

OVER 17+ YEARS
OF EXPERIENCE

STRONG OPERATIONS EXPERIENCE IN
COMMUNITY NEWSPAPERS AS
PHOTO JOURNALIST, PLUS
OVER 7+ YEARS OF EXPERIENCE AS
ADVERTISING AND MARKETING EXECUTIVE

FULL TIME SERVING TO THE COMMUNITIES

TOP SKILL:

PHOTOGRAPHY PHOTO RETOUCHING
PHOTOSHOP EDITOR AUDIO MUSIC EDITING
TV COMMERCIAL ADS POSTER DESIGNER
WEDDING ALBUM DESIGNER BROCHURE DESIGNER
MAGAZINE COVER DESIGNER VIDEO EDITOR
LOGO DESIGNER BIG BANNER DESIGNER

CALL: NIRMAL BAL
514.515.1119
E: BAL_NIRMAL@YAHOO.CA
WWW.ALAKHGROUP.CA

keep your memories alive with.....

Creative Video Production

VIDEOGRAPHY & PHOTOGRAPHY

WEDDINGS, ANNIVERSARIES, BIRTHDAYS
LIVE SHOWS
COMERCIAL ADDS & ALL KIND OF EVENTS

514-983-0864

CREATIVE VIDEO MONTREAL

CREATIVE VIDEO MONTREAL

- : ਡਾ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ : -

ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਬੇਟੇ (ਮਹਾਰਾਜਾ) ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਇੰਗਲੈਂਡ ਲੈ ਗਏ ਸਨ। ਉਂਝੋ ਉਸ ਨੂੰ ਈਸਾਈ ਬਣਾ ਕੇ ਐਡਮ-ਆਰਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੱਲ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਂਝੋ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਕਿਸੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਾ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਜਵਾਨ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਇੱਕ ਯੂਰਪੀ ਸੋਦਾਗਰ ਲੁਡਵਿਕ ਮੂਲਰ ਅਤੇ ਅੰਬਸੀਨਨ-ਮਿਸਰੀ ਮਾਂ ਸੋਫੀਆ ਦੀ ਹਸੀਨ ਬੇਟੀ ਬੰਬਾ ਮੂਲਰ ਨਾਲ 7 ਜੂਨ 1864 ਨੂੰ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਬੰਬਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੋਰੋ ਮਿਸ਼ਨ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਹੋਈ। ਬੰਬਾ, ਕੋਰੋ ਵਿੱਚ 1863 'ਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਇਹ ਸ਼ਾਦੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੌਂਸਲੇਟ, ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰਾ (ਮਿਸਰ) ਵਿੱਚ ਹੋਈ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਜਦੋਂ 1864 ਦੀਆਂ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ (ਮਹਾਰਾਣੀ ਜਿੰਦ ਕੌਰ) ਦੀਆਂ ਅਸਥੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਅਦੀਨ (Aden) ਹੀ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ। ਗੋਦਾਵਰੀ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਸਥੀਆਂ ਜਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਬੰਬਈ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਬੰਬਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਰਬੀ ਲਿਖਦੀ ਅਤੇ ਬੋਲਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ-ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਬੰਬਾ ਮੂਲਰ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਛੇ ਬੱਚਿਆਂ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਵਿਕਟਰ ਐਲਬਰਟ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ (1866-1918), ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਫਰੈਡਰਿਕ ਵਿਕਟਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ (1868-1926), ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੀ ਬੰਬਾ ਜਿੰਦਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ (1869-1957), ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੀ ਕੈਥਰਿਨ ਹਿਜ਼ਦਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ (1871-1942), ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੀ ਸੋਫੀਆ ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ (1874-1948) ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਐਲਬਰਟ ਐਡਵਰਡ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ (1879-1893) ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ।

ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ 1866 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1879 ਵਿਕਟਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ। ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ 25 ਮਈ 1886 ਨੂੰ 'ਖੇਡੇ ਦੀ ਪਾਹੁਲ' ਲੈ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੇ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਜੇ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਵੱਡੇ ਬੇਟੇ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਵਿਕਟਰ ਐਲਬਰਟ ਜੈ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਫਰੈਡਰਿਕ ਵਿਕਟਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਈਟਨ (Eton) ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਨ। ਇਹ 1870 ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਕਾਲਜ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਮਹਿਫੂਜ਼ ਰੱਖੀਆਂ ਹਨ। ਫਰੈਡਰਿਕ ਵਿਕਟਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੈਗਡਾਲੀਨ ਕਾਲਜ, ਕੈਂਬਰਿਜ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਆਨਰਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਐਮ.ਏ. ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ Suffolx Yeomanry ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ Norfolk Yeomanry ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। 1909 ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 1914 ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਫ਼ੌਜ ਵਿੱਚ ਰੁਤੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਦਲੇ ਉਸ ਨੂੰ ਟੇਰੀਟੋਰੀਅਲ ਡੇਕੋਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਆ ਗਿਆ। ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ

ਫਰੈਡਰਿਕ ਪੁਰਾਤਤਵ ਖੋਜਾਂ ਵਿੱਚ ਜਨੂੰਨ ਦੀ ਹੱਦ ਤਕ ਰੁਚੀ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਫ਼ ਐਂਟੀਕੋਰੀਜ਼ (ਪੁਰਾਤਤਵ, ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ) ਦਾ ਫੈਲੋ ਬਣਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕਈ ਲੇਖ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਲਈ ਲਿਖੇ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਘਰ Blonorton Hall in Norfolk ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਿਹਾ। ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਵਿਕਟਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਇੱਕ ਜਰਮਨ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਔਲਾਦ ਨਾ ਹੋਈ। ਅਖ਼ਰ ਵਿਕਟਰ 52 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ

ਬੰਸਾਵਲੀਨਾਮਾ : ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ

ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ (ਵਿਕਟਰ) ਦੀ ਬੇਟੀ ਸੋਫੀਆ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਵਿਕਟਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ

ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਰ ਗਿਆ।

ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੀ ਬੰਬਾ ਸੋਫੀਆ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ 29 ਸਤੰਬਰ 1869 ਨੂੰ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਸ ਪੋਤੀ ਨੇ ਕੌਮੀ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਚਿੱਤਰ ਆਦਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ 1849 ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਹੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਲੈ ਗਏ ਸਨ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ 22 ਅਕਤੂਬਰ 1893 ਨੂੰ ਪੈਰਿਸ ਦੇ ਗ੍ਰੈਂਡ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਪੁਣੇ ਤਿਆਗ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਬੇਟਾ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਵਿਕਟਰ ਐਲਬਰਟ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ, ਪਿਤਾ ਦੀ ਮਿਤਰ ਦੇਹ ਨੂੰ ਏਲਨਡਿੰਨ (ਇੰਗਲੈਂਡ) ਲੈ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਫੌਤ ਹੋਏ ਜੀਆਂ ਨਾਲ ਸਪੁਰਦ-ਏ-ਖ਼ਾਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੇਹਾਂਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਸਾਰੇ ਵਿਰਾਸਤੀ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੀ ਬੰਬਾ ਕਰਦੀ ਸੀ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪੁਰਾਤਤਵ ਵਿਭਾਗ ਨੇ The Princess Bamba Collection ਪੁਸਤਕ ਛਾਪੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਚਿੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਛਾਪੇ ਹਨ। ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੀ ਬੰਬਾ ਕੋਲ ਜੋ ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਚਿੱਤਰ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 18 ਤੇਲ ਚਿੱਤਰ, 14 ਜਲ ਚਿੱਤਰ, 22 ਹਾਥੀਦੰਦ ਚਿੱਤਰ ਅਤੇ 17 ਫੋਟੋ ਸਨ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਚਿੱਤਰ ਯੂਰਪੀ ਚਿੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਬਣਾਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ August Schoefft, Leslie Poole Smith, Goldingham, Blakneyward, P.C. French, Paillet ਅਤੇ Winter Halter ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹਨ। ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਆਕਾਰੀ ਚਿੱਤਰ (192" x 100") 'ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦਰਬਾਰ' ਵਾਲਾ ਹੈ ਜੋ August Schoefft ਨੇ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਜਲ ਚਿੱਤਰ ਦਿਲ ਖਿੱਚਵੇਂ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹਾਰਾਣੀ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਨੇ ਇੱਕ ਯੂਰਪੀ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਹਾਲਟਰ ਰਾਹੀਂ ਬਕਿੰਘਮ ਪੈਲੇਸ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸ਼ਾਹੀ ਲਿਬਾਸ ਵਿੱਚ ਹਾਥੀ ਉੱਪਰ ਬੈਠੇ ਦੀ ਇੱਕ ਸਿਲਵਰ ਪੇਂਟਿੰਗ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸ਼ਹੀ ਸਾਹਿਬ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਾਹੀ ਲਿਬਾਸ ਵਾਲਾ ਚਿੱਤਰ ਵਿੰਟਰ ਹਾਲਟਰ (1805-1873) ਨੇ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਲੰਡਨ ਦੇ ਓਸਬਾਰਨ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

ਬੰਬਾ ਐਲਵਰਡਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਦਾ ਗੁਰਦੇ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ Arthur Oliphant ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਰਹੀ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਰਾਜ ਮਹਿਲ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੀ। ਬੰਬਾ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਕੇ ਸੰਮਰਵਿਲ ਦੇ ਐਕਸਫੋਰਡ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਈ। ਬੰਬਾ ਨੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਜੋ ਤੀਵੀਂ ਉਸ ਨੇ ਬੁਣੀ ਉਹ ਹੰਗਰੀ ਦੀ Marie Antoinette

Gottesman ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਸਭਿਆਚਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਕੁੜੀਆਂ ਕਈ ਵਾਰ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਆ ਕੇ ਲਾਹੌਰ ਅਤੇ ਸ਼ਿਮਲੇ ਰਹੀਆਂ। Marie Antoinette ਜਦੋਂ ਸ. ਉਮਰਾਹ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗਿਲ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਦੋਵੇਂ ਹੰਗਰੀ ਚਲੇ ਗਏ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਐਮਿਤਾ ਬੋਰਗਿਲ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੀ ਬੰਬਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦਾਦੀ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਅਸਥੀਆਂ (ਜੋ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਨ) ਲਾਹੌਰ ਦਫ਼ਨਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲ ਗਈ। ਇਹ ਬੰਬਾ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਤੋਂ ਲਾਹੌਰ ਪੁੱਜੀਆਂ। ਉਂਝੋ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਅਸਥੀਆਂ ਆਪਣੇ ਦਾਦੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਮਾਧ ਕੋਲ ਦਫ਼ਨਾ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੀ ਬੰਬਾ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਫਲੈਟੀਜ਼ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਰਹੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੰਗਲਾ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈ ਲਿਆ। ਉਹ ਦੋ ਸਾਲ ਇਸੇ ਬੰਗਲੇ ਵਿੱਚ ਰਹੀ। ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਫਾਰਸੀ ਉਸਤਾਦ ਦੀ ਮੰਗ ਸੰਬੰਧੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੀਰ ਕਰੀਮ ਬਖ਼ਸ਼ ਸਪਰਾ ਦੀ ਚੱਣ ਹੋਈ। ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੀ ਬੰਬਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਫ਼ਾਰਸੀ ਸਿੱਖ ਕੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਆਦਿ ਆਪ ਪੜ੍ਹੇ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਦਾਦਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਲਿਖੇ ਸਨ। ਪੀਰ ਕਰੀਮ ਬਖ਼ਸ਼ ਫ਼ਾਰਸੀ, ਅਰਬੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀ। ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੀ ਬੰਬਾ ਉਸ ਦੀ ਬੜੀ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੀ ਨੇ ਮਾਡਲ ਟਾਊਨ, ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਮਕਾਨ ਖ਼ਰੀਦ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਗੁਲਾਬ ਦੇ ਪੌਦੇ ਲਗਵਾਏ। ਉਹ ਗੁਲਾਬਾਂ ਦੀ ਸ਼ੋਦਾਈ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਖ਼ਾਸ ਕਮਰਾ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਲਾਹੌਰ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਚਿੱਤਰ, ਸੁਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਸ਼ਾਹੀ ਫ਼ਰਮਾਨ, ਹੀਰੋ-ਜਵਾਹਰਾਤ, ਹੀਰਿਆਂ ਲੱਗੇ ਲਿਬਾਸ, ਹੀਰਿਆਂ ਦੇ

ਕੀਮਤੀ ਹਾਰ ਬਕਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਰੱਖੇ ਸਨ। ਕਰੀਮ ਬਖ਼ਸ਼ ਦੀ ਬੀਵੀ ਨੂੰ ਹੀ ਉਸ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸੀ। ਉਹ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਂਦੀ, ਉਂਝੋ ਰੋਜ਼ ਦੀ ਨਾਲ ਸੈਰ 'ਤੇ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਈ ਕਰੀਮ ਬਖ਼ਸ਼ ਦੀ ਬੀਵੀ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਤਾਂ ਹੀਰੋ-ਜਵਾਹਰਾਤ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਬਿਖਰੇ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੁੰਦੀ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਸਾਂਝੇ ਕੇ ਰੱਖਦੀ ਪਰ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਵੀ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਕੇ ਆਨੰਦਿਤ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਇੱਥੋਂ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਹੀ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੀ ਬੰਬਾ ਨੇ ਕਿੰਗ ਐਡਵਰਡ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ (ਅਜੋਕੀ ਮੈਡੀਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਕਰ ਲਈ। ਉਹ 1939 ਵਿੱਚ ਮਰ ਗਈ। ਉਸ ਦੀ ਖ਼ਿਦਮਤ ਵਿੱਚ ਕਰੀਮ ਬਖ਼ਸ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬੀਵੀ ਸੀ। ਆਖ਼ਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਖ਼ਰੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਵੀ 10 ਮਾਰਚ 1957 ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਬੇਔਲਾਦ ਗੁਜ਼ਰ ਗਈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਆਖ਼ਰੀ ਰਸਮਾਂ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਕਰੀਮ ਬਖ਼ਸ਼ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗੋਰਾ ਕਬਰਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦਫ਼ਨਾ ਦਿੱਤਾ। 1957 ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ-ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਚੰਗੇ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਸਿੱਖ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਕਬਰ 'ਤੇ ਫ਼ਾਰਸੀ ਵਿੱਚ ਇੰਜ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

ਫ਼ਰਕ-ਏ-ਸ਼ਾਹੀ-ਓ-ਬੇਦਗੀ
ਬਰਖ਼ਸਤ
ਚੂਨ ਕਜ਼ਾ-ਏ-ਨਿਵਾਜ਼ਤਾ ਆਇਦ
ਪਿੱਛੇ
ਗਰ ਕਿਸੀ ਖ਼ਾਕ-ਏ-ਮੁਰਦਾ ਬਾਜ਼
ਕੁਨਦ

ਨਾ ਸ਼ਾਨਾਸਦ ਤਵੇਨਗਰ ਅਜ਼ ਦਰਵਾਜ਼ਾ
ਬੰਬਾ ਸਦਰਲੈਫ਼
ਜਨਮ: 1869
ਮੌਤ: 1957
ਆਰਮਾਗਾਹ: ਗੋਰਾ ਕਬਰਸਤਾਨ

ਲਕਬ: ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੀ
ਬੀਵੀ: ਡਾ. ਸੁਧਰਲੈਫ਼
ਬੰਬਾ: ਕੋਈ ਨਹੀਂ
ਮਾਂ-ਬਾਪ: ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ
ਸ਼ੁਕਰਚੱਕੀਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ
ਬੰਬਾ ਮੂਲਰ।

ਹਰ ਸਾਲ 10 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਪੈਲੇਸ ਖੁੱਲ੍ਹਣ 'ਤੇ ਕਰੀਮ ਬਖ਼ਸ਼ ਦੇ ਵੰਸ਼ਜ ਉਸ ਦੀ ਕਬਰ ਉੱਤੇ ਗੁਲਾਬ ਦੇ ਫੁੱਲ ਅਰਪਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਹੁਤੇ ਚਿੱਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਸਤਾਂ ਕਰੀਮ ਬਖ਼ਸ਼ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲੋਂ ਖ਼ਰੀਦ ਲਈਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਲਾਹੌਰ ਅਜਾਇਬਘਰ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹੀ ਕਿਲ੍ਹਾ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਜ਼ੀਨਤ ਬਣੀਆਂ ਹਨ। ਬਹੁਤੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਪੀਰ ਕਰੀਮ ਬਖ਼ਸ਼ ਦੇ ਬੇਟਿਆਂ ਅਤੇ ਪੋਤਿਆਂ ਕੋਲ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਤਫ਼ਸੀਲ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਪਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਕੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਖੋਜਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੀ ਕੈਥਰਿਨ ਨੇ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਵਾਇਆ। ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵੱਟ ਦਾ ਹੱਕ ਮੰਗਣ ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਸਰਗਰਮ ਸੀ। ਕਈ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੀ ਸੀ।

ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦੂਜੀ ਬੀਵੀ ਬਾਰੇ ਕਈ ਸਮੇਂ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਅੰਡਾ ਡਗਲਸ ਵਿੰਬਰਿਲ ਸੀ। ਕਈ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜੇ ਦੀ ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਲਿਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮਹਾਰਾਜੇ ਨਾਲ ਪੈਰਿਸ ਵਿੱਚ ਰਹੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰੂਸ ਰਿਹਾ, ਇਹ ਨਾਲ ਹੀ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਣੀ ਬੰਬਾ ਮੂਲਰ ਦੀ ਮੌਤ ਭਾਵ 1887 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਡਾ, ਮਹਾਰਾਜੇ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਜੇ ਦੀ ਇਸ ਬੀਵੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਪੌਲਾਇਨ ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੀ ਅੰਡਾ ਏਰਨਬਰਿਲ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਔਲਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬੰਸਾਵਲੀ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਲੀਵੁਡ ਦੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਡੈਸ਼ਟ ਕੋਲੈਕਟਰ ਬਾਬ ਗਾਡਰਡ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਵੰਸ਼ਜ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਬਾਰੇ ਅਖ਼ਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ great-great grandfather ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਖ਼ੂਨ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗਾਡਰਡ ਦੇ ਕੁਰਸੀਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਦਾਦਾ Charlie Goddard 1888 ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਜੋ ਇੱਕ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਬੰਬਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਨੌਕਰਾਣੀ ਸੀ। ਉਹ ਨੌਕਰਾਣੀ ਬਰਿਕਲਸ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਆਮ ਚਰਚਾ ਇਹ ਵੀ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੇ ਦਾ ਵੰਸ਼ਜ ਸੀ। ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਫਰੈਡਰਿਕ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਿਕਲਸ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ Charlie Goddard ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਚਰਚਾ ਇਹ ਵੀ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜੌਰਜ ਹਰਬਟ ਦਾ ਪੜਦਾਦਾ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਵਿਕਟਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਨੁਕਤੇ ਖੋਜ-ਤਲਬ ਹਨ।

ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਰਾਣੀ ਜਿੰਦਾ ਨਾਲ।

ਹੋਸਟ ਕਰਨ ਸਨ ਕਾ ਚਾਰ ਇਹ ਗਰਬਾਣੀ ਦਾ ਮਹਾਵਾਚ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੀ ਬੁੱਕਲ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਅਰਥ ਲੁਕਾਈ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਸਿਹਤਮੰਦੀ ਨਾਲ ਵੀ ਆਪਣੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ। ਅਵਸਥਾ ਕਿ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬੀ ਗੱਭਰੂਆਂ ਦੇ ਮਨ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਢਲਿਵੀ ਕਲਾ ਵਿਚ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਪਾਵਾਂ ਤੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਹੋੜ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਚਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰਨਾ ਸ਼ਬਦ ਮਹਿਜ਼ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਛੋਟੀ ਮੋਟੀ ਮਾਨਿਸਕ ਬੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਕੰਮ ਨੂੰ ਗੈਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਰ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰੂਸ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦਾਗਿਸਤਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਬਦਦੁਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਹ ਤੇਨੂੰ ਤੇਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਭੁੱਲ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਬਦਦੁਆ ਹੈ। ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਮਾਂ ਖੇਡ ਅਤੇ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਰਵਾਇਤਾਂ ਭੁੱਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਪਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਬਦਦੁਆ ਲੱਗ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਰਵਾਇਤੀ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਬਦਦੁਆ ਨੂੰ ਮੋਟਾ ਦਾ ਇਹ ਲੱਖ ਇੱਕ ਨਿਮਾਣਾ ਜਿਹਾ ਯਤਨ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਮਨ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਖੁੰਜੇ ਵਿਚ ਵਿਸਾਰ ਕੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਮੁੜ ਯਾਦ ਤਾਜ਼ਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਵੇ।

ਕਬੱਡੀ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਾਂ ਖੇਡ ਕਬੱਡੀ ਬਾਰੇ ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਖੇਡ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਸਦੀਆਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਚਲਤ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਨਾ ਵੀ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲਾਹੌਰੀ ਕਬੱਡੀ, ਮੀਆਂ ਵਾਲੀ ਦੀ ਕਬੱਡੀ, ਸਿਆਲਕੋਟ ਦੀ ਕਬੱਡੀ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰੀ, ਜਲੰਧਰੀ, ਕਬੱਡੀ, ਅੰਬਾਲਵੀ ਕਬੱਡੀ ਆਦਿ ਮਸ਼ਹੂਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬੱਡੀ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਕਬੱਡੀ ਅਤੇ ਲੰਬੀ ਕਬੱਡੀ ਜ਼ਰੂਰ ਕਬੱਡੀ ਦਾ ਹੀ ਵਿਕਸਿਤ ਰੂਪ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਗਰੁੱਪਿੰਗ ਦਾ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਰੇ ਵਾਰੀ ਦੋਹਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਹੇਠ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੋਈ ਵੇਲਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਸ ਖੇਡ ਦਾ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ਦਾ ਆਕਾਰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਖੇਡਣ ਲਈ 10 ਤੋਂ 30 ਫੁੱਟ ਦਾ ਅੰਧ ਵਿਆਸ ਲਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਗੋਲ ਚੱਕਰ ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਦੀ ਹੱਦ ਤੈਅ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਠੀਕਰੀ ਉਪਰ ਬੁੱਕ ਲਗਾ ਕੇ ਟਾਸ ਕਰ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਰੇਡਰ ਬਣੇਗੀ ਜਾਂ ਸਟਾਪਰ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੇਡਰ ਟੀਮ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਵਾਰ ਵਾਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਹੇਠ ਪਾਉਣ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਟਾਪਰ ਟੀਮ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਫਾ ਮਾਰ ਕੇ ਸਾਹ ਟੁੱਟਣ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਦੇ ਪਾਸੇ ਰੋਕਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਲੰਬੀ ਕਬੱਡੀ ਵਿਚ ਅਤੇ ਜੰਢਲ ਕਬੱਡੀ ਵਿਚ ਫਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੰਢਲ ਕਬੱਡੀ ਵਿਚ ਕਬੱਡੀ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜੱਫਾ ਮਾਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਰੋਕਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਲੰਬੀ ਕਬੱਡੀ ਵਿਚ ਕਬੱਡੀ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹੱਥ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹ ਮੁੱਕਣ ਉੱਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਕਬੱਡੀ ਛੂਹਣ ਛੂਹਾਈ ਵਿਚ ਹੀ ਇੱਕ ਖੇਡਣ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਸ ਵਿਚ ਕੁਝਤਰੀ ਦੇ ਵੀ ਹਲਕੇ ਅੰਸ਼ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਖਿੱਦੇ ਖੁੰਡੀ

ਇਸ ਖੇਡ ਨੂੰ ਹਾਕੀ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਰੂਪ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਰਕ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਕੀ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਆਕਾਰ ਦੀ ਬਾਲ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਆਕਾਰ ਦੀ ਹਾਕੀ ਸਟਿਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਖਿੱਦੇ ਖੁੰਡੀ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀ ਗੋਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ

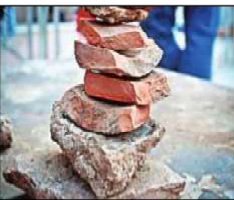
ਕਦੇ ਉਹ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕ੍ਰਿਕਟ, ਫੁੱਟਬਾਲ, ਚਿੜੀ ਛਿੱਕਾ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਖੇਡਾਂ ਬਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਖੇਡ ਕੇ ਮਨ ਪ੍ਰਚਾਵਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਸਨ ਜੋ ਹਰ ਪਿੰਡ, ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਮੁਹੱਲੇ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਚੰਗਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰੀਰਿਕ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਵੀ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡਾਂ ਲਈ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਜਾਂ ਕੋਚਿੰਗ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੈਸੇ ਖਰਚਦੇ ਪੈਂਦੇ ਸਨ। ਅੱਜ ਇਹ ਰਵਾਇਤੀ ਖੇਡਾਂ ਆਪਣੇ ਹੋਂਦ ਗੁਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੇਸ਼ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਵਾਇਤੀ ਖੇਡਾਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ

ਵਿਸਰ ਗਈਆਂ ਰਵਾਇਤੀ ਖੇਡਾਂ

ਹੋ ਉਹ ਚਮੜੇ ਦੀ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਕੱਪੜੇ ਦੀਆਂ ਲੀਰਾਂ ਨੂੰ ਲਪੇਟ ਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖੇਡਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਖੁੰਡੀ ਰੁੱਖ ਦੇ ਕਿਸੇ ਡੱਡੇ ਨੂੰ ਕੱਟ ਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਅੱਗੇ ਹਾਕੀ ਵਾਂਗ ਹੀ ਮੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਖਿਡਾਰੀ ਦੀ ਖੁੰਡੀ ਮੋਟੀ ਹੋਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਖੁੰਡੀ ਪਤਲੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਲੰਬੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਛੋਟੀ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਕੀ ਵਾਂਗ ਹੀ ਮੈਦਾਨ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਸਿਰਿਆਂ ਦੇ ਡੱਡੇ ਗੋਲ ਕੇ ਜਾਂ ਸਿੱਟੀ ਦੀਆਂ ਢੇਰੀਆਂ ਬਣ ਕੇ ਗੋਲ ਸਿੱਧ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਖੁੰਡੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਪਿੱਛੇ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਗੋਲਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਕੀ ਵਾਂਗ ਇਸ ਖੇਡ ਦੇ ਕੋਈ ਪੱਕੇ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਕੋਈ ਵੀ ਖਿਡਾਰੀ ਪੂਰੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਚਾਹੇ ਜਾਂ ਕੇ ਖੇਡ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਅਸਲ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਖਿਡਾਰੀ ਖੁੰਡੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਖਿਡਾਰੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਉਪਰ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਪਿੱਠੂ

10 ਤੋਂ 12 ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਇਹ ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪ ਅਤੇ ਪਸੰਦੀਦਾ ਖੇਡ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਡ ਨੂੰ ਖੇਡਣ ਲਈ ਚਾਰ ਪੰਜ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਠੀਕਰੀਆਂ ਇੱਕ ਪਾਲ ਵਿਚ ਖੜੀਆਂ ਕਰ ਲਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਠੀਕਰੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪਿੱਛੇ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਿੱਛੇ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਟੈਪਾ ਪੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਰੋਧੀ ਖਿਡਾਰੀ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਬੱਚ ਨਾ ਸਕੇ ਤਾਂ ਵਾਰੀ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਖਿਡਾਰੀ ਮੁੜ ਠੀਕਰੀਆਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਠੀਕਰੀਆਂ ਉਪਰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਲੱਗ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡਿੱਗ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੇ ਖਿਡਾਰੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਮਾਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਾਰੀ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਖਿਡਾਰੀ ਡਿੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ

ਠੀਕਰੀਆਂ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਪਾਲ ਖੜੀ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਾਲ ਖੜੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਵਾਰੀ ਚੱਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਬੱਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵਾਰੀ ਦੂਜੇ ਖਿਡਾਰੀ ਕੋਲ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਗੁੱਲੀ ਡੰਡਾ

ਇਹ ਖੇਡ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕ੍ਰਿਕਟ ਜਾਂ ਬੇਸ ਬਾਲ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਜੁਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਡ ਵਿਚ ਚਮੜੇ ਦੀ ਬਾਲ ਦੀ ਥਾਂ ਲੱਕੜ ਦੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਟੁੱਕੜੇ ਨੂੰ ਦੋਹਾਂ ਸਿਰਿਆਂ ਤੋਂ ਘੜ ਕੇ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਕੜੀ ਦੇ ਇੱਕ ਡੰਡੇ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਟੁੱਲ ਲਗਾ ਕੇ ਹਵਾ ਵਿਚ ਉਡਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸੇ ਡੰਡੇ ਨਾਲ ਹਵਾ ਵਿਚ ਉਡਦੀ ਹੋਈ ਗੁੱਲੀ 'ਤੇ ਵਾਰ ਕਰਕੇ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਵਾਹੇ ਗਏ ਗੋਲੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਸੁੱਟਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਿਡਾਰੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਗੁੱਲੀ ਨੂੰ ਟੁੱਲ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਹੇ ਗਏ ਗੋਲੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਸੁੱਟਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਦੀ ਗੁੱਲੀ ਉਪਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਾਰ ਖਾਲੀ ਨਾ ਚਲਾ ਜਾਵੇ। ਕ੍ਰਿਕਟ ਵਿਚ ਬੇਟ ਦੀ ਅਤੇ ਬੇਸ ਬਾਲ ਵਿਚ ਗੋਲ ਆਕਾਰ ਦੇ ਬੇਸ ਬੇਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਖੇਡ ਵਿਚ ਡੰਡੇ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਆਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਖੇਡਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗੋਲਾ ਵਾਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਡ ਵਿਚ ਜਿੰਨੇ ਚਾਹੁਣੇ ਖਿਡਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਜਦੋਂ ਗੁੱਲੀ ਡੰਡੇ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਬਚੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਖਿਡਾਰੀ ਜੋ ਡੰਡੇ ਦੇ ਮਦਦ ਨਾਲ ਗੁੱਲੀ ਨੂੰ ਟੁੱਲ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀ ਗੁੱਲੀ ਨੂੰ ਬਚਣ ਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਗੋਲੇ ਵਿਚ ਸੁੱਟਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਗੁੱਲੀ ਗੋਲੇ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਿਡਾਰੀ ਲੋਂ ਬਚ ਲਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਅਗਲਾ ਖਿਡਾਰੀ ਆਪਣੀ ਵਾਰੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਕੀੜੀ ਕੜਾਗ

ਇਸ ਖੇਡ ਨੂੰ ਜੇਡ ਖੜਾਗ, ਜੇਡ ਪਰਾਗਾ, ਡੰਡਾ ਡੁੱਕ, ਪੀਲ ਪਲਾਂਗਣ ਆਦਿ ਵੀ ਆਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਖੇਡ ਸੰਘਣੇ ਰੁੱਖਾਂ ਹੇਠ ਖੇਡੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਡ ਵਿਚ 10 ਤੋਂ 12 ਸਾਲ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਖੇਡਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਮੁੰਡੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਪੁੱਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਪੁੱਗ ਸਕਣ ਵਾਲਾ ਖਿਡਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਹੇਠ ਤਿੰਨ ਫੁੱਟ ਵਿਆਸ ਦਾ ਇੱਕ ਗੋਲਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਇੱਕ ਖਿਡਾਰੀ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਲੱਤ ਹੇਠ ਇੱਕ ਡੰਡਾ ਦੂਰ ਸੁੱਟਦਾ ਹੈ। ਖਿਡਾਰੀ ਦੇ ਉਹ ਡੰਡਾ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਤੱਕ ਬਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀ ਉਸ ਖਿਡਾਰੀ ਦੇ ਰੁੱਖ ਉਪਰ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਵਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਖਿਡਾਰੀ ਉਸ ਡੰਡੇ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਵਾਪਸ ਗੋਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੁੱਖ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਖਿਡਾਰੀ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਗੋਲੇ ਵਿਚ ਪਈ ਉਸ ਦੀ ਸੋਟੀ ਨੂੰ ਵਜ਼ਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਸੋਟੀ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਖਿਡਾਰੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਛੋਹ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਡੰਡੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸਿਰ ਵਾਰੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਖੇਡ ਚਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਪਰਾਗਾ, ਡੰਡਾ ਡੁੱਕ, ਪੀਲ ਪਲਾਂਗਣ ਆਦਿ ਵੀ ਆਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਖੇਡ ਸੰਘਣੇ ਰੁੱਖਾਂ ਹੇਠ ਖੇਡੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਡ ਵਿਚ 10 ਤੋਂ 12 ਸਾਲ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਖੇਡਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਮੁੰਡੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਪੁੱਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਪੁੱਗ ਸਕਣ ਵਾਲਾ ਖਿਡਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਹੇਠ ਤਿੰਨ ਫੁੱਟ ਵਿਆਸ ਦਾ ਇੱਕ ਗੋਲਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਇੱਕ ਖਿਡਾਰੀ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਲੱਤ ਹੇਠ ਇੱਕ ਡੰਡਾ ਦੂਰ ਸੁੱਟਦਾ ਹੈ। ਖਿਡਾਰੀ ਦੇ ਉਹ ਡੰਡਾ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਤੱਕ ਬਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀ ਉਸ ਖਿਡਾਰੀ ਦੇ ਰੁੱਖ ਉਪਰ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਵਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਖਿਡਾਰੀ ਉਸ ਡੰਡੇ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਵਾਪਸ ਗੋਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੁੱਖ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਖਿਡਾਰੀ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਗੋਲੇ ਵਿਚ ਪਈ ਉਸ ਦੀ ਸੋਟੀ ਨੂੰ ਵਜ਼ਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਸੋਟੀ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਖਿਡਾਰੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਛੋਹ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਡੰਡੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸਿਰ ਵਾਰੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਖੇਡ ਚਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਕੋਟਲਾ ਛਪਾਕੀ

ਇਹ ਖੇਡ ਛੂਹਣ ਛੂਹਾਈ ਦੀ ਹੀ ਦੂਜੀ ਵੇਰਗੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਜ਼ੀ ਕੋਟਲ ਦੀ ਮਾਰ ਕਹਿ ਕੇ ਵੀ ਪੁਕਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਖੇਡ 6 ਤੋਂ 12 ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਖੇਡ ਹੈ। ਅਜੇ ਵੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖੇਡਦੇ ਬੱਚੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਖੇਡ ਵਿਚ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਕੁਝ ਬੱਚੇ ਇੱਕ ਗੋਲ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਅੰਦਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਨੀਵੇਂ ਕਰਕੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਵੱਚਾੜ ਕੇ ਤਥਾਹਰ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਕੱਪੜੇ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਟਲਾ ਛਪਾਕੀ

ਜੁੱਸੇ ਗਾੜ ਆਈ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਅੱਗੇ ਪਿੱਛੇ ਦੇਖੇ ਉਹਦੀ ਸ਼ਾਮਲ ਆਈ ਹੈ ਬੋਲਦਾ ਹੋਇਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਗਰੋਂ ਗੋਲ ਚੱਕਰ ਦਾ ਗੱਤਾ ਦਿੰਦਾ ਤਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਹ ਗੋਲ ਚੱਕਰ ਦੇ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਬੱਚਿਆਂ ਕਿਸੇ ਕਿਸੇ ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਪਿੱਠ ਉਪਰ ਹੱਥ ਵਿਚਲੇ ਕੱਪੜੇ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕਰਕੇ ਉਹ ਕੱਪੜਾ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸੁੱਟ ਕੇ ਗੋਲ ਚੱਕਰ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੌੜਨ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਿਸ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੱਪੜਾ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਛੋਹਣ ਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕੋਟਲੇ ਮਾਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਬੱਚਾ ਛੋਹ ਲਿਆ ਜਾਸਕੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਵਾਰੀ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਦੌੜਨ ਵਾਲਾ ਬੱਚਾ ਗੋਲ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਖਾਲੀ ਹੋਈ ਥਾਂ ਉਪਰ ਬੈਠਣ ਦੀ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜਾ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ।

ਟਾਹਣਾਂ ਜਾਂ ਗੀਦੇ

ਇਹ ਖੇਡ ਵੀ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਬੇਹੱਦ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਖੇਡ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਡ ਵਿਚ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਸੁੱਟੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੀਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੱਥ ਨਾਲ ਇੱਕਠਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕਲੇ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਗੀਟਾ ਹਵਾ ਵਿਚ ਉਡਾਕ ਕੇ ਉਸੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਪਈਆਂ ਗੀਦੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਵੱਧ ਤਾਂ ਵੱਧ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਦੋ ਟੋਲੇ ਕੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਇੱਕਠੀਆਂ ਹੋ ਕੇ ਖੇਡਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਖੇਡਣ ਲਈ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਦੋ ਫੁੱਟ ਵਿਆਸ ਦਾ ਇੱਕ ਗੋਲਾ ਵਾਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਉਸ ਚੱਕਰ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜ ਗੋਲ ਆਕਾਰ ਦੇ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਪੱਥਰ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਹੱਥ ਵਿਚ ਆ ਸਕਣ, ਇਸ ਖੇਡ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਵਾਰੀ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਕੁੜੀ ਸਾਰੀਆਂ ਗੀਦੀਆਂ ਨੂੰ ਹੱਥੀ ਜਿੱਥੇ ਗੋਲ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਸੁੱਟਦੀ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 28 'ਤੇ)

ਵਿਸਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ

1. ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦੀ ਆਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਦਾ ਮੁੜ ਪ੍ਰਚਾਵੇ ਦੇ ਇਸ ਸਾਧਨ ਵੱਲ ਮੁੜ ਜਾਣਾ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਦਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ।
3. ਪੇਸ਼ਾ ਬੱਚਿਆਂ ਉਪਰ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਪੈਣਾ।
4. ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਡਣ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਂਵਾਂ ਦਾ ਸੀਮਤ ਹੋਣਾ।
5. ਬੱਚਿਆਂ ਉਪਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਦਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ।
6. ਕ੍ਰਿਕਟ ਆਦਿ ਪੇਂਡੂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਉਸਾਰੂ ਹੋਣਾ।
7. ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਚੋਟ ਦੀਆਂ ਵਧੇਰੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹੋਣਾ।
8. ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨਾਂ ਦਾ ਸੀਮਤ ਹੋਣਾ।

ਹਰਿਆਣਾ: ਮੇਵਾਤ 'ਚ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਦੀ ਮਸਜਿਦ 'ਚ ਅੱਗ, ਇਮਾਮ ਦੀ ਮੌਤ, ਹੁਣ ਕੀ ਹਾਲਾਤ ਹਨ

ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਮਦਦ ਮੰਗੀ ਹੈ-ਵਿਜ

ਸੂਬੇ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਨਿਲ ਵਿੱਜ ਮੁਤਾਬਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਹਾਲੀ ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਅਰਥ ਸੈਨਿਕ ਬਲਾਂ ਦੀਆਂ ਵਾਧੂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਏਅਰ ਡਰੋਪ ਕਰਕੇ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਉਥੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਤੇ ਉੱਥੇ ਜੋ ਹਾਲਾਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਫੋਰਸ ਨੂੰ ਭੇਜ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਫੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਲਵਲ ਦੇ ਸਿਹਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਜਖ਼ਮੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਮੈਡੀਕਲ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਭੱਜ ਕੇ ਜਾਨ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਥਰਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅੱਗ ਲਗਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਇਲਾਕਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਹਾਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੁਖਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ। ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਕਲ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੈ।

ਭਾਈਚਾਰਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ

ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੁੱਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਸਭ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਆਖੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਭਾਈਚਾਰਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੇਵਾਤ @ਚ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਸੈਕਟਰ 57 @ਚ ਸਥਿਤ ਮਸਜਿਦ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਹੈ। ਖ਼ਬਰ ਏਜੰਸੀ ਪੀਟੀਆਈ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੋ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਮਸਜਿਦ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਦਿਲਨਵਾਜ਼ ਪਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, -ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਇਮਾਮ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਦੇ ਹੋਰ ਲੋਕ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ ਹਨ। + ਇਸ ਖ਼ਬਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਬੀਬੀਸੀ ਨੇ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਪੱਖ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਿਆ।

ਇਮਾਮ ਸਾਦ ਦੇ ਭਰਾ ਸ਼ਾਦਾਬ ਅਨਵਰ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, -ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਹੀ ਦੇਖ ਸਕਿਆ। ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਮੁਰਦਾਘਰ ਵਿੱਚ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਔਫ਼ਾਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਵਾਵਾਂਗੇ। ਮੇਰਾ ਭਰਾ ਪਿਛਲੇ ਸੱਤ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਇਸ ਮਸਜਿਦ ਦਾ ਇਮਾਮ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਦੀ ਉਮਰ ਸਿਰਫ਼ 22 ਸਾਲ ਸੀ।

ਸ਼ਾਦਾਬ ਨੇ ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਸਾਂਝੇ 11 ਵਜੇ ਸਾਦ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਦਸ਼ਮਦੇ ਹਨ, -ਅਸੀਂ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਨੇ ਘਰ ਪਰਤਣਾ ਸੀ। ਉਸ ਕੋਲ ਟਿਕਟ ਸੀ।

@ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕਰਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਹੁਣ ਮਾਹੌਲ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਹਾਲਾਤ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ, ਮਸਜਿਦ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਾ ਆਉਣਾ। ਇਹੀ ਆਖਰੀ ਗੱਲ ਸੀ ਜੋ ਮੇਰੀ ਉਸ ਨਾਲ ਹੋਈ।

ਮੌਨ ਮਾਨੇਸਰ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਲਈ ਟੀਮਾਂ ਰਵਾਨਾ

ਮੌਨ ਮਾਨੇਸਰ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿੰਦਾ ਸਾੜੇ ਗਏ ਨਾਸਿਰ ਜੁਨੈਦ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੁਲਜ਼ਮ ਹਨ ਤੇ ਫ਼ਰਾਰ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਨ ਮਾਨੇਸਰ ਦੇ ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਪੱਥਰਬਾਜ਼ੀ ਹੋਈ। ਮੇਵਾਤ ਦੇ ਲੋਕ ਮੌਨ ਮਾਨੇਸਰ ਦੇ ਸੋਭਾ ਯਾਤਰਾ @ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਬੀਬੀਸੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ ਮੀਨਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੌਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਰਤਪੁਰ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਵੀ ਮੇਵਾਤ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਮੌਨ ਮਾਨੇਸਰ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਨੂੰਹ @ਚ ਆਯੋਜਿਤ ਇੱਕ ਰੈਲੀ @ਚ ਆਪਣੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਭਰਤਪੁਰ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ (ਐਸਪੀ) ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ @ਤੇ ਦੱਸਿਆ, -ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ ਨੂੰਹ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਰਤਪੁਰ ਦੇ ਗੋਪਾਲਗੜ੍ਹ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਔਫ਼ਾਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਗੋਪਾਲਗੜ੍ਹ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਰਾਮ ਨਰੇਸ਼ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, -ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਕਈ ਟੀਮਾਂ ਮੌਨ ਮਾਨੇਸਰ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਮੌਨ ਦੇ ਨੂੰਹ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ ਨੂੰ ਨੂੰਹ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਫਰੀਦਾਬਾਦ @ਚ ਸਕੂਲ ਬੰਦ ਇਸ ਹਿੰਸਾ ਮਗਰੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਨ ਹੋਈ ਅਲਹਾਤ @ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਨੂੰਹ ਦੇ ਲਾਗੇ ਪੈਂਦੇ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਫਰੀਦਾਬਾਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਬੰਦ ਰੱਖਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ @ਚ ਕਿਹਾ, ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਆਂਢੀ ਨੂੰਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ @ਚ ਸੜਕ ਨੂੰ ਜਾਮ ਕਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਦਿਆਂ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਬੰਦ ਰਹਿਣਗੇ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਰੀਦਾਬਾਦ ਪ੍ਰਸ਼ਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਨੂੰਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਫਿਰਕੂ ਤਣਾਅ ਦੇ ਬਾਅਦ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਦੇ ਹੋਏ, ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਫਰੀਦਾਬਾਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਕਚਿਰੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, @ਚ ਛੁੱਟੀ ਰਹਿਣਗੇ। ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਗੇ।

ਹਿੰਸਾ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਖੱਟਰ ਨੇ ਇਸ ਹਿੰਸਾ @ਤੇ ਬਿਆਨ

ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, @@ਅੱਜ ਦੀ ਘਟਨਾ ਮੰਦਭਾਗੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ @ਤੇ ਬਖਸ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵੀਐੱਚਪੀ ਨੇ ਹਮਲੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਿਹਾ

ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ (ਵੀਐੱਚਪੀ) ਨੇ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ। ਵੀਐੱਚਪੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਆਲੋਕ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ, @ਅੱਜ ਬਿਜ਼ ਮੰਡਲ ਯਾਤਰਾ ਮੇਵਾਤ ਦੇ ਨੂੰਹ ਸਥਿਤ ਨਲਹਨ ਮਹਾਦੇਵ ਮੰਦਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਲਾਭਿਸ਼ੇਕ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਰ ਨਹੀਂ, ਹਰ ਸਾਲ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਪੱਥਰ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਬਾਅਦ ਹੀ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਮਲਾ

ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਕੈਮਰੇ ਤੋੜੇ ਤੇ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ - ਅਸਲਮ ਖਾਨ

ਬੀਬੀਸੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਰਿਆਣਾ ਐਂਜੂਮਨ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮੁਹੰਮਦ ਅਸਲਮ ਖਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, -ਮੇਵਾਤ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ ਸੋਮਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੀ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸੂਰੱਖਿਆ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਅਸਲਮ ਖਾਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, ਸਥਾਨਕ ਥਾਣੇ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਸਜਿਦ ਦੀ ਸੂਰੱਖਿਆ ਪੁਲਿਸ ਕਰੇਗੀ। ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ ਮਸਜਿਦ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਰਹੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਇਮਾਮ ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਿੰਤਾ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। @ਅਸਲਮ ਖਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, @ਅਸੀਂ ਮਗਰੀਬ ਦੀ ਨਮਾਜ਼ ਅਦਾ ਕਰਕੇ ਮਸਜਿਦ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਏ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਫਿਰ 12 ਵਜੇ ਤੋਂ 12.30 ਵਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਚਾਨਕ ਮਸਜਿਦ @ਤੇ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਕੈਮਰੇ ਤੋੜੇ ਗਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, @ਅਸਲਮ, ਮੂਲ ਰੂਪ ਤੋਂ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਇਮਾਮ ਨੂੰ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਖੁਰਸ਼ੀਦ ਨਾ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਜਾ ਆਈਸੀਯੂ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। 2004 ਵਿੱਚ, ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਵਿੱਚ 17 ਮੰਦਰਾਂ, 2 ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ, ਇੱਕ ਚਰਚ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਮਸਜਿਦ ਉਸੇ ਜ਼ਮੀਨ @ਤੇ ਬਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਊ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਮਸਜਿਦ ਹੈ। ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਇੱਥੇ ਨਮਾਜ਼ ਅਦਾ ਕਰਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਸੀ ਹਿੰਸਾ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਲੰਬੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਮੇਵਾਤ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਨੂੰਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੱਢੀ ਜਾ ਰਹੀ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਦੋ ਯਤੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹਿੰਸਕ ਝੜਪਾਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਆਈਆਂ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੱਥਰਬਾਜ਼ੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਿੰਸਾ ਮਗਰੋਂ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਤਣਾਅ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਸੂਰੱਖਿਆ ਬਲ ਤੈਨਾਤ ਹਨ। 2 ਅਗਸਤ ਤੱਕ ਇੰਟਰਨੈੱਟ @ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 144 ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਤੋਂ ਬੀਬੀਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸਤ ਸਿੰਘ ਮੁਤਾਬਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਝੜਪਾਂ ਵਿੱਚ 20 ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੋਕ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ, ਅਲ ਆਵਿਆ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਮਾਠੀਖੇੜਾ ਵਿੱਚ 3, ਪੁਲਹਾਨਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ, ਨੂੰਹ ਸੀਐੱਚਸੀ ਵਿੱਚ ਅੱਠ, ਤਾਵੜੂ ਸੀਐੱਚਸੀ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹਸਨ ਖਾਨ ਮੇਵਾਤੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਨਲਹਤ ਵਿੱਚ 5 ਜ਼ਖ਼ਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੜਕਲੀ ਚੱਕ ਅਤੇ ਪਿੰਨ ਗਵਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਈ ਹੋਰ ਛੋਟੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਛੋਟੀਆਂ ਮੋਟੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਹਨ। ਨੂੰਹ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸ਼ਾਹਿਦ ਮੁਤਾਬਕ, ਇੱਥੇ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬਵਾਲ ਮਥਿਆ, ਕਈ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਅੱਗ ਨਾਲ ਸਾੜ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਦਰਅਸਲ, ਮੇਵਾਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਅਤੇ ਬਸੰਗ ਦਲ ਨੇ ਯਾਤਰਾ ਕੱਢਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਮੌਨ ਮਾਨੇਸਰ ਨੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖੀ ਸੀ। ਮੌਨ ਨੇ ਬਕਾਇਆ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਹ ਮਾਂ-ਪੁੱਤ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 35 ਸਾਲ ਹੰਢਾਉਣਾ ਪਿਆ ਇਕਲਾਪਾ ਤੇ ਵਿਛੋੜਾ, ਹੁਣ ਹੜ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਰਵਾਇਆ ਮੇਲ

ਸੀ। ਉਭੀਕ ਪੁੱਤਰੀ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਂ-ਪੁੱਤ ਦੇ ਮੇਲ ਦੀਆਂ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਮਾਂ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਦੋਂ ਲਿਆ ਤਾਂ ਕਈਆਂ ਦਾ ਗੱਚ ਭਰ ਆਇਆ। ਜਗਜੀਤ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਮੇਲ ਵਾਲੀ ਉਭੀਕ ਤਾਂ ਮੁੱਕ ਗਈ ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ 10ਵੀਂ ਜਮਾਤ 'ਚ ਸੀ ਤਾਂ ਦਾਦੀ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣੀਆਂ ਮਾਂਵਾਂ ਤੋਂ ਵਿਛੋੜੇ ਕਈ ਬੱਚੇ ਅੱਜ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ 'ਚਮਤਕਾਰ' ਦੀ ਉਭੀਕ ਵਿੱਚ ਹਨ।

ਉਹ ਕਾਦੀਆਂ ਆ ਕੇ ਵੱਸ ਗਏ ਸਨ। ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਾਵੁਕ ਹੁੰਦੇ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਕਿਸੇ ਗਈਆਂ। ਮਾਂ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਦੋਂ ਲਿਆ ਤਾਂ ਕਈਆਂ ਦਾ ਗੱਚ ਭਰ ਆਇਆ। ਜਗਜੀਤ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਮੇਲ ਵਾਲੀ ਉਭੀਕ ਤਾਂ ਮੁੱਕ ਗਈ ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ 10ਵੀਂ ਜਮਾਤ 'ਚ ਸੀ ਤਾਂ ਦਾਦੀ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣੀਆਂ ਮਾਂਵਾਂ ਤੋਂ ਵਿਛੋੜੇ ਕਈ ਬੱਚੇ ਅੱਜ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ 'ਚਮਤਕਾਰ' ਦੀ ਉਭੀਕ ਵਿੱਚ ਹਨ।

ਜਦੋਂ ਮਾਂ-ਪਿਓ ਬਾਰੇ ਦਾਦੇ ਨੇ ਤੋੜੀ

ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੁਤਾਬਕ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀ ਨੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣੇ ਮਾਪੇ ਸਮਝਦੇ ਰਹੇ। ਜਗਜੀਤ ਬੀਬੀਸੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, "ਦਾਦੀ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅਚਾਨਕ ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਆਪਣੇ ਘਰ 'ਚੋਂ ਹੀ ਕੁਝ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਦਾਦਾ ਜੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਚੁੱਪੀ ਤੋੜੀ ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਹਨ।" "ਹਾਲਾਂਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਦੇ ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪਾਲਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਪਲ ਮੇਰੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਫਟਕਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਇਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਂ 6 ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ 'ਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।" ਜਗਜੀਤ ਮੁਤਾਬਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਕੋਲੋਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੂਰਾ ਸੱਚ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਪਰ ਕਦੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਜੁਟਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, "ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਪਤਾ ਸੀ, ਮੇਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਕਦੇ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਪਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਦੌਰਾਨ ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਵੀ ਦੁਨੀਆਂ ਛੱਡ ਗਏ। ਲਗਭਗ ਪੰਜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਮਾਂ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਘਰ ਛੱਡ ਗਈ।" ਮੈਨੂੰ ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀ ਨੇ ਹੀ ਪਾਲਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਦੀ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦਾਦਾ ਜੀ ਵੀ ਦੁਨੀਆਂ ਛੱਡ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੈਂ ਦੱਸਤਾ ਜਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਆਪਣੀਆਂ ਮਾਂਵਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਦੁਖ-ਸੁਖ ਸਾਂਝਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ 'ਚ ਸਿਰ ਰੱਖ ਕੇ ਪਿਆਰ ਲੈਂਦਾ।"

ਜਦੋਂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ 35 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਬੇਬੇਕ ਪਲ ਭਾਵੁਕ ਸਨ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ ਨੇ ਦਸਤਕ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਚੇਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਬਚਪਨ ਦਾ ਉਹ ਵੇਲਾ ਜ਼ਰੂਰ ਉੱਕਰਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਰੱਜ ਕੇ ਲਾਡ-ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹੀ ਲਾਡ ਪਿਆਰ ਪੂਰੇ 35 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਵਾਰ ਰੱਜ ਨਾ ਹੋਇਆ ਪਰ 35 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਭੀਕ ਜ਼ਰੂਰ ਮੁੱਕ ਗਈ। ਇਹ ਉਸ ਵਿਛੋੜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਉਭੀਕ ਸੀ ਜੋ ਗਲਾਤਾ ਕਾਰਨ ਪੈ ਗਈ

ਜਦੋਂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ 35 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਬੇਬੇਕ ਪਲ ਭਾਵੁਕ ਸਨ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ ਨੇ ਦਸਤਕ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਚੇਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਬਚਪਨ ਦਾ ਉਹ ਵੇਲਾ ਜ਼ਰੂਰ ਉੱਕਰਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਰੱਜ ਕੇ ਲਾਡ-ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹੀ ਲਾਡ ਪਿਆਰ ਪੂਰੇ 35 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਵਾਰ ਰੱਜ ਨਾ ਹੋਇਆ ਪਰ 35 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਭੀਕ ਜ਼ਰੂਰ ਮੁੱਕ ਗਈ। ਇਹ ਉਸ ਵਿਛੋੜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਉਭੀਕ ਸੀ ਜੋ ਗਲਾਤਾ ਕਾਰਨ ਪੈ ਗਈ

ਜਦੋਂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ 35 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਬੇਬੇਕ ਪਲ ਭਾਵੁਕ ਸਨ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ ਨੇ ਦਸਤਕ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਚੇਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਬਚਪਨ ਦਾ ਉਹ ਵੇਲਾ ਜ਼ਰੂਰ ਉੱਕਰਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਰੱਜ ਕੇ ਲਾਡ-ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹੀ ਲਾਡ ਪਿਆਰ ਪੂਰੇ 35 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਵਾਰ ਰੱਜ ਨਾ ਹੋਇਆ ਪਰ 35 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਭੀਕ ਜ਼ਰੂਰ ਮੁੱਕ ਗਈ। ਇਹ ਉਸ ਵਿਛੋੜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਉਭੀਕ ਸੀ ਜੋ ਗਲਾਤਾ ਕਾਰਨ ਪੈ ਗਈ

ਮੇਰੇ ਲਈ 35 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। 35 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਸੀ ਜੋ ਖ਼ਤਮ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁੱਖ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਨੇ ਹੰਢਾਇਆ ਮੁੜ ਮਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਹਾਲ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਹੀ ਦੁਆਵਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਬੇਹਾਲ ਸੀ ਪਰ ਮਾਂ ਦਾ ਵੀ ਰੋ ਰੋ ਕੇ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਸੀ ਅੱਜ ਮੇਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਚ ਸਫਲ ਦਿਨਸਾਨ ਸੀ ਤੇ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਕੋਈ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਸਕੇ, ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਤੱਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ, ਮਾਹੌਲ ਕਾਫੀ ਭਾਵੁਕ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਮੇਰੀ ਸੱਚਾਈ ਕਿਉਂਕਿ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਪਤਾ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ 'ਚ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਦਦ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਚ ਵਿਛੋੜੇ ਲਈ ਮੈਂ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਗਈ ਮੈਂ ਉਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ ਅਤੇ ਮਾਂ ਦੀ ਦੁਆ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੀ ਸੱਚਾਈ ਕਈ ਇਸ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਆਇਆ ਅਤੇ ਮਾਂ ਤੱਕ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਦੱਬ ਕੇ ਰੱਖੀ, ਮੇਰਾ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਮਚਾਈ ਹਾਹਾਕਾਰ

ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੇ ਨੇ ਸਿਰਫ 9 ਕਿਲੋ ਚੌਲ, ਜਾਣੋਂ ਕੀ ਹੈ ਵਜ੍ਹਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ (ਰਾਜ ਗੋਗਨਾ)-ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਫੂਡ ਸਟੋਰ ਅਤੇ ਰਿਟੇਲ ਸਟੋਰ, ਹਰ ਥਾਂ ਤੇ ਚੌਲ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ @ਵੈਨ ਫੈਮਿਲੀ-ਵੈਨ ਪੈਕਟ ਰਾਈਸ ਰੂਲ @ ਦਾ ਇੱਥੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਖਰ ਏਨਾ ਰੋਲਾ-ਰੋਪਾ ਹਾਹਾਕਾਰ ਕਿਉਂ ਮਾਂਚਿਆ ਹੈ? ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ, ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਸੀਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕਣਕ ਜਾਂ ਆਟੇ ਲਈ ਲੰਬੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੀਲਕਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰ ਅਤੇ ਪੈਟਰੋਲ ਲਈ ਲੰਬੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ 'ਚ ਖੜ੍ਹਦੇ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਭਾਰਤ 'ਚ ਵੀ ਗੈਸ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ 'ਚ ਲੰਬੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਅਜਿਹਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਹੋਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਰਿਟੇਲ ਸਟੋਰਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉੱਥੇ ਵੱਸੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏਸ਼ੀਆਈ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, 20 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ 'ਗੈਰ ਬਾਸਮਤੀ ਚਿੱਟੇ ਚੌਲ' ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਾਸਮਤੀ ਚੌਲ (ਪਾਰਬੀਲਡ ਰਾਈਸ) ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ ਦੀ ਅਜੇ ਵੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਐਲ-ਨੀਨੋ ਕਾਰਨ ਮੌਸਮੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ, ਮੁੱਖ ਝੋਨੇ ਦੀ ਫਸਲ ਵਾਲੇ

ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੀਂਹ, ਹੜ੍ਹ ਵਰਗੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਬਰਾਮਦ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਖਬਰ ਇੱਥੇ ਜੰਗਲ ਦੀ ਅੱਗ ਵਾਂਗ ਫੈਲ ਗਈ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਰਿਟੇਲ ਸਟੋਰਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਲੰਬੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਲੱਗ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਚੌਲਾਂ ਦੇ ਕਈ ਪੈਕਟ ਖਰੀਦਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਹੁਣ ਪੈਨਿਕ ਬਾਇਗ ਅਤੇ 'ਵੈਨ ਚੌਲ' ਦੀ ਸਟੋਰਡਰ ਪੈਕਿੰਗ 20 ਪੈਂਟ ਯਾਨੀ 9.07 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਸਦੀ ਕੀਮਤ 16 ਤੋਂ 18 ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਹੁਣ 50 ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੁਦਰਾ ਫੰਡ (ਆਈਐਮਐਫ) ਨੇ ਵੀ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਆਈਐਮਐਫ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਪਿਏਰੋ-ਓਲੀਵੀਅਰ ਗੋਰਿਸ਼ਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇਹ ਫੂਡ ਪ੍ਰਾਈਸ ਇੰਫਲੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਯੂਕਰੇਨ ਬਲੈਕ ਸੀ ਗ੍ਰੈਨ ਐਕਸਪੋਰਟ ਭੀਲ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਅਨਾਜ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ 10-15 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਵਾਧਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ। ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਬਰਾਮਦਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਚੌਲਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਦਾ ਲਗਭਗ 40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ 140 ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉੱਚ ਕਾਦੀਆਂ ਆ ਕੇ ਵੱਸ ਗਏ ਸਨ। ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਾਵੁਕ ਹੁੰਦੇ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਕਿਸੇ ਗਈਆਂ। ਮਾਂ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਦੋਂ ਲਿਆ ਤਾਂ ਕਈਆਂ ਦਾ ਗੱਚ ਭਰ ਆਇਆ। ਜਗਜੀਤ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਮੇਲ ਵਾਲੀ ਉਭੀਕ ਤਾਂ ਮੁੱਕ ਗਈ ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ 10ਵੀਂ ਜਮਾਤ 'ਚ ਸੀ ਤਾਂ ਦਾਦੀ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣੀਆਂ ਮਾਂਵਾਂ ਤੋਂ ਵਿਛੋੜੇ ਕਈ ਬੱਚੇ ਅੱਜ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ 'ਚਮਤਕਾਰ' ਦੀ ਉਭੀਕ ਵਿੱਚ ਹਨ।

ਉੱਚ ਕਾਦੀਆਂ ਆ ਕੇ ਵੱਸ ਗਏ ਸਨ। ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਾਵੁਕ ਹੁੰਦੇ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਕਿਸੇ ਗਈਆਂ। ਮਾਂ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਦੋਂ ਲਿਆ ਤਾਂ ਕਈਆਂ ਦਾ ਗੱਚ ਭਰ ਆਇਆ। ਜਗਜੀਤ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਮੇਲ ਵਾਲੀ ਉਭੀਕ ਤਾਂ ਮੁੱਕ ਗਈ ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ 10ਵੀਂ ਜਮਾਤ 'ਚ ਸੀ ਤਾਂ ਦਾਦੀ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣੀਆਂ ਮਾਂਵਾਂ ਤੋਂ ਵਿਛੋੜੇ ਕਈ ਬੱਚੇ ਅੱਜ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ 'ਚਮਤਕਾਰ' ਦੀ ਉਭੀਕ ਵਿੱਚ ਹਨ।

ਪੁਲਿਸ ਬਨਾਮ ਪੁਲਿਸ: ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਗੋਲੀਕਾਂਡ ਚ ਅਹਿਮ ਸਬੂਤ ਜਿਪਸੀ ਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਮੋਗਾ ਪੁਲਿਸ ਕਿਉਂ ਹੋ ਰਹੀ ਤਰਲੋਮੱਛੀ

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਇੱਕ ਪਾਇਲਟ ਜਿਪਸੀ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ (ਕਸਟਡੀ) ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਿਛਲੇ 4 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਇਲਟ ਜਿਪਸੀ ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੀ ਵਪੀਕ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੋਗਾ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਜਿਪਸੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਸਟਡੀ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ 29 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਿਪਸੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਗਠਿਤ ਵਪੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਪੁਲਿਸ ਨੌਨਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਤੋਂ ਲੈਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 14 ਅਕਤੂਬਰ, 2015 ਨੂੰ ਫਰੀਦਕੋਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਿੱਖਾਂ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਹੋਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬਰਗਾੜੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਥਿਤ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਰੋਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਜਿਪਸੀ ਮੋਗਾ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ ਚਰਨਜੀਤ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਪਾਇਲਟ ਗੱਡੀ ਸੀ, ਜੋ ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਪੁਲਿਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਸੁਮੇਧ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ, ਮੁਅੱਤਲ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਪਰਮਰਾਜ ਸਿੰਘ ਉਮਰਾਨਗਲ, ਸਾਬਕਾ ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਰਮਾ, ਐੱਸਪੀ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਬਾਜਾਖਾਨਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਐੱਸਐੱਚਓ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁਲਾਰ, ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਐੱਸਐੱਚਓ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੁਰੇਲ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਅਤੇ ਕਾਰ ਡੀਲਰ ਪੰਕਜ ਬਾਸਲ ਨੂੰ ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਕਾਂਡ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪ੍ਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਲਜ਼ਮ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਾਅਦਾਗਾ ਗਵਾਹ ਬਣ ਗਏ ਸਨ। ਜਿਪਸੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤ ਕਿਉਂ ਹੈ?

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਈਜੀਪਰਮਰਾਜ ਸਿੰਘ ਉਮਰਾਨਗਲ, ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਰਮਾ, ਐੱਸਪੀ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਡੀਐੱਸਪੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪ੍ਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਮਲਾਵਰ ਕਰਕੇ ਚਰਨਜੀਤ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਪਾਇਲਟ ਜਿਪਸੀ ਉੱਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਪ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰਕੇ ਝੂਠੇ ਸਬੂਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਝੂਠੇ ਸਬੂਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਪੁਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ @ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਵੀ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ @ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਜਦਕਿ ਪੁਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਜਿਪਸੀ @ਤੇ ਗੋਲੀ ਨਹੀਂ ਚਲਾਈ ਸੀ। ਐੱਸਐਮਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਅਤੇ ਪੰਕਜ ਬਾਸਲ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਐੱਸਪੀ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਫਰੀਦਕੋਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਤੇ ਜਿਪਸੀ 'ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ 2 ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 (ਕਤਲ) 'ਤੇ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ 'ਤਹਿਤ ਥਾਣਾ ਬਾਜਾਖਾਨਾ ਵਿਖੇ ਐੱਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਜਿਪਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਨੰਬਰ ਪੀਬੀ 29-1-9612 ਹੈ, ਉਹ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਮ @ਤੇ ਹੈ।

ਜਿਪਸੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਖਾਸ ਗੱਲਾਂ:

ਇਹ ਜਿਪਸੀ ਮੋਗਾ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ ਚਰਨਜੀਤ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਪਾਇਲਟ ਗੱਡੀ ਸੀ। ਇਸ ਜਿਪਸੀ ਨੂੰ ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਗੋਲੀਕਾਂਡ @ਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 4 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮੋਗਾ ਪੁਲਿਸ ਇਸ ਜਿਪਸੀ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੜਾਈ ਰਹੀ ਹੈ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੋਗਾ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਜਿਪਸੀ ਨੂੰ ਕਸਟਡੀ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਲਈ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮਾਰਚ 2019 ਵਿੱਚ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੋਗਾ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਜਿਪਸੀ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੀ ਕਿਹਾ?

ਜੁੜੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਚੇਤਨ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਪਸੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਂਚ ਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜਿਪਸੀ ਨੂੰ ਸਪੁਰਦਗੀ @ਤੇ ਛੱਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਜਿਪਸੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ/ਹਾਦਸੇ ਜਿਪਸੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਫਰੀਦਕੋਟ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਤਵੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੋਗਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਾਲ 2019 ਵਿੱਚ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੀ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਮੋਗਾ ਨੇ ਐੱਸਐਮਟੀ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਬਰਗਾੜੀ ਬੇਅਦਬੀ ਤੇ ਬਹਿਬਲਕਲਾਂ-ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਗੋਲੀਕਾਂਡ

- 1 ਜੂਨ 2015 ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੀੜ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬੁਰਜ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਤੋਂ ਲਾਪਤਾ ਹੋਈ। 12 ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਗ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਬਰਗਾੜੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲੇ।
- 14 ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਨੂੰ ਬੇਅਦਬੀ ਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੋਟਕਪੂਰਾ @ਚ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੁਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਦੇੜਨ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਕੀਤਾ।
- ਇਸੇ ਦਿਨ ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਈ ਝੜਪ @ਚ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਈ ਗਈ ਗੋਲੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।
- ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਇੱਕ ਮੁਲਜ਼ਮ ਮਹਿੰਦਰਾ ਬਿੰਦੂ ਦਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕਤਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।
- ਸਿੰਘ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਲਖਬੀਰ ਦਾ ਕਤਲ
- 15 ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਨੂੰ ਸਿੰਘ ਬਾਰਡਰ ਉੱਤੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਕੁਝ ਨਿਹੰਗਾਂ ਨੇ ਤਰਨਤਾਰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।
- ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਉੱਤੇ ਨਿਹੰਗਾਂ ਨੇ ਸਰਬਲੋਹ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਸੀ।
- ਉਸ ਦੀ ਲੋੜ ਤੇ ਬਾਂਹ ਵੱਚ ਕੇ ਬੈਰੀਕੇਡ ਨਾਲ ਟੇਗ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।
- 18 ਦਸੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਰਾਸਾ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪਾਠ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ਖਸ ਦੀ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਗੋਲੀਬਾਜ਼ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੋਗਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਪਸੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਪਸੀ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਕਲਿੱਕ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਵਸਤੂ ਸੂਚੀ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਜਿਪਸੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਛੇੜਛਾਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਜਿਪਸੀ ਦੇ ਰੋਸ ਜਾਂ ਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬਦਲੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਭਰੋਸੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ। ਮੋਗਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਜਿਪਸੀ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਰਕ ਅਸਥਾਈ ਅਤੇ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੋਣਤੀ ਕਿ ਗੋਲੀਬਾਜ਼ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ

ਦੇ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਜਿਪਸੀ ਨੂੰ ਸਪੁਰਦਗੀ @ਤੇ ਛੱਡਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। 29 ਜੁਲਾਈ, 2023 ਨੂੰ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੀ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੋਗਾ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜਿਪਸੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ? ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸੁਖਰਾਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੇਸ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੀਹ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਿਆ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਜਿਪਸੀ ਵਰਗੇ ਸਬੂਤ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸਬੂਤ ਮਿਟਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੁਖਰਾਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੋਗਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜਿਪਸੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਕਾਂਡ ਦੇ ਮਾਸਟਰਮਾਈਡ ਪਿਲਾਵ ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਅੰਤਿਮ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੁਖਰਾਜ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਭੇਦ ਸਾਲ ਤੋਂ ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਬਠਿੰਡਾ-ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕੌਮੀ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਲਈ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਠਾ

ਬੰਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਦੀ ਬਦਸੂਰਤ ਪਰਖ

ਸੋਹਣੀ, ਖੂਬਸੂਰਤ ਦਿਖਣ ਵਾਲੀ ਹਰ ਸ਼ੈਅ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਨਿਰਜੀਵ ਹੋਣੇ ਜਾਂ ਸੰਜੀਵ ਖੂਬਸੂਰਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੈ। ਕੱਪੜੇ, ਮਕਾਨ, ਕਾਰਾਂ, ਇਨਸਾਨ ਹਰ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਲੱਭਦਾ ਹੈ। ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਜੇਕਰ ਇਨਸਾਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਸੋਹਣੇ ਇਨਸਾਨਾਂ ਦੀ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਪ ਭਾਸ਼ਾ ਬਹੁਤ ਸੌਖੀ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ਗਈ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਸੋਚ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਮਨੁੱਖ ਵਿਤਕਰੇ ਅਤੇ ਹੀਣ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਤਾ ਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਰੀਰਕ ਪੱਖੋਂ, ਰੰਗ ਰੂਪ ਪੱਖੋਂ ਰਹਿੰਦੇ, ਤਿੱਖੇ ਨੈਣ ਨਕਸ਼ਾਂ ਵਾਲੇ ਤੇ ਉੱਚੇ ਲੰਮੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਸੋਹਣਾ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਗੁਣਾਂ ਕਰਕੇ ਘੱਟ ਉੱਚੀ ਬਾਹਰੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਕਰਕੇ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਲੋਕ ਦੂਸਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੀ ਪਾਰਖੂ ਅੰਧ ਦਾ ਸਾਮ੍ਹਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਦੋ ਚੱਲਦਿਆਂ ਕੁਝ ਮਜ਼ਾਕ ਦਾ ਪਾਤਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਲਈ ਲੋਕ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਕਿਆਸ ਅਰਾਈਆਂ ਲਕਉਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਬੱਚਿਆਂ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪਰਥ ਦੇ ਬਹੁਤ ਬੁਰੇ ਪ ਭਾਵ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ

ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪ੍ਰਿਥਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨੂੰ ਜਿਆਦਾ ਸਹਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਵਿੱਚ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਘਾਟ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਾਹਰੀ ਕੁਰੂਪਤਾ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਕਮੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੱਦ ਦਾ ਜਿਆਦਾ ਛੋਟਾ ਹੋਣਾ, ਭਾਰ ਦਾ ਜਿਆਦਾ ਵੱਧ ਹੋਣਾ, ਸਾਂਵਲਾ ਰੰਗ ਹੋਣਾ ਇਹ ਸਭ ਕੁਦਰਤੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਾਕ ਦਾ ਪਾਤਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵੱਜੋਂ ਬਹੁਤ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਨ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਝਿਜਕਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਮਨੋਰੋਗ, ਚਿੰਤਾ ਵਰਗੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੀ ਇਸ ਪਰਥ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਘਟੀਆ ਰੂਪ ਕਿਸੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲੜਕੀ ਦਾ ਗਿਣਤਾ ਤੇ ਅੰਕ ਮਰਸੇ ਸਮੇਂ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਲੜਕੇ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨੀ ਪੀ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੀ ਪਰਖ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਮਿਥੇ ਹੋਏ ਪੈਮਾਨਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਰਸਮ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁ ਲਿਆਕਤ ਭਰਪੂਰ, ਸੁਹਜ ਦੇ ਸਿਆਣੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਇਹ ਕਹਿ ਨੁਕਰਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੜਕੀ ਦਾ ਰੰਗ ਸਾਂਵਲਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੱਦ ਛੋਟਾ ਹੈ ਜਾਂ

4 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮੋਗਾ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਜਿਪਸੀ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੜਾਈ

ਮੋਗਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ 2019 ਵਿੱਚ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਐੱਸਕਾਰਟ ਜਿਪਸੀ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੋਗਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜਿਪਸੀ ਦੀ ਮੰਗ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਝੂਠੇ ਸਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਿਪਸੀ @ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੋਗਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਤੋਂ ਕਰੀਬ ਸਾਲ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਜਿਪਸੀ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ ਸੀ। ਮਾਰਚ 2019 ਵਿੱਚ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੋਗਾ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਜਿਪਸੀ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐੱਸਐਮਟੀ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਜਿਪਸੀ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ (ਕਸਟਡੀ) ਮੋਗਾ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੋਣਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਿਪਸੀ ਦੇ ਜਿਸ ਹਿੱਸੇ @ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾਟ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜੁਥਾਨੀ ਤੌਰ @ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਾਹਨ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਬੂਤ ਹੈ।

ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੋਗਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਜੇ ਇਲਨਚੇਲੀਅਨ ਨੇ ਇਹ ਮਾਮਲੇ @ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਿਹਾਤੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਹਨ, ਨੇ ਵੀ ਵੇਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

ਲੜਕੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁ ਲੜਕੀਆਂ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੰਡਲੀ ਨਿੱਦ ਕੇ ਰਾਹੋਂ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਤੋਂ ਨਾ ਭਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕੋਈ ਰਸਮ ਤੇ ਪਰਖ ਤੋਂ ਡਰ ਲੱਗਣ ਲੱਗਦੀਆਂ। ਇਹ ਪਰਥ ਨੌਜਵਾਨ ਧੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲ ਉੱਪਰ ਬਹੁਤ ਗਹਿਰੀ ਸੱਟ ਮਾਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਦਾ ਪਤਾ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਦੇਹ ਹੋਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੇਤ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਕਈ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਰਾਏ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਗੱਲ ਬਹੁਤ ਹੋਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਮਾਮਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇੱਜ਼ਤ ਦੱਸਦਿਆਂ ਉਸ ਵੱਲ ਅੱਖ ਚੁੱਕ ਕੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਸਰੀਰਕ ਬਣਤਰ ਤੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਣਖ, ਗ਼ੌਰਤ ਤੇ ਵਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਹੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਾ ਲੱਗੇ ਹੀ ਗਿਣਤਾ ਲੱਗਦੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

The Taliban's war on women in Afghanistan must be formally recognized as gender apartheid

The second anniversary of the Taliban takeover of Afghanistan is fast approaching. Since then, Afghan women have been denied the most basic human rights in what can only be described as gender apartheid. Only by labelling it as such and making clear the situation in Afghanistan is a crime against humanity can the international community legally fight the systematic discrimination against the country's women and girls. Erasing women from the public sphere is central to Taliban ideology. Women's rights institutions in Afghanistan, notably the Ministry of Women's Affairs, have been dismantled while the dreaded Ministry for the Propagation of Virtue and the Prevention of Vice has been resurrected. The Afghan Independent Human Rights Commission has been dissolved and the country's 2004 constitution repealed, while legislation guaranteeing gender equality has been invalidated. Today, Afghan women are denied a post-sec-

ondary education, they cannot leave the house without a male chaperone, they cannot work, except in health care and some private businesses and they are barred from parks, gyms and beauty salons. Women targeted Of the approximately 80 edicts issued by the Taliban, 54 specifically target women, severely restricting their rights and violating Afghanistan's international obligations and its previous constitutional and domestic laws. The Taliban appear undeterred, continuing where they left off 20 years ago when they first held power. The results of their ambitions are nearly apocalyptic. Afghanistan is facing one of the world's worst humanitarian crises. About 19 million people are suffering from acute food insecurity, while more than 90 per cent of Afghans are experiencing some form of food insecurity, with female-headed households and children most impacted.

Gender-based violence has increased

exponentially with corresponding impunity for the perpetrators and lack of support for the victims, while ethnic, religious and sexual minorities are suffering intense persecution. This grim reality underscores the urgent need to address how civil, political, socioeconomic and gender-based harms are interconnected. International crime Karima Bennouna, an Algerian-American international law scholar, has advocated recognizing gender apartheid as a crime under international law. Such recognition would stem from states' international legal commitments to gender equality and the United Nations' Sustainable Development Goal 5 aimed at achieving global gender equality by 2030. Criminalizing gender apartheid would provide the international community with a powerful legal framework to effectively respond to Taliban abuses. While the UN has already labelled the situation in Afghanistan gender apartheid, the term is not currently recognized under the Rome Statute of the International Criminal Court as being among the worst international crimes. Presenting his report at the UN Human Rights Council, Richard Bennett — the UN Special Rapporteur on the Situation of Human Rights in Afghanistan — stated:

minimizing gender apartheid globally would allow the international commu-

nity to fulfil its obligation to respond effectively and try to eradicate it permanently. It would provide the necessary legal tools to ensure that international commitments to women's rights in all aspects of life are upheld. Shaharazad Akbar, head of the Rawadari human rights group and former chair of the Afghanistan Independent Human Rights Commission, has urged the Human Rights Council to acknowledge the situation in Afghanistan as gender apartheid. She's noted that the "Taliban have turned Afghanistan to a mass graveyard of Afghan women and girls' ambitions, dreams and potential."

South African support

A number of Afghan women's rights defenders have also called for the inclusion of gender apartheid in the UN's Draft Convention on Crimes Against Humanity.

Most remarkably, Bronwen Levy, South Africa's representative at the Security Council, has urged the international community to "take action against what (Bennett's) report describes as gender apartheid, much like it did in support of South Africa's struggle against racial apartheid." Elsewhere, the chair of the European Parliament's Committee on Women's Rights and Gender Equality, as well as the head of its Delegation for Relations with Afghanistan, have described the "unacceptable" situation in Afghanistan as one of gender apartheid.

Whenever and wherever apartheid systems emerge, it represents a failure of the international community. The situation in Afghanistan must compel it to respond effectively to the persecution of women.

Recognizing Taliban rule as gender apartheid is not only critical for Afghans, it is equally critical for the credibility of the entire UN system. As Afghan human rights activist Zubaida Akbar told the Security Council: The Taliban's brutal two years in power in Afghanistan have taught us that ordinary human rights initiatives, while important, are insufficient for addressing gender apartheid. The world needs resolute collective international action to end the war on women. Not in two months. Not in two years. But now.

The road to 2024 is uphill for Trump

Republicans could well end up with a nominee who might have been convicted more than once

AMERICA'S brutal summer of 2023 is unrelenting. In many ways, it is symptomatic of the fevers, political and cultural, that are gripping the country, a little more than a year away from what is being called the most consequential presidential election in recent history. There is a kind of an auto-immune disease that has turned America against itself. Consider the likely candidate and possible future President Donald Trump. He will go on trial in May next year in the case pertaining to mishandling of classified documents. But this is only one of the several cases he will confront in 2024. The date for the criminal trial relating to the payment of hush money to cover up a sex scandal during the 2016 presidential campaign has been set for March. There is also an ongoing investigation into Trump's efforts to reverse the election loss in Georgia. Finally, investigations into the charge that he attempted to overturn the 2020 election verdict through a conspiracy involving fake electors — which culminated in the January 6, 2021, attack on the Capitol — are nearing completion. The Republican process to choose its

candidate will begin in January 2024 and could conclude even before various trials are over. The Republican Party could well end up with a nominee who might have been convicted more than once. The current Republican approach to the Trump issue seems to be to ignore his crimes and misdemeanors and argue that the responsibility for this outcome rests with the Democrats. Just how the Republican Party has gotten here is not clear. But from the party of 'law and order', it has become one which sees nothing unusual in the January 2021 riot. It now also wants to abolish the FBI. The party of high morality which cannot tolerate abortion is also the party that doesn't care that its nominee has consorted with porn stars. Where their erstwhile leader Reagan led the campaign against the Soviet 'Evil Empire', their current leader is Putin's best hope. The Democrats have their problems, not in the least being an unpopular Joe Biden seeking a second term. On paper, things are going well: the economy is flourishing, jobs are plentiful and expectations are that things will get better in the coming six months.

The matter of Canada granting refugee status to the Punjabi couple has been postponed for the time being

Dominic Leblanc, Minister of Public Safety

E-mail: dominic.leblanc@parl.gc.ca

Phone: 613-992-1020

Fax: 613-992-3053

You can also use this text as inspiration for e-mails, or modify it possible:

"I am writing to ask that you stop the deportation of Rajvinder Kaur and Randhir Singh, an elderly couple, to India, which is scheduled for August 12, 2023. They need protection and health care, and not deportation. What they need is consideration and status, so that they can live in dignity here with their community. Please act now, so that Rajvinder Kaur and Randhir Singh can stop living in constant anguish - and please do the

same for all non-status people!"

Media coverage:

CTV News: <https://montreal.ctvnews.ca/returning-to-india-means-death-montreal-couple-fights-imminent-deportation-1.6500345>

Le Devoir: <https://www.ledevoir.com/societe/795306/immigration-ottawa-renverra-un-couple-en-inde-malgre-une-menace-de-torture>
Hindustan Times: <https://www.hindustantimes.com/world-news/canadian-authorities-deny-refugee-status-to-punjabi-couple-linked-to-khalistan-movement-in-toronto-101690880641332.html>
www.desitimes.ca

August 11, 2023

(In Punjabi & English)

**Registered
Canadian
Immigration
Consultant**

For all kinds of
immigration advice call

514-559-7525

gpsinghimmigration@gmail.com

- Study Permit
- CAQ/CSQ
- Work Permit
- Tourist Visa
- PNP
- Super visa
- Family sponsorship
- Express entry
- Citizenship
- FCC / PR card Renew

Gagan Preet Singh
(R.C.I.C., M. Engg.)

Real INTERNATIONAL EDITION

Desi Times

www.desitimes.ca

Weekly
QCNA

Matrimonial

Canadian Well settled Sikh khatri
ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ Canadian Born ਲੜਕੀ ਉਮਰ
29 ਸਾਲ ਕੋਂ 5 ਫੁੱਟ 9 ਇੰਚ, Accounting ਦੀ
Degree Holder Reputed Company ਦੇ
Finance department ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਲਈ
ਲੜਕੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕਾ Canadian Born ਪੜ੍ਹਿਆ
ਲਿਖਿਆ well settled ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਹੋਵੇ ਅੱਡੀ
Job ਜਾਂ ਐਂਡਾ (ਕਾਰੋਬਾਰ Business) ਲੜਕਾ Clean
Shave ਜਾਂ ਦਾੜੀ Trim ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕੋਂ 6
ਫੁੱਟ ਹੋਵੇ

Please Send Biodata and
Pictures. Contact :
rsingh_65@hotmail.com, 438-836-3281

VOLUME 7, ISSUE NO # 481 Friday, 11 August 2023, MONTREAL TEL : (438) 500-6024

The matter of Canada granting refugee status to the Punjabi couple has been postponed for the time being

The South Asian Diaspora Action Collective (SADAC) staged a: Call to Action : Stop Deportation of Elderly Montreal Couple Rajvinder Kaur and Randhir Singh need Canada's protection, not ejection rally on Monday, August 7 at 12h30

At Immigration Minister, Marc Miller's office: 3175 Saint-Jacques Street, Metro Lionel Groulx

<https://www.facebook.com/events/131050740049005>

Rajvinder Kaur and Randhir Singh are facing deportation to India on August 12, 2023 despite all evidence that their life is in danger in India. Join us to oppose the deportation and demand status for all for them and for all non-status people in Canada.

The elderly couple, 70 and 79, are living in Montreal for the past eight years and call it home. They left India following political violence in Punjab, India. "We've been through a nightmare in India, including the arrest and torture of my husband," said Kaur in her interview to CTV. Their refugee application was refused by the government and after

going through all the bureaucratic hurdles, Canada is now set to deport the couple back to India where the violence against Sikhs and other minorities is on the rise under the authoritarian leadership of Prime Minister Narendra Modi and his fascist Hindutva ruling party, the Bharatiya Janata

Party (BJP) Mr. Singh said, "for me returning to India means death." He has been under treatment for PTSD and suffers from depression. His mental health is further deteriorating since they received deportation orders. Rajvinder Kaur, a former village chief (Mayor), is an integral part

of the Parc Ex community - involved notably at the Parc-Ex Library and at Afrique au Feminin. Their humanitarian application is being processed, and was supported by dozens of community members. SADAC calls upon the Immigration Minister, Marc Miller, to accept their application for permanent

residency on humanitarian and compassionate grounds instead of deporting them to a hostile environment where they cannot simply live in another state or jurisdiction without being followed by the security police of the ruling party.

They denounce the deportation of Rajvinder Kaur and Randhir Singh.

They are calling instead for status for all, and for a comprehensive, ongoing regularization program for all migrants!

Status for all!

No to deportations!

No to detentions!

* Sign the petition: <https://www.change.org/p/stop-deportation-of-mrs-rajvinder-kaur-and-mr-randhir-singh-support-from-allies>

* Call and send e-mails to ministers in support of Rajvinder Kaur and Randhir Singh * Marc Miller, Minister of Immigration, Refugees and Citizenship

E-mail: Marc.Miller@parl.gc.ca Phone : 613-995-6403 or 514-496-4885 Fax: 613-995-6404

(Contd. on page 23)

BUY SALE RENT

Century 21

- Commercial Realty Services
- Residential Realty Services
- Homeowner Related Services

Residential Real Estate Broker
ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸ਼ੀਅਲ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਬਰੋਕਰ

Hindi, Punjabi, English, French
Free consultation .
Free market evaluation .

Mortgage arrangements can also be made
ਮੋਰਗੇਜ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ
ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ, ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ, ਫਰੈਂਚ

Ph : (514)663 4883
Email: komal.arora@century21.ca

ਕਮਲ ਅਰੋੜਾ
ਰਿਅਲਟਰ

Komal Arora
Realtor

Services we offer...

- Life Insurance
- Super Visa insurance
- International Student Insurance
- Travel Insurance
- Mortgage Protection
- Disability Insurance
- Education Plans/RESP
- RRSP/TFSA
- Car Insurance
- Home Insurance
- Tenant Insurance
- Condo Insurance
- Transportation/Truck Insurance
- Commercial General Liability
- Restaurant Insurance
- Beauty/Salon

Sunita Verma
Financial Security Advisor
Damage Insurance broker

450-801-5100